

www.musavat.com

MUSAVAT

Xəbər
İsmayılıda
mikroavtobus
evakuatorla
toqquşdu;
2 nəfər
öldü
yazısı səh.14-də

Qurucusu: Rauf Arifoğlu Gündəlik qəzet 31 avqust 2016-cı il Çərşənbə № 192 (6513) Qiyməti 60 qəpik

Gündəm

"Lənkəranski"nin atasının
qətli və intiqam hekayəsi -
ilk dəfə "Yeni Musavat"da

Canıyevlərin qonşusu Ələsgər Ağayev "Bir cənub şəhərində"ki vendettanın tarixçəsini danışır
yazısı səh.12-də

Qubadlının işğalından 23 il keçdi

yazısı səh.3-də

Telekanallarda referendum təşviqatı
ilə bağlı fantastik efir qiymətləri

yazısı səh.12-də

Cahangir Hacıyevin hücumu
keçməsinin sirri bilindi

yazısı səh.3-də

Zakir Həsənov aprel döyüşlərindən
sonrakı vəziyyətdən danışdı

yazısı səh.2-də

Azərbaycanı tərk
edənlərin sayı niyə artır?

yazısı səh.4-də

Borçalı ziyalıları adından
Akif Çovdarovla bağlı yayılan
müraciət etiraz doğurdu

yazısı səh.10-də

Siqaretin bahalaşması digər
malların da qiymətinin
artacağına işarədirmi?

yazısı səh.11-də

Musavat Partiyası mitinq qərarı verdi

yazısı səh.4-də

Kərimovdan sonra
Özbəkistan qarışa bilərmə?

yazısı səh.10-də

Avropalılar Tur Heyerdalın
heyətləndirən Kiş məbədinə axışır

yazısı səh.13-də

Sərkisyanın könlündən yenə arvad xalası keçir?

İRƏVANDAN MOSKVA VƏ BAKIYA

QARŞI DE-MARŞ - BÖYÜK SKANDAL

Ermenistan hakimiyyəti Rusiya vətəndaşını Moskvadan intiqam almaq üçün həbs edibmiş; Rusiyalı ekspertlər: "Ermenistanın cavabı verilməlidir"; ermənilərin Kremldən narazılığının səbəbi aydındır: aprel döyüşlərində umduğu dəstəyi ala bilmədi, Putinin Bakı səfərində silah alqı-satqısı ilə bağlı ciddi razılaşmalar əldə olundu...

Erməni deputat işğalçı ordunun sirlərini ifşa etdi

Ermenistandan işğal altındakı ərazilərə gələn qrup "DQR"dəki korrupsiya faktlarını araşdırdı; "Arazdan Talışa qədər" - düşmən cəbhəsi erməni deputatın gözü ilə... yazısı səh.7-də

Vasif Talibovun
vitse-prezident-
lik şansları
müzakirədə

yazısı səh.4-də

Rəsul Quliyev:
"Azərbaycanda
olmadığım ölkəyə
ancaq xeyir
gətirə bilər"

yazısı səh.6-də

"İkinci Qarabağ
savaşı olduqca
real görünür,
başlama vaxtı..." -
Eldar Namazovdan
sensasion təsbitlər

yazısı səh.9-də

İlham Əliyev Qaz İxrac edən Ölkələrin Forumunun baş katibi ilə görüşdü

Azərbaycan prezidenti: "Yaxın gələcəkdə "Abşeron" layihəsi üzrə qaz istehsalının başlanması gözlənilir"

Azərbaycan prezidenti İlham Əliyev Qaz İxrac edən Ölkələrin Forumunun baş katibi Seyid Məhəmməd Hüseyn Adeli ilə görüşüb. APA-nın xəbərinə görə, bu barədə prezidentin mətbuat xidməti məlumat yayıb.

"Yaxın gələcəkdə "Abşeron" layihəsi üzrə qaz istehsalının başlanması gözlənilir".

Bunu Azərbaycan prezidenti İlham Əliyev Qaz İxrac edən Ölkələrin Forumunun baş katibi Seyid Məhəmməd Hüseyn Adeli ilə görüşü zamanı deyib.

Dövlət başçısı qeyd edib ki, Azərbaycan gələcəkdə qaz ixracı imkanlarını əhəmiyyətli dərəcədə genişləndirəcək. Prezident son illərdə Azərbaycanın energetika sahəsində, o cümlədən qaz yataqlarının işlənilməsində önəmli hadisələrin baş verdiyini vurğulayıb. Bildirilib ki, "Şahdəniz-2" layihəsində işlər uğurla gedir və qarşıdakı illərdə Azərbaycanda qaz hasilatının əhəmiyyətli dərəcədə artacağı gözlənilir.

Seyid Məhəmməd Hüseyn Adeli isə bundan əvvəl prezident İlham Əliyevlə keçirdiyi görüşü xatırlayaraq Azərbaycanın Qaz İxrac edən Ölkələrin Forumunda müşahidəçi üzv olmasını məmnunluqla qeyd edib.

Qonaq məlumat verib ki, gələn il Boliviya Qaz İxrac edən Ölkələrin Forumunun sammiti keçiriləcək və Azərbaycan bu tədbirə dəvətlidir.

Söhbət zamanı qaz və energetika bazarlarındakı tendensiyalar, Azərbaycanın Qaz İxrac edən Ölkələrin Forumu ilə əməkdaşlığı və bu imkanlardan istifadə etməklə qaz ixracının səmərəliliyinin artırılması ilə bağlı məsələlər ətrafında fikir mübadiləsi aparılıb.

Prezident Cənubi Qafqazda alman məskənlərinin salınmasının 200 illiyinə dair sərəncam imzaladı

Azərbaycan prezidenti İlham Əliyev Cənubi Qafqaz regionunda alman məskənlərinin salınmasının 200 illiyi haqqında sərəncam imzalayıb. APA-nın məlumatına görə, dövlət başçısı Azərbaycanın multikultural ənənələrə malik çoxəsrlik tolerantlıq məkanı kimi təbliğində böyük əhəmiyyətini nəzərə alaraq, Cənubi Qafqaz regionunda alman məskənlərinin salınmasının 200-cü ildönümünün layiqincə qeyd olunmasını təmin etmək məqsədilə Mədəniyyət və Turizm Nazirliyinə Xarici İşlər Nazirliyi və Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyası ilə birlikdə Cənubi Qafqaz regionunda alman məskənlərinin salınmasının 200 illiyinə həsr olunmuş tədbirlər dair xüsusi proqram hazırlayıb həyata keçirməyi tapşırıb.

Nazirlər Kabinetinə isə sərəncamdan irəli gələn məsələlərin həlli həvalə olunub.

Başağlığı

Rauf Arifoğlu və "Yeni Müsavat" qəzetinin kollektivi Nicat Dağlara anası Mintac xanımın vəfatından kədərləndiyini bildirir, dərin hüznə və xatirə duyğularına görə başsağlığı verir. Allah rəhmət eləsin!

"Qaya Mətbuat Yayımı" MMC!

- İstənilən qəzet və jurnallar həm də sərfəli qiymətə:
 - Əgər siz qəzet və jurnalların rahatlıqla evinizə və ya ofisinizə çatdırılmasını;
 - Mətbuatı aldıqdan sonra abunə haqqını ödəmək və bu ödənişin formasını sərbəst seçmək hüququndan istifadə etmək;
 - Tirajınızda lazım gəldikdə dəyişikliklər etmək;
Ən başlıcası ayda 26 dəfə nəşr olunan "Yeni Müsavat" - 0.60 AZN və bundan əlavə 2500 adda yerli və xarici nəşrlər.
 - Abunə yazılmaq üçün uzağa getmək lazım deyil.
Telefonla zəng etməyiniz kifayətdir:
Bakı şəh. 564-63-45; 598-35-22
 - Respublikanın digər böyük şəhərlərinə də abunə qəbul olunur.

Zakir Həsənov aprel döyüşlərindən sonrakı vəziyyətdən danışdı

Avqustun 30-da Müdafiə Nazirliyində Silahlı Qüvvələrdə döyüş hazırlığının nəticələrinə həsr olunmuş kollegiya iclası keçirilib.

Bu barədə Müdafiə Nazirliyinin mətbuat xidməti məlumat yayıb.

Musavat.com xəbər verir, toplantıda müdafiə nazirinin müavinləri, Silahlı Qüvvələrin növləri və qoşun qismləri komandanları, nazirliyin baş idarə, idarə və xidmət rəisləri, birlik və birləşmə komandirləri, qərargah rəisləri və digər məsul zabitlər iştirak ediblər.

Müşavirədə döyüş hazırlığı və nizam-intizamın vəziyyəti, həyata keçirilən fəaliyyətlər, problemlər və onların həlli yolları, əldə olunan nailiyyətlər, əsas istiqamətlər üzrə yerinə yetirilən tapşırıqlarla bağlı nazir müavinləri və birlik komandirlərinin məruzələri dinlənilib, qısa və uzun müddətli perspektivlər barədə ətraflı fikir mübadiləsi aparılıb.

Müdafiə naziri general-polkovnik Zakir Həsənov Ali Baş

Komandan İlham Əliyevin Silahlı Qüvvələrə göstərdiyi diqqət və qayğı xüsusi qeyd edərək, xalqımızın və ölkə rəhbərliyinin ordumuzun fəaliyyətinə verdiyi yüksək qiyməti toplantı iştirakçılarına diqqətinə çatdırıb.

Müdafiə naziri cari ilin aprel döyüşlərindən sonra işğaldan azad olunmuş ərazilərdə müdafiənin ön xəttinin möhkəmləndirilməsi, hərbi hissələrin müasir silah-sursat və zirehli texnikalarla

təchiz edilməsi, şəxsi heyətin döyüşə hazırlığının səviyyəsi, hərbi qulluqçuların mənəvi-psixoloji vəziyyəti və nizam-intizamın gücləndirilməsi, eləcə də onların sosial-məişət şəraitlərinin daha da yaxşılaşdırılması istiqamətində vəzifəli şəxslər qarşısında müvafiq tapşırıqlar qoyub. Sonda kollegiya iclasında irəli sürülən təkliflər müzakirə edilərək qərar layihəsi qəbul edilib.

Rusiya və Türkiyə prezidentləri sentyabrın 3-də görüşəcəklər

Rusiya prezidenti Vladimir Putin Türkiyənin dövlət başçısı Rəcəb Tayyib Ərdoğanla sentyabrın 3-də Çinin Xançjou şəhərində keçiriləcək G20 sammiti çərçivəsində görüşəcəklər.

"Report" TASS-a istinadən xəbər verir ki, bu barədə jurnalistlərə Rusiya prezidentinin köməkçisi Yuri Uşakov məlumat verib.

"Xançjouda keçiriləcək görüş zamanı enerji sahəsində birgə strateji layihələrin - "Akkuyu" AES-in tikintisi və Qara dənizin dibi ilə salınacaq "Türk axını" boru kəmərinin həyata keçirilməsi perspektivlərinin müzakirə ediləcəyi planlaşdırılır", - deyir prezidentin köməkçisi bildirib.

Y.Uşakov həmçinin vurğulayıb ki, iki ölkə liderinin söhbəti zamanı əsas beynəlxalq problemlər, o cümlədən Suriyadakı vəziyyət, beynəlxalq terror təhdidinə qarşı mübarizə barədə fikir mübadiləsinin aparılacağı planlaşdırılır.

Dolların rəsmi məzənnəsi bir az da bahalaşdı

Azərbaycan Mərkəzi Bankı (AMB) avqustun 31-nə olan USD/AZN rəsmi məzənnəsini açıqlayıb.

AMB-dən "APA-Economics"ə verilən məlumata görə, USD/AZN rəsmi məzənnəsi avqustun 31-nə 1,6321 səviyyəsində müəyyən olunub. Qeyd edək ki, avqustun 30-da dollar 1,6280 manata bərabər olub.

Kent Maknili 4 il müddətində rəhbərlik etdiyi "Azerfon" şirkətindən ayrılmaq planını elan etdi

"Azerfon" yeni baş icraçı direktor təyin etdi

"Azerfon" MMC-nin baş icraçı direktoru vəzifəsində dörd il müddətində çalışmış Kent Maknili yeni karyera imkanları ilə əlaqədar 31 avqust 2016-cı il tarixindən etibarən şirkətdən ayrılmaq qərarına gəlib. Kent Makninin şirkətə rəhbərlik etdiyi dövr ərzində "Azerfon" ("Nar") həm gəlir, həm də abunəçi sayındakı artım nöqtəy-nəzərdən Azərbaycanın ən sürətlə inkişaf edən mobil operatoru olmuşdur. Şirkət həmçinin məmnuniyyətlə qeyd edir ki, Klaus Müller yeni baş icraçı direktor təyin olunub. Yeni təyinatına qədər cənab Klaus Müller "Deutsche Telekom" şirkətinin xarici mobil rabitə bölümündə baş əməliyyat direktoru vəzifəsini yerinə yetirərək, 12 Avropa ölkəsində aparılan əməliyyatları idarə edib.

"Son bir neçə il ərzində "Azerfon" MMC-nin baş icraçı direktoru olaraq çalışdığım üçün çox şadam. Əldə etdiyimiz nəticələrə və şirkətin böyük inkişafa nail olmasına görə qürur hissi keçirirəm. Şirkət rəhbərliyi və kollektiv istedadlı kadrlardan ibarətdir və mən inanıram ki, Klaus Müllerin rəhbərliyi altında onlar gələcəkdə də böyük uğurlar qazanmağa davam edəcəklər", - deyir Kent Maknili şirkətdən ayrılmasını şərh edərkən vurğulayıb.

"Azerfon" Müşahidə Şurasının sədri Georgios Koronias, öz növbəsində, bildirib: "Kent Maknili və onun rəhbərlik etdiyi komanda "Azerfon" şirkətini böyük uğurla idarə ediblər. Onun şirkətdən ayrılması xəbərini təəssüf hissi ilə qarşıladığımızı və onu aramızda görməkdən məmnun olduğumuzu bildirməklə yanaşı, cənab Makniliyə gələcək işlərində böyük uğurlar arzu edirik. "Azerfon" şirkətinə rəhbərlik etdiyi üçün ona dərin təşəkkürümüzü bildiririk". Yeni təyinat məsələsinə də münasibət bildirən cənab Koronias, Klaus Müllerin "Azerfon" şirkətinin dinamik rəhbərliyində yeni fəsil açacağına inandığını bildirib: "Onun bir çox müxtəlif bazarlardakı təcrübəsi sayəsində əldə rəhbər tutduğu dəyərlər bizim üçün böyük önəm daşıyır. "Azerfon" Müşahidə Şurasının sədri olaraq, bizim yeni baş icraçı direktorumuz Klaus Müllerə dəstək olmağa hazırım", - deyir Georgios Koronias sözlərinə əlavə edib.

"Azerfon" şirkətində işə başlamanın özü üçün bir şərf olduğunu ifadə edən Klaus Müller bununla bağlı həyəcanlı olduğunu bildirib: "Kent Maknili Azərbaycanda biznesin inkişafına böyük töhfə verib. Uzunmüddətli uğur üçün inkişaf və rentabillilik çox vacibdir. Müştərilərimiz, cəmiyyət və səhmdarlarımızın ümidlərini doğrultmaq naminə şirkətimizin uğurlarının davam etdirilməsi məqsədilə hər bir kəsi əl-ələ verərək əzmlə çalışmağa dəvət edirəm".

İslam Kərimovun varisi ev dustağı edildi

Özbəkistan baş nazirinin müavini Rüstəm Azimov ev dustağı edilib. Modern.az xarici mediaya istinadən xəbər verir ki, bu, prezident İslam Kərimovun ölümü ilə bağlı KİV-də xəbər yayıldıqdan sonra olub.

Dünən "Ferqana.ru" agentliyi insult keçirən dövlət başçısının ölümü haqda xəbər yayıb. Digər KİV-lər bu məlumatı təsdiqləməyiblər.

Daşkənddən də rəsmi bəyanat yoxdur.

Baş nazirin müavini Rüstəm Azimov İslam Kərimovun mümkün varislərindən biri adlandırılıb. Ehtimallara görə, İslam Kərimovun ölümü ilə bağlı KİV-də xəbər yayılması Rüstəm Azimovun adamları tərəfindən təşkil olunub.

Maliyyə Nazirliyinin 10 mln. manatlıq istiqrazları yerləşdirilib

Avqustun 30-da Bakı Fond Birjasında Maliyyə Nazirliyinin 91 gün tədavi müddətli, 10 mln. manat həcmində qısamüddətli dövlət istiqrazlarının yerləşdirilməsi üzrə hərrac keçirilib.

BFB-dən "APA-Economics"ə verilən məlumata görə, hərrac zamanı 8 investor tərəfindən 15 sifariş təqdim olunub. Sifarişlərin nominal üzrə ümumi məbləği 33 mln. 714 min 500 manat təşkil edib.

Sifarişlər 96.3512 manat (15.4003%) və 97.9200 manat (8.6383%) qiymət intervallında təqdim edilib.

Hərracın yekunları üzrə bağlanmış əqdərin minimum qiyməti 97.6234 manat (9.9001%) orta ölçülmüş qiyməti 97.7580 manat (9.3265%) təşkil edib.

Bağlanmış əqdər üzrə hesablasmalar 31.08.2016 (t+1) tarixində həyata keçiriləcək.

İstiqrazların nominal qiymət üzrə reallaşdırılmış həcmi 10 mln. manat təşkil edilib.

İstiqrazların ödəmə tarixi 29.11.2016-cı ildir.

İstiqrazların tədavi müddəti - 91 gündür.

İŞİD-çi qadın paltarı geyib qaçmağa çalışdı, amma...

Qadın paltarı geyərək Suriyanın Bablemun kəndindən Türkiyə sərhədinə keçməyə çalışan İŞİD-çi son anda yaxalandı.

Axar.az xəbər verir ki, vətəndaşlara qarşı İŞİD üzvü ASO (Azad Suriya Ordusu) tərəfindən öldürülüb. Başqa 3 İŞİD üzvü isə tutularaq Çobanbəydə həbs edilib.

Qeyd edək ki, Bablemun kəndində qarşıdurmadan qaçan 2500 vətəndaş Kilis sərhədində təhlükəsiz bölgələrə sığınib. Türkiyəyə yaxın bölgəyə sığınan suriyalı türkmənlərə əsgərlər qida köməliyi edirlər.

Həbsdə olan sabiq səhiyyə naziri Əli İnsanova üç əlavə maddə ilə yeni cinayət işinin açılması ötən həftənin ən səs-küylü hadisələrindən biri oldu. 11 illik həbs cəzasının bitməsinə 57 gün qalmış sabiq nazirə yenidən cinayət işi açılıb, Kürdəxanıdakı istintaq təcridxanasına köçürdülər.

Bugünlərdə "Yeni Müsavat" Ə.İnsanovun yerliləri olan bir neçə tanınmış şəxsə sabiq nazirə bağlı danışmaları üçün müraciət edib. Onlar bu mövzuda danışmaqdan imtina ediblər. Deyiblər ki, mətbuatda adlarının sabiq nazirə yanaşı çəkilməsini istəmirlər.

Əslən Qərbi Azərbaycandan olan "Xural" qəzetinin baş redaktoru Əvəz Zeynalı hesab edir ki, Ə.İnsanova yerliçilik prizmasından yanaşan şəxslərin bu gün onun arxasından çəkilmələri normaldır:

"O şəxslər ki, sizin qəzetə İnsanov barədə danışmaq istəmirlər, onunla yanaşı adlarının getməsinə istəmirlər, onlar vaxtilə Əli İnsanovdan bəhrələnən şəxslərdir. Onun yan-yörəsində gəziblər. Təəssüf ki, İnsanovun yan-yörəsi nazir olduğu vaxtlar belə olub, yeni o, yerliçiliyə böyük önəm verib. Əli İnsanov barəsində qərbi azərbaycanlıyam deyə fikir bildirmək olmaz. Bu, bir fəlakətdir, faciədir. Amma onun bu gün başına gələnlər bir insanın, uzun illər həbsxanada yatan bir məhkumun başına gəlir. Məsələlərə bu kontekstdən baxmaq lazımdır. Mən həbsxanadan çıxandan sonra daim deyirdim ki, Əli İnsanovun azadlığa çıxması çətin olacaq. Yeni içəriyə yaxşı bilirdim. Orada özünü necə apardığından xəbərdar idim. Onun hakimiyyətə qarşı nə qədər sərt, bənşməz və qəzəbli olduğunu da yaxşı bilirdim. İndi görünür ki, hakimiyyət onu tam gözədən çıxarıb. İlk təəssürat odur ki, Əli İnsanovun qələmini qırdılar. Buna görə də zamanında onun ətrafında fırlananlar artıq mesaj aldılar ki, İnsanov məsələsi bitib..."

"Əli İnsanovdan imtina edən qərbi azərbaycanlılar..."

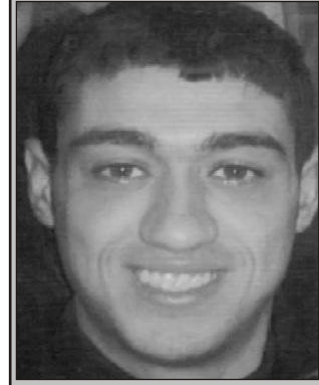

"İlkin təəssürat odur ki, Əli İnsanovun qələmini qırdılar. Buna görə də zamanında onun ətrafında fırlananlar artıq mesaj aldılar ki, İnsanov məsələsi bitib..."

novun qələmini qırdılar. Buna görə də zamanında onun ətrafında fırlananlar artıq mesaj aldılar ki, İnsanov məsələsi bitdi, artıq onun qələmini qırıblar. Güman edirəm ki, belədir. Digər tərəfdən, təbii ki, Əli İnsanov məsələsi çox önəmli hadisədir. Nəinki qərbi azərbaycanlılar, bütün Azərbaycanda xalqı bu məsələyə laqeyd yanaşmamalıdır."

Ə.Zeynalı Ə.İnsanov mifinin hələ də qaldığını düşünür: "Əgər bu mif aradan qalxsaydı, bu gün onun qələmini qırmaq olmazdı. O, hər zaman üçün çox ciddi, bənşməz şəxsdir. 11 il uf demədən cəzasını çəkdi. Amma işin ağır tərəfi odur

ki, insanlar məhkum edirlər, 11 il cəza çəkirlər, sonra heç bir əsas olmadan, sudan-qurudan gətirilən bəhanələrlə haqlarında cinayət işi qaldırılır. Əslində SOS signalı burada çalınmalıdır. Bu, bizim hamımızın taleyidir. Hər kəs bu tale ilə qarşılaşa bilər. Azərbaycan həbsxanalarında belə dustaqlar bir neçə dəfə olub. Lamiyə, Eynulla Fətullayev və digərini misal çəke bilərik.

Aygün Bəylərin qardaşı qohumunun qətlinə görə tutuldu

Əməkdar artist Aygün Bəylərin əmisi nəvəsi Elnur Hümətovun ölümünə görə tutulan şəxslərdən biri müğənninin qardaşıdır. "Report" un hüquq-mühafizə orqanlarından əldə etdiyi məlumatda deyilir ki, tutulan şəxslərdən Abbas Hümətov Aygün Bəylərin qardaşıdır.

Qeyd edək ki, hadisə üç il əvvəl baş verib. Daxili İşlər Nazirliyinin (DİN) yaydığı məlumata görə, polis və prokurorluq orqanları əməkdaşlarının Bakı şəhər sakini Elnur Hümətovun 2013-cü il iyunun 16-da itkin düşməsi ilə əlaqədar keçirdikləri əməliyyat-axtarış tədbirləri ilə onun 2013-cü ilin may ayında həmyerliləri Fuad Məmmədov, Elmir Alxazov, Abbas Hümətov, Ramil Əsirov və qardaşı Elnur tərəfindən Xəzər rayonunun Qala kəndi ərazisində boğulma yolu ilə qətlə yetirilib basdırılması müəyyən edilib. E.Hümətovun meyiti ekskumasiya edilib, qeyd edilmiş şəxslər tutulublar.

"Bu gün sabiq nazirdən imtina edənlərin hamısı yumurtadan yun qırxaqlardır. Güman edirik ki, hərə öz yükünü bu dönmədən salamat keçirmək istəyir. Zamanında onların İnsanovun orbitində fırlanan şəxslər olduqlarını hamımız bilir. Əli İnsanovla döyüşən biz idik. O, daha çox bizə qəzəbli idi nazir olduğu vaxtlar. Onun başına gələn indiki hadisə qərbi azərbaycanlı olayı deyil. Bir insanın başına gələn dramdır. Burada Cinayət Məcəlləsi, Avropa Məhkəməsinin qərarları, beynəlxalq hüquq pozulur. Biz bunların qarşısını almalıyıq".

Xatırladaq ki, Ə.İnsanov 2005-ci ilin oktyabrında parlament seçkiləri öncəsi dövlət çevrilişinə cəhdə hazırlıq ittihamı ilə həbs edilib. Sonradan ittiham iqtisadi cinayətlərlə əvəz olunub. Sabiq nazir 2007-ci ilin aprelində rüşvət

almaq, vəzifə səlahiyyətlərini aşmaq və bir sıra iqtisadi cinayətlərdə günahlandırılaraq 11 il azadlıqdan məhrum edilib.

Avqustun 24-də 13 sayılı cəzaçəkmə müəssisəsində sabiq nazirə CM-in 315.2 (hakimiyyət nümayəndəsinə zor tətbiq etmə), 234.1 (satış məqsədi olmadan narkotik vasitələri şəxsi istehlak miqdarından artıq əldə etmə) və 317-2.1-ci (cəzaçəkmə müəssisələrində qadağan olunmuş əşyaların hazırlanması, saxlanılması və istifadəsi) maddələri ilə ittiham elan edilib.

Ə.İnsanov avqustun 24-də Qaradağ Rayon Məhkəməsinin qərarı ilə oktyabrın 23-dək 1 sayılı Bakı İstintaq Təcridxanasına etap olunub. Yeni qaldırılmış cinayət işinin istintaqını Qaradağ Rayon Prokurorluğu aparır.

□ Cavansir ABBASLI

Özbəkistan prezidenti ölüm ayağında, varis kim olacaq?

Özbəkistan prezidenti İslam Kərimovun səhhəti ötən həftənin şənbə günündən etibarən pisləşib. Bu barədə Özbəkistan liderinin qızı Lola Kərimova-Tillyayeva öz Instagram hesabında məlumat verib. Onun yazdığına görə, səhhəti ağır olan prezident hazırda reanimasiyadadır.

"Yeni Müsavat"ın xəbərinə görə, Instaqramdakı son paylaşımında ailə fotosunu yayın Lola Kərimova yazıb ki, son istirahət günlərində atasının səhhətində ciddi problem yaranıb və hazırda reanimasiyadadır: "Onun gələcək durumu ilə bağlı hər hansı proqnoz ver-

İslam Kərimov çox içdiyi üçün xəstəxanaya düşüb

mək mümkünsüzdür. Mən insanlara buradan müraciət edirəm ki, şayiələrdən uzaq dursunlar və ailənin şəxsi toxunulmazlıq hüququna hörmət etsinlər. Mən atam üçün dua oxuyan və gözəl istəklər səsləndirən hər kəsə minnətdar olacam".

Özbəkistanın Xalq Hərəkatının lideri Məhəmməd Saleh İslam Kərimovun banket zamanı infarkt olması ilə bağlı öz versiyasını yazıb. Axar.az xəbər verir ki, sözügedən versiya

"uzxalqharakati" saytında yer alıb: "26 avqustda Daşkəndin Durmen qəsəbəsində prezidentin iqamətgahında Rio olimpiadasında iştirak edən özbək idmançıların şərəfinə banket təşkil olunub. Köməkçisinin təkidlərinə baxmayaraq, prezident içkiyə ara verməyib. Bir müddət sonra onun halı pisləşib, tədbir yarımqıç saxlanılıb. Prezidentə dərhal ilkin yardım göstərilib və o, Respublika Kardioloji Mərkəzinə çatdırılıb. Həkimlər infarkt faktını təsdiq

edib. Tez bir zamanda Özbəkistana Almaniya və İsraildən həkimlər gətirilib.

Prezident 5 gün sağ qala bilsə, ondan sonra səhhəti düzələcək. Amma sağ qalacağı ilə bağlı dəqiq heç nə deyilmir, çünki vəziyyəti ağırdır. Müstəqillik gününü ölkənin baş naziri özü keçirəsi olacaq".

Özbəkistan saytları məlumat yayıblar ki, Kərimov dünyasını dəyişərsə, onun yerinə ölkənin baş naziri Şövkət Mirziyev gələcək. Məlumat üçün deyək ki, Mirziyev Kərimovlar

ailəsinə yaxın şəxsdir və hakim elitadakı bütün klanlarla münasibəti yaxşıdır. Fergana.ru saytı yazıb ki, İslam Kərimov vəfat edəcəyi təqdirdə Özbəkistan konstitusiyasına görə hakimiyyət parlamentin sədrinə keçir. "Amma parlament sədri odioz fiqur deyil. Böyük ehtimalla növbəti prezident Mirziyev olacaq" deyərək, sayt yazır. Məlumat görə, Mirziyev rusiyalı milyarder Əlişir Usmanovla qudadır.

"Assosiated press" xəbər verir ki, Daşkənddə İslam Kəri-

movun yerləşdirildiyi xəstəxananın ətrafında polis və hərbiçilərdən ibarət təhlükəsizlik kordonu yaradılıb. Kordonun diametri bir neçə kilometrə çatır.

Xatırladaq ki, İ.Kərimov 78 yaşındadır. O, ölkəyə 1989-cu ildən rəhbərlik edir. 2015-ci ildəki seçkilər nəticəsində o, növbəti dəfə prezident seçilib.

Son illər Kərimovun adı dünya mediasında daha çox böyük qızı Gülnarə Kərimova ilə bağlı hallanıb. Atasının onu həbs etməsi, heç kimin bilmədiyi bir yerdə saxlanması, habelə oğlunun Avropa ölkələrindən birinə qaçması... Qərb mətbuatının ən çox yazdığı mövzu olub. Ümumiyyətlə, G.Kərimova da bizneslə məşğul olub. O, ABŞ vətəndaşı Mənsur Məqsudi ilə evli olub. Gülnarənin Mənsurla boşanma xəbəri vaxtilə beynəlxalq qalmaqal yaradıb. Mediada atasının G.Kərimovaya cəza tətbiq etməsi, onu sarayda gizlətməsi, fiziki təzyiqlə məruz qoyması da yayılan xəbərlər arasındadır.

□ Sevinc TELMANQIZI

Bu gün Azərbaycanın ən qədim yaşayış məskənlərindən biri olan Qubadlı rayonunun Ermənistan tərəfindən işğaldan 23 il keçir. 31 avqust 1993-cü ildə erməni silahlı qüvvələrinin Qubadlı işğalı nəticəsində rayonun 95 yaşayış məntəqəsi talan edilib və yandırılıb. Azərbaycanın cənub-qərbində yerləşən, dağlıq əraziyə, əlverişli coğrafi şəraitə malik Gəyən və Yazı düzü, Həkəri, Bərgüşad çaylarının vadisində yerləşən Qubadlıın sahəsi 826 kv.km-dir. Hazırda rayonun 50 mindən yuxarı əhalisi məcburi köçkün həyatı yaşamağa məcburdur. Qubadlı əhalisi respublikanın 47 bölgəsində məcburi köçkün həyatı yaşayır.

Qubadlı əslində erməni təcavüzünün ağır nəticələri ilə Qarabağ münaqişəsinin başlandıqı ilk günlərdən üzləşmişdi. 1988-ci ildə Qərbi Azərbaycandan deportasiya edilən soydaşlarımızın ilk qaçqın dalgası Qubadlıdan keçib. Dağlıq Qarabağla Ermənistan arasında yerləşən Qubadlıın strateji əhəmiyyətini başa düşən erməni təcavüzkarları müharibənin ilk günlərindən rayonu işğal etmək niyyətində olublar.

Qubadlı Ermənistanla 120 km məsafədə həmsərhəddir. Artıq 1989-cu ilin sonlarından Qubadlı hər gün düşmənin hücumlarına məruz qalırdı. Qüvvələr qeyri-bərabər olsa da, Qubadlıın özünümüdafiə dəstələri, yerli əhali ermənilə-

rin qarşısına siper çəkmişdi. Təəssüf ki, təcavüzün qarşısını sonadək almaq mümkün olmadı. Qubadlıın işğalı zamanı rayondan 238 nəfər şəhid, 146 nəfər isə əlil olub.

İşğaldan sonra BMT Təhlükəsizlik Şurası tərəfindən verilən 874 sayılı qətnamə ilə təcavüzkarlardan zəbt olunmuş torpaqların boşaldılması tələb olunsada, Ermənistan buna məhəl qoymayıb.

Üzümçülük, baramaçılıq, taxılçılıq, heyvandarlıq, tütünçülük rayon iqtisadiyyatının əsasını təşkil edirdi. Qubadlıda üzüm emalı, yağ-pendir zavodları, quşçuluq fabriki, balıqçılıq vətəgəsi, daş karxanası və mərmər sexi fəaliyyət göstərirdi. İşğala qədər

Qubadlıın işğalından 23 il keçdi

Ermənistan Azərbaycanın bu rayonunda erməni əhalisini məskunlaşdırmağa başlayıb

rayonda 21 orta, 15 səkkizillik, 15 ibtidai, 2 texniki-peşə, 2 musiqi məktəbi, 7 məktəbəqəddər müəssisə vardı. Qubadlı-

da 111 mədəni-maarif və 25 məişət, 33 səhiyyə müəssisəsi, 125 ticarət, 96 işə, 21 rabitə obyektı işləyirdi. Qubadlı rayonu Tarix-diyarşünaslıq muzeyində 5 mindən çox nadir eksponat toplanmışdı. İşğal zamanı ermənilər Qubadlıdan minlərlə ton taxıl, tütün məhsulu, on minlərlə iri və xırda-buynuzlu mal-qara, yüzlərlə kənd təsərrüfatı texnikası, avtomaşınlar müsadirə edib. Təcavüzkarlar Qubadlıın qədim mədəniyyət abidələrini tar-mar ediblər.

Qubadlıda 13160 hektar dövlət meşə fondu sahəsi

vardı. Meşələrdə yaşı 160 ildən 1600 ildək olan Şərq çinarları, saqqız ağacı təbiət abidəsi kimi dövlət qeydiyyatına alınaraq qorunurdu. Qubadlı Dövlət Təbiət Yasaqlığı, Bəsitçay Dövlət Təbiət Qoruğu isə qiymətli fauna və flora növlərinə malik idi. Əldə olunan faktlar ermənilər həmin qiymətli təbii sərvətlərimizi talan etmələrindən xəbər verir.

Ermənistan son bir neçə ildə Qubadlı ərazisində süni məskunlaşdırma prosesini həyata keçirir.

□ E.SƏYİDAĞA

Cahangir Hacıyevin hücumu keçməsinin səbəbi bilindi

Həbsdəki bankirin qudası olan Eldar Mahmudovun azadlıqda qalması onu ürəkləndirib

Bakı Ağır Cinayətlər Məhkəməsində "Beynəlxalq Bank"ın sabiq prezidenti, hazırda həbsdə olan Cahangir Hacıyevin işi üzrə məhkəmə prosesi davam edir. Sabiq milli təhlükəsizlik naziri Eldar Mahmudovun qudası olan C.Hacıyev bir sıra sensasiya doğuracaq açıqlamalar verməklə hakimiyyətin iri məmurlarını, xüsusilə maliyyə naziri Samir Şərifovu hədəfə alıb.

Cahangir Hacıyev

Cahangir Hacıyev bir neçə gün əvvəl keçirilən məhkəmə proseslərindən birində Eldar Mahmudovun gəlini olan qızı Leyla Mahmudovanın adına külli miqdarda kredit borcu yazılmasında qəzəblə danışıb. C.Hacıyev baş verənləri özünə qarşı qanunsuzluq kimi qiymətləndirməklə yenidən maliyyə nazir Samir Şərifovu suçlayıb. Ölkədəki iqtisadi durumu, devalvasiyanı onun "ayağına yazıb".

Daha sonra C.Hacıyevin bacısı Əminə Hacıyeva da mətbuata müsahibələr verməklə qaradaşının həbsini maliyyə naziri ilə əlaqələndirib. "Qaradaşım Şərifovun ağzına baxmırdı deyə cəzalandırıldı" deyərək Ə.Hacıyeva bəyan edib. Hacıyevlərin sət çığışlarını onların E.Mahmudovun azadlıqda qalmasından ruhlanaraq hücumu keçmələri kimi qiymətləndirənlər var. O da aydındır ki, C.Hacıyev "Beynəlxalq Bank"ın xəzinəsini öz cibini bilib qanunsuzluqlara yol verdiyi kimi, onun işi üzrə aparılan araşdırmaları da obyektiv adlandırmaq olmaz. C.Hacıyev yarıdan çoxu dövlətə məxsus bankın illərlə ən müxtəlif beynəlxalq təşkilatların reytinglərində ilk yerdə qərarlaşmasını təmin edib, amma bunu çoxsaylı qanunsuzluqlara yol verməklə həyata keçirib. Bu gün onun məhkəməsində verilən ifadələrdə Cahangir Hacıyevin qanunsuzluqları bir daha dilə gətirilir. Belə bir halda onun məhkəmədə kükrəməsi, hakimiyyətə üsyan etməsi də gülməli görünür.

Bu arada gununesi.info DİN-in Mütəşəkkil Cinayətkarlıqla Mübarizə Baş İdarəsində (MCMBİ) "Beynəlxalq Bank işi" ilə bağlı araşdırmalar başlayanda Eldar Mahmudovun oğlu Anar Mahmudovun həyat yoldaşı Leyla Mahmudovanın da çağırılması haqda xəbər yayıb. Sayt yazır ki, Leyla Mahmudova MCMBİ-yə dəvət edilməsi haqda xəbəri Böyük Britaniyada alıb və bir daha Azərbaycana gəlməkdən imtina edib. Araşdırmalar zamanı o da bəlli olub ki, Leyla Mahmudova barəsində Dövlət Sərhəd Xidmətinə ölkəyə gələcəyi təqdirdə "dayandırılın" əmri verilib. Qeyd edək ki, "MTN işi" çərçivəsində qurumun xeyli sayda yüksək rütbəli zabiti həbs olunsada, Eldar Mahmudov hələ də azadlıqdadır. Əldə etdiyimiz məlumatlara görə, Cahangir Hacıyevin məhkəmə prosesində sət çığışlarından sonra Eldar Mahmudovun da həbsi məsələsi gündəmə gəlib. Hakimiyyətdə hesab edirlər ki, Eldar Mahmudovun azadlıqda qalması Cahangir Hacıyevi ürəkləndirib.

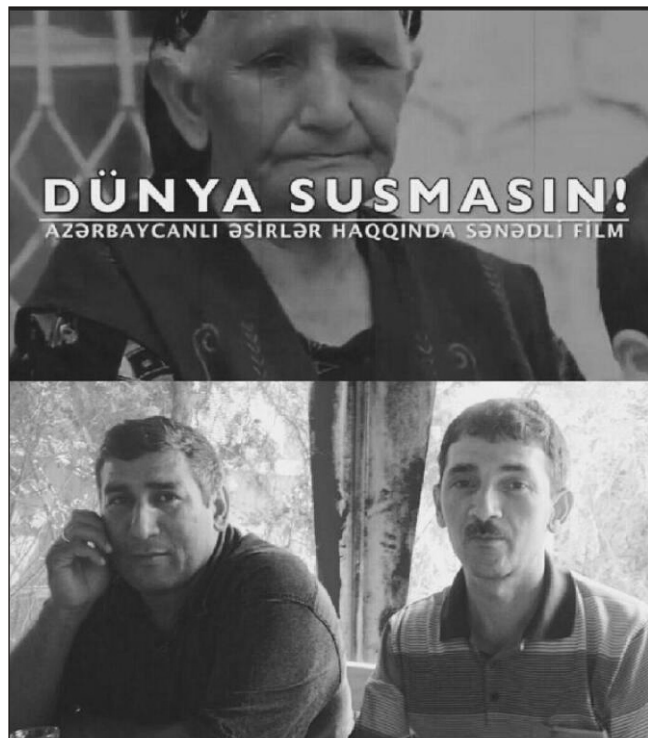
□ E.HÜSEYNOV

Kəlbəcərli girovlar haqqında film çəkilib

Səbuhi Rəhimli: "Film Azərbaycanla yanaşı Moskva, Kiyev və Tiflisdə də nümayiş olunacaq"

Kəlbəcərli girovlar Dilqəm Əsgərov, Şahbaz Quliyev və mərhum Həsən Həsənov haqqında sənədli film çəkilib.

"İslahatçı Gənclər" İctimai Birliyinin təşkilatı dəstəyi və ShushaPost.az informasiya portalının informasiya dəstəyi ilə hazırlanan "Dünya susmasın!" filmi erməni vəhşiliyi nəticəsində öz dedə-baba yurdundan didərgin düşmüş üç azərbaycanlı - Dilqəm Əsgərov, Şahbaz Quliyev və Həsən Həsənovun həyatından bəhs edir. Filmin ideya müəllifi olan "Qoroskop" qəzetinin baş redaktoru Səbuhi Rəhimli filmin çəkilməsində məqsədin erməni vəhşiliyini dünyaya çatdırmaq olduğunu dedi: "Mən Dilqəm Əsgərovu və Şahbaz Quliyevi 15 ildən çoxdur ki, tanıyıram. Hələ 1998-1999-cu illərdə Dilqəm ilk dəfə Kəlbəcəre getmişdi. 2005-ci ildə yazıçı, publisist, həm də keçmiş döyüşçü Ziyəddin İsmayilov "Kəlbəcəre tək getmə, ata" adlı kitab yazmışdı. Mən bu şəxsləri bu kitabdən daha çox tanımağa başladım. Getdikləri yolu, başlarına gələnləri çox gözəl təsvir etmişdilər. Dilqəm o ərəfələrdə daha ya-

xından tanış oldum. 2005-ci ildən sonra isə Dilqəm Əsgərov hər dəfə gedəndə Şahbaz Quliyevlə birgə gedirdi. Onların çəkdiqlərinə baxırıdım. Bu insanlar öz vətənlərindən ayrı dura bilməyən insanlar idi. Bir gün eşitdim ki, onlar girov götürüldü. Bundan sonra bütün gücümle çalışdım ki, onlar gündəmdə qalsın. Özüm rəhbərlik etdiyim qəzetdə də silsilə yazı-

lar verdim. Daha sonra belə bir sənədli film ideyası verdim. "İslahatçı Gənclər" İctimai Birliyinin təşkilatı dəstəyi ilə filmi yaratmağa çalışdım. Dilqəm Əsgərov, Şahbaz Quliyev, həmçinin vəhşicəsinə qətlə yetirilən Həsən Həsənovun ailəsindən onlar haqda məlumat aldım. Deputat Qənirə Paşayeva, hüquq müdafiəçisi Əhməd Şahidov da bu filmde

azərbaycanlı girovların azadlığa çıxması məqsədilə atılan addımlar barədə məlumat veriblər. Biz bunu daxili auditoriya üçün yox, dünya çapında nümayiş etdirmək üçün çəkmişdik".

Filmin sentyabrın ortalarında təqdim olunacağını deyən S.Rəhimli onun dünyaya yayılmasını üçün 3 dildə tərcümə olunacağını bildirdi: "Filmin əvvəlində Qarabağ münaqişəsinin başlanma səbəblərini, statistikanı vermişik. Xocalı soyqırımını da burada qabartmışıq. Biz filmde bununla bağlı ele fraqmentlər tapıb qoymuşuq ki, onlar heç internetdə də yoxdur. Çəkiliş ərəfəsində mənə ən təsir edən məqam Şahbaz Quliyevin anası ilə söhbət oldu. Onun anası oğlunun əsrilikdə olduğunu bilmir. O elə bilir ki, oğlu Rusiyaya işləməyə gedib. O ardıcıl olaraq yuxuda oğlunun türmədə olduğunu görür. Yaşlı ananı sakitləşdirmək üçün ona deyiblər ki, oğlun Rusiyada adam öldürüb və iki il həbs cəzası alıb. Yaşlı ana oğlunun iki ilin noyabrda bitəcəyini güman edir. Bu çox təsirli bir məqamdır. Film 30 dəqiqəlikdir. Biz bu filmi 3 dildə - rus, ingilis və erməni dillərinə tərcümə etmək istəyirik. Daha sonra türk, fransız dillərinə də çevirəcəyik. Film demək olar ki, artıq yekunlaşıb. Sentyabrın ortalarında Beynəlxalq Mətbuat Mərkəzində (BMM) filmi ictimaiyyətə, jurnalistlərə ayrı-ayrılıqda təqdim edəcəyik. Ola bilər ki, filmin təqdimatını Gəncədə də keçirək. Çünki kəlbəcərlilərin çoxu Gəncədə yaşayır. Moskvada, Kiyevdə, Tiflisdə filmin təqdimatını keçirmək fikrimiz var. Artıq bu istiqamətdə işlər də gedir".

□ Günel MANAFLI

Sentyabrın 26-da Azərbaycanda keçiriləcək referendum ətrafında müzakirə olunan əsas məsələlərdən biri də ölkəmizdə vitse-prezidentlərin postunun yaradılması ilə bağlıdır. Konstitusiyada nəzərdə tutulan əsas dəyişikliklərdən biri də bu olacaq.

Ölkənin idarəçilik sistemində ciddi dəyişikliklərə səbəb olacaq vitse-prezident postları ilə bağlı mövqelər bir-mənəli deyil. Hazırda dünyanın 67 ölkəsində vitse-prezident postu var. Bunu nəzərə alan iqtidar təmsilçiləri Azərbaycanda da bu sistemin tətbiqinin gələcəkdə idarəçilik sahəsində müsbət dəyişikliklərə səbəb olacağını bildirirlər.

Bu post ətrafında müzakirə edilən məsələlərdən biri də vitse-prezidentlərin seçki yolu ilə seçilib-seçilməməsi ilə bağlıdır. Dünyanın əsas güc mərkəzi olan ABŞ-da bu postun sahibi prezident tərəfindən təyin olunur. Ölkə rəhbərliyinə iddiaçı olan şəxs seçki kampaniyası dövründə seçiləcəyi təqdirdə vitse-prezident təyin edəcəyi şəxsin kimliyini açıqlayır. Ölkəmizdə də belə bir ənənənin əsasının qoyulmasını gündəmə gətirənlər var. Bununla belə, apardığımız araşdırmalara əsasən qeyd edə bilərik ki, vitse-prezidentlər əksər ölkələrdə təyin yolu ilə müəyyən edilir.

Strateji və Beynəlxalq Araşdırmalar Mərkəzinin rəhbəri, politoloq Eldar Namazov "Yeni Müsavat"a verdiyi son müsahibəsində bildirib ki, Azərbaycanda vitse-prezident vəzifəsinə seçkilər keçirilməlidir: "Həmin vəzifəyə

şəxs sərəncamla yox, xalqın səs verməsi yolu seçilməlidir. Azərbaycanda keçiriləcək referendumda isə vitse-prezident vəzifəsinə təyin məsələsi qoyulur..."

Politoloqun bu fikirlərindən sonra vitse-prezidentlik postu ətrafındakı müzakirələr daha da qızışıb.

Ümid Partiyasının sədri İqbal Ağazadə vitse-prezidentin ölkə rəhbəri tərəfindən təyin olunacağını bildirdi: "Məndən olsa, bu postların yaradılmasına ehtiyac yoxdur. Paralel strukturların nə mənası var? Dünyada nə vəzifələr varsa, hamısı bizdə olmalı deyil ki... Vitse-prezident ancaq təyinatla olar. Çünki bu postun ölkə başçısından asılılıq prinsipləri var. Əgər prezident xalq tərəfindən seçilsə, bu postun rəhbəri necə xalq tərəfindən müəyyən edilə bilər? Hazırda əsas müzakirə mövzusu vitse-prezidentlik postu olmalıdır, ya yox, bu istiqamətdə müzakirələr aparılmalıdır".

İqtidaryönlü deputat Fəzail Ağamalı bildirdi ki, E.Namazovun fikirləri onun subyektiv mövqeyidir: "Bu yenilik Azərbaycana öz töhfəsini verəcək, bu şübhəsizdir. Eldar Namazovun "Yeni Müsavat"dakı mövqeyini oxudum. Bu onun yanaşmasıdır. Amma bu yanaşma bir həqiqət kimi qəbul

Vasif Talibovun vitse-prezidentlik şansları müzakirədə

Eldar Namazovun fikirlərinə reaksiyalar gəldi; vitse-prezidentlər seçki yolu ilə müəyyən olunmalıdır?

edilməli deyil. Sadəcə, yanaşma subyektiv fikir kimi qəbul olunsun daha yaxşı olar. Amerikada prezident seçilir və sonra vitse-prezidenti təyin edir. Yəni vitse-prezident seçkilərdən keçmir. Nə üçün belədir? Çünki vitse-prezident ölkə rəhbərinin komandasının üzvlərindən biridir. Əgər başqa prizmadan məsələyə yanaşsaq, o zaman ölkədəki nazirlər gərək seçki yolu ilə müəyyən olunsun. Burada söhbət ölkə başçısının

idarəçilik sisteminin konkretləşməsi və təkmilləşdirilməsindən gedir. Azərbaycanda isə bir vitse-prezident deyil, bir neçə belə post yaradılacaq. Bu postların sahibləri ölkə prezidentinin komandasına daxil olan şəxslər olacaqlar. Belə olan halda vitse-prezidentləri təyin etmək səlahiyyəti ölkə başçısına verilməlidir. Cənab prezident də layiq bildiyi şəxsləri bu vəzifələrə təyin edəcək".

F.Ağamalı Naxçıvan Muxtar Respublikasının Ali Məclisinin sədri Vasif Talibovun vitse-prezidentlərdən biri olacağını anonsunu da verdi: "Vitse-prezidentlərdən birinin Vasif Talibov olacağını güman edirəm ki, vitse-prezidentlərin seçki yolu ilə müəyyənləşməsinin heç bir perspektivi yoxdur. Bu baxımdan, bu postların təyinatlı olması daha məntiqli və düzgündür".

□ Cavansir ABBASLI

Müsavat Partiyası mitinq qərarı verdi

Referendumla bağlı təşviqat kampaniyasına üç gün sonra başlanacaq

Konstitusiyaya dəyişiklikləri üçün sentyabrın 26-da keçiriləcək referendumda 26 gün qalıb. Sentyabrın 3-dən isə referendumla bağlı təşviqat kampaniyasına rəsmi start veriləcək. Sentyabrın 26-na təyin edilmiş ümumxalq referendumun hazırlanmış keçirilməsi üzrə əsas hərəkət və tədbirlərin Təqvim Planına əsasən, təşviqat səsvermənin başlanmasına 24 saat qalanadək aparılacaq və sentyabrın 25-i saat 8.00-da dayandırılacaq.

Təbliğat-təşviqat kampaniyasının aparılması üçün "Sərbəst toplaşmaq azadlığı haqqında" Qanuna uyğun olaraq şəhər və rayonlarda müəyyən edilmiş açıq və qapalı yerlər müəyyənləşdirilib. Şəhər və rayonlarda 117 seçki dairəsi üzrə 128 açıq və 128 qapalı yer (ümumilikdə 256 yer) müəyyən edilib.

Sentyabrın 3-dən referendum üzrə MSK-da qeydə alınmış təşviqat qrupları təbliğat-təşviqata başlaya bilərlər. Qeyd edək ki, Mərkəzi Seçki Komissiyası üç - "Yeni Azərbaycan", "Bələdiyyə" və "Vətəndaş Cəmiyyəti" təşviqat qruplarını qeydə alıb. Yeganə müxalifət mövqeyində olan təşviqat qrupu-Müsavat Partiyasının yaratdığı "Respublika" təşviqat qrupu isə qeydə alınmayıb. Qeydə alınan təşviqat qruplarının açıq havada kütləvi aksiyalar keçirəcəyi gözlənilməsə də Müsavat Partiyası sentyabr ayında mitinq keçirməyi planlaşdırır. Bu barədə partiyanın başqanı Arif Hacıli dünən keçirdiyi mətbuat konfransında məlumat verib. O qeyd edib ki, mitinqin keçirilməsi ilə bağlı qərar qəbul olunub və mitinq komitəsi yaradılıb. Mitinqin keçirilməsi ilə əlaqədar ölkədə fəaliyyət göstərən siyasi təşkilatlarla müzakirələr aparılacaq. Müzakirələr mitinqin birgə təşkili üçün keçiriləcək. Aksiyaların referendumdan öncə və sonra keçirilməsi nəzərdə tutulub.

Telekanallar isə sentyabrın 26-na təyin edilmiş referendumla bağlı ödənişli təşviqat aparılması üçün tarif cədvəlini açıqlayıb.

Ödənişli təşviqat üçün ən bahalı efir "Xəzər" televiziya müəyyənləşdirib. Məsələn, bu telekanalda saat 19.00-dan sonra 5-7 dəqiqəlik efir vaxtı üçün 8000 manat tələb olunur.

İctimai Televiziyada (İTV) hər təşviqat müddəti 5 dəqiqə (günün müxtəlif vaxtlarında 3 və ya 4 dəqiqə də ola bilər) olmaqla, efirin saniyəsi üçün tarif 20 AZN-dən 50 AZN-dək müəyyən edilib. İctimai Radioda isə hər təşviqat müddəti 4 dəqiqə olmaqla, efir saniyəsinin tarifi 7 AZN-dən 25 AZN-dək müəyyənləşdirilib.

"Lider" TV, Azad Azərbaycan Televiziya da ödənişli efir vaxtının qiymətini açıqlayıb. Bu telekanallarda da qiymətlər təxminən yuxarıdakı kimidir.

□ E.SƏYİDAĞA

Azərbaycanı tərk edənlərin sayı niyə artır?

Son illər Azərbaycan xarici ölkələrə mühacirətə gedənlərin sayı yenə artıb. Vətəndaşlarımız normal həyatı Almaniya, İsveçrə, İsveç, Kanada, Fransa və bu kimi dövlətlərdə axtarırlar. Mühacir həyatı seçənlərin içərisində siyasi mənsubiyyəti olanlar çoxluq təşkil edirlər. Şübhəsiz ki, bu tipli şəxslərin ölkədən getmələrində siyasi partiyalar da əsas rol oynayırlar.

Belə ki, xarici ölkələrdə oturma almağın əsas yollarından biri öz ölkədə müxalif partiyaların üzvü olmağın, aksiyalarda həbsdə edilməyin, repressiyalara məruz qalmağındır. Bütün bunları təsdiq edən sənədlər isə siyasi qurumlar tərəfindən verilir. Belə hallardan sui-istifadə edənlər də var. Doğrudur, Azərbaycanda siyasi dünyagörüşünə görə təzyiqlər və repressiyalara məruz qaldıqları üçün xarici ölkələrə sığınan vətəndaşlarımız da az deyil. Amma nəzərə alaraq, bu addan istifadə edib, müəyyən məbləğdə siyasi qurumların 3-5 günlük üzv etdikləri, sonradan isə həmin

Əsas səbəblərdən biri işsizlikdir

üzlərə təzyiqlərə məruz qalmaları, həbsdə edilmələri barədə arayış, hətta saxta partiya bileti vermə halları da az deyil. Bir növ siyasi partiyalar hazırkı durumdan bu şəkildə faydalanmaq yolunu seçiblər.

İşsizlik ucbatından ölkəni tərk edənlər də az deyil. Yeni belə halların artmasının bir sıra obyektiv və subyektiv səbəbləri var.

Sosioloq Əhməd Qəşəmoğlu bildirdi ki, vətəndaşlarımızın xarici ölkələrə üz tutmalarında bir faktor rol oynayır:

"Əhalidə başqa ölkələr haqqında informasiya yaranıb. Ölkədə bütün insanlara eyni şərait qurmaq mümkün deyil. Vətəndaşlar görürlər ki, ölkədə öz potensiallarından istifadə etmək üçün şərait yoxdur. Bu şəraiti axtarmaq üçün ölkəni tərk edirlər. Bu gün dünya 20-30 il əvvəlki deyil. O zaman başqa ölkələrdə vəziyyət daha yaxşı idi, insanlar da buna görə o ölkələrə gedirdilər. İndi Azərbaycandan gedənlərin üz tutduqları ölkələrdə də vəziyyət gərginləşib. Amma biz az

gedəcək, yaxud çox gedəcək, bunlar ətrafında düşünməməliyik. Deməliyə ki, Azərbaycanda elə bir münasibət şərait yaranmış ki, insanlarımız buranı tərk etməsinlər. Aqrar sektor burada ciddi rol oynayır. Amma biz görürük ki, Azərbaycanda səmərəli istifadə edilməyən çoxsaylı torpaq sahələri var. Torpaqları çəpərləyirlər, nəzarət götürürlər. Ölkə başçısının bu barədə fikirləri oldu. Ailələrə bölünən pay torpaqlarından da düzgün istifadə olunmur. Bazar, torpaq resursu və işçi qüvvəsi bir-birindən faydalanmalıdır. Belə olduqda kasıb təbəqə ölkəni tərk etməz. Təhsil sistemində də diqqət ayrılmalıdır. 600-dən yuxarı bal yığan tələbələr ali məktəbi bitirdikdən sonra iş tapa bilmirlər. Nəticədə xarici ölkələrə iş tapmaq üçün gedirlər, sonra isə qayıtmırlar".

Sosioloq mühacirətə gedənlərə arayış verən siyasi partiyalara da toxundu: "Belə hallar çoxdur. Elə etmək lazımdır ki, vətəndaş belə hallara getməsin. Amma onlara arayış vermək kimi halların qarşısı alınsa, insanın ki, vətəndaş yenə ölkəni tərk etməyin bir yolunu tapacaq. Elə bir dövrə çatmışıq ki, insanları qadağa ilə nəyəsə məcbur etmək mümkün deyil. Ölkədə münbit şərait yaratmaq lazımdır ki, nəinki ölkəni tərk edənlər, gedib siyasi sığınacaq alanlar belə burada öz potensiallarını görsünlər və geri qayıtsınlar. Qadağalarla problem düzəlməz deyil".

□ Cavansir ABBASLI

20 ildir Amerika Birləşmiş Ştatlarında müəssisə hərəkatı yaşayan eks-spiker Rəsul Quliyev "Yeni Müsavat"ın suallarını cavablandırır. O, Azərbaycan və regionla bağlı gündəmi əhatə edən məsələlərə dair fikirlərini açıqlayıb. Müsahibəni təqdim edirik:

- Öncə onu soruşaq, qardaşınız Sabir müəllimin vəfatı ilə bağlı yazdığımız tələfdən ölkə rəhbərliyinə Azərbaycana gəlməyiniz, yasa iştirakınıza imkan verilməsi üçün müraciət edildimi? Yeri gəlmişkən, bu arada, ümumiyyətlə, birləşməlik Azərbaycana qayıdacağınız barədə xəbərlər dövrüyyəyə girmişdi yəna...

- Bizim ailəmədə müəyyən qayda-qanun hökm sürür. Mənim razılığım olmadan heç kim heç yerə müraciət etməz. Müraciət ediləcəksə, mən özüm etməliyəm. Mənim müraciət edib-etmədiyimi elan etməyimin isə heç bir əhəmiyyəti yoxdur. Çünki müraciətin əhəmiyyəti ancaq icazə verildə ola bilər. Hər halda, fikrimcə, ölkədə hakimiyyətin yuxarı pilləsində məntiqli düşüncə, ağıllılar vardır. Həmin ağıllı şəxslər bilir ki, mənim Azərbaycanda olmağım ölkəyə ancaq xeyir gətirə bilər. Hökumətdə olanların hamısı yaxşı bilirlər ki, mən əqidəmdən heç vaxt dönmərəm. Məsələn, heç vaxt korrupsiya və rüşvətə dəstəkləməyəm və ölkənin bu xərcəng xəstəliyinə qarşı mübarizəni heç vaxt dayandırmaram. Mənim gelişim bu xəstəliyi yayanları dərin təşvişə salır və onlar axıra qədər mənim gəlməyimə maneçilik törətməyə çalışacaqlar. Ancaq məntiqli düşüncələr mənim müxalifətdə olmağıma baxmayaraq, heç vaxt konstitusiyanın, qanunların əleyhinə gedib zorla hakimiyyət dəyişikliyinə can atmayacağımı da bilirlər. Əgər mən bu yolun adamı olsaydım, iki dəfə - 1994-cü ilin oktyabr və 1995-ci ilin martında hakimiyyəti asanlıqla ələ keçirə bilirdim.

- Rəsul Quliyev hazırda nə iş görür, hansı siyasi və ya ictimai işlə, əmək fəaliyyəti ilə məşğuldur Amerikada?

- Hazırda kitab üzərində işləyirəm, ara-sıra ölkədə baş verənlərə facebook səhifəmdə münasibət bildirirəm.

- Amerikadan bazanda ABŞ-Azərbaycan münasibətləri və əlaqələri, əməkdaşlığı necə görünür?

- Amerika ilə ələ bir yaxın münasibətlərin olduğunu görmürəm. ABŞ-in beş-altı hərbi təyyarəsinin Azərbaycanın uçmasının ələ bir əhəmiyyəti ola bilməz. ABŞ-in hərdən "Azərbaycan bizim strateji partnyorumuzdur" deməsi dəcələ uşağın başını siğallamaqdan başqa bir şey deyildir. Yaxınınızda varsa, ABŞ Rusiyaya 2014-cü ilə qədər özünün ən dəyərli strateji partnyoru adlandırır. Bir günün içərisində "Rusiya ancaq regional dəryava ola bilər" (yəni təqribən 8 postsovet respublikasının siyasətinə təsir göstərə bilər) damğasını yapırdı. Rusiyanın enerji resurslarına baxmadan sanksiya qoydular. Çünki

Rusiya, Azərbaycan daha çox neft istehsal edib satmaqda Qərbdən asılıdılar, Qərb onlardan yox.

- Türkiyədəki 15 iyul hadisələri sizin qiymətləndirmənizdə nəyin nəticəsi idi və bundan sonra nələr ola bilər?

- Türkiyədə dövlət çevrilişinə cəhd başlandıqdan 15 dəqiqə sonra BBC bu barədə mə-

Türkiyəyə qarşı neqativ münasibətini artıq bildirdi. NATO-dan çıxarılmasına səbəb olacaq bəyanatlar verməklə Türkiyə çox təhlükəli siyasət yeridir. Türkiyə böyük Osmanlı imperiyasından kiçik Türkiyə yaradılmasında, deyərsən, rus imperiyasının həlledici rolunu unudub. İndi ruslara yaxınlaşmaq (NATO-dan çıxarılsa)

nacaq. Çünki Putin ən azı 16 ildir (hər il 3-4 dəfə) Dağlıq Qarabağ problemini bizim xeyrimizə həll edir. "Bu gün-sabah ermənilərlə ya dil tapıb, ya da məcburən əvvəl DQ ətrafı rayonları, sonra da bütövlüklə Qarabağı bizə qaytaracaq" şayiələri qəzetlərdə yer alır və camaat şad-xürrəm gözləyir. Bu şadlıq zəifləyəndə yenidən

məyəcəyik və heç bir ölkə, o cümlədən Rusiya bu məsələdə köməkçi ola bilməz. Əksinə, Azərbaycan Ermənistanla təkbətək danışıqlar aparıb (DQ nümayəndəsinin iştirakı ilə) müəyyən pozitiv bir nəticəyə gəlsələr, Rusiya istənilən provokasiya yaratmaqda bu işin qarşısını almağa çalışacaq.

və bir inəyin var. Sən gündə 5 yumurtadan artıq yumurta yeyə bilərsənmi? Xeyr. İnek əgər 5 litr süd verirsə, ancaq o həcmdə içib və ya sata bilərsən. Bu aksiomdur. İndi bunu bir ailədən dövlətə keçirin. Dövlət nə qədər qazanırsa (dövlətin qazanı bütçəyə daxil olan pullardır) bir o qədər xərcləyə bilər, ondan artıq xərcləmək üçün başqa ölkələr və ya təşkilatlardan borc götürməlidir.

"Azərbaycanda olmağım ölkəyə ancaq xeyir gətirə bilər"

Rəsul Quliyev: "Hərdən mənə ələ gəlir ki, Azərbaycan xalqının inana bilməyəcəyi adi və ya fantastik yalan tapmaq mümkün deyildir"

"Mənə belə gəlir ki, azərbaycanlıların sadələvhlüyünün hüdudu öləne qədərdir"

lumat verdi. Maksimum 25 dəqiqədən sonra mən bu dərbənin Türkiyə üçün necə ziyanlı olacağı barədə yazı yazdım. Qeyd etdim ki, bu dərbə baş tutsa da, tutmasa da Türkiyənin AB-yə qovuşması 10 illərlə geri atılacaq. Xalqın ayağa qalxıb bu çevrilişin qarşısını almağının vacibliyini də qeyd etdim. Çox şükür, bu çevriliş baş tutmadı. Ancaq onun ardınca prezident Ərdoğanın dərbədən istifadə edib ona qarşı real müxalifətdə olanları kütləvi şəkildə işdən çıxarması (50 min müəllim, həkim, inzibati orqanlardan 10 mindən çox adamı kənarlaşdırması, 30-dan TV, 46 qəzeti bağlaması və 102 jurnalı həbs etdirməsi, 10-lara məktəb və xəstəxanaların bağlatılması), bir sözlə, repressiya etməsi bu dərbənin rəsmi şəxs - prezident tərəfindən davam etdirilməsinə bənzədi. Dünyada 2500-dən çox məktəbi olan Güleni Türkiyənin bütün bələlərinin başçısı elan etməsi, ABŞ-a "ya Gülen, ya Türkiyə seçimi etməlisən" kimi nota verməsi əlbəttə ki, heç xoşagələm hadisə deyildi. Üstəlik, Qərbi "Rusiya yaxınlaşacağı" ilə şantaj etməsi sözün əsl mənasında Ərdoğanı sivil dünyada gözəndə salan hadisədir. Bu davranışla faktiki Türkiyəni izolyasiyaya saldı. Ərəb ölkələri və İran tarixən heç vaxt Türkiyəni sevməyiblər. Almaniyaya (onsuz da əvvəldən Ərdoğanı sevmirdilər)

18-ci əsrdən Bosfor boğazına nəzarəti ələ keçirmək istəyini (Qərbin hesabına bu işi görə bilmədi) reallaşdıracaq. Bir sözlə, Türkiyə çox böyük təhlükə qarşısındadır, Ərdoğanın apardığı siyasət bu ölkəni bankrota yaxınlaşdırır, ciddi korrektələr edilməlidir mövcud siyasətə.

- Azərbaycandakı siyasi durumu necə qiymətləndirirsiniz?

- Ötən illərlə müqayisədə siyasi durumda ələ bir dəyişiklik görmürəm. Nə hakimiyyət apardığı siyasəti dəyişib, nə də xalqda bir oyanış hiss olunur.

- Referendum çıxarılan məsələlərin hansı xeyri və ya fəsadı ola bilər?

- Referendum çıxarılan məsələlər sırasında insan haqları ilə əlaqədar, amma yerinə yetirilməyəcək bir sıra müddəələr vardır. Ancaq yerinə yetiriləcək və mövcud rejimi gücləndirəcək bir çox fundamental qanunlar vardır.

- Son vaxtlar Qarabağ məsələsi ətrafında yeni planlar haqda danışılır. Diqqət xüsusilə Rusiyanın üzərinə yönəlib ki, Putin hansısa şərtlərdə Qarabağın qaytarılmasını həyata keçirə bilər. Nə dərəcədə realdır bu?

- Hərdən mənə ələ gəlir ki, Azərbaycan xalqının inana bilməyəcəyi adi və ya fantastik yalan tapmaq mümkün deyildir. Nə yazılsa, nə deyilsə ina-

"Məntiqli düşüncələr mənim heç vaxt konstitusiyanın, qanunların əleyhinə gedib zorla hakimiyyət dəyişikliyinə can atmayacağımı da bilirlər"

"Putin bu dəfə artıq hökmən torpaqları qaytardır" yazıları yenidən gündəmə gəlir. İnsanlar neçə il tam sadələvhlə fantaziya, yuxu arzuları ilə yaşayır, bilmirəm. Bir il, maksimum 5 il. Mənə belə gəlir ki, azərbaycanlıların sadələvhlüyünün hüdudu öləne qədərdir. Mən 1996-cı ilin mayından bu yana bəlkə 50-ci dəfədir deyirəm ki, Azərbaycan rejimində köklü dəyişiklik olmadan biz heç vaxt Qarabağı geri qaytara bil-

- Azərbaycanda hazırda hər kəsi narahat edən manatın devalvasiyası, dollar ajiotajıdır. Sizcə, bu prosesi tənzimləmək mümkün olacaqmı, yoxsa devalvasiya davam edəcək?

- Azərbaycanda manatın devalvasiyasının qarşısını ala biləcək ələ bir qüvvə yoxdur. Çünki bu, qarşısızlaşmış bir prosesdir. Bunu anlamaq üçün fundamental bir ağılla malik olmaq lazım deyildir. Elementar bir nümunə: Tutaq ki, 5 toyuğun

kələr və ya təşkilatlardan borc götürməlidir.

Azərbaycan dövlətinin bütçəsinə gələnlərin pulların 70-80 faizi 2003-cü ildən neftin xaricə satışından gələnlərdən puldur. Və bu illər ərzində (2015-ci ilə qədər) neftin bir barelinin qiyməti 20 dollardan 120 dollara qədər yüksəlib. Başqa sözlə, 5-6 dəfə artıb. Və nəticə olaraq vətəndaşlar istehsalı artırmısa da bütçə, məsələn, 4 dəfə artıb. Neftin qiymətinin belə qalxması spekulasyiyadan başqa bir şey deyildi. Yeni həmin yumurta məsələsinə qayıdaq. 5 toyuq 5 yumurta verir, ancaq yumurtaların sayı eyni olsa da, müəyyən dövrdə - 10 ildə möcüzə baş verib və yumurtalar qızıl yumurtalar olub. Toyuq sahibi bir yumurta satmaqda həm özünü təmin edib, həm də yerdə qalanları satıb pulu başqa şeylərə xərcləyib; ev tikdirib, bahalı maşın və başqa şeylər alıbdır. İndi 10 ildən sonra toyuq yenidən normal yumurtalar gətirir. Ələ bilmisən, konkret halda hökumət ələ bilib ki, həmişə belə olacaq, yeni toyuq həmişə qızıl yumurtlayacaq, nə əlavə 3-4 inək almısan, nə torpaqlarında pambıq, taxıl əkməmişən. İndi gərək əvvəlki vəziyyətinə qayıdasan. Azərbaycan bütçəsi 10 il müddətində əsassız olaraq lazımsız tikintilərə, dövlət bütçəsindən məaş alanların məaşlarının qaldırılmasına sərf edilib. İndi o məaşları aşağı sala bilməsən, bu, açıq-aşkar inqilaba gedən yoldur. Xalqın anlamayacağı, daha doğrusu, çətinliklə və gec anlayacağı yol seçilir; veriləcək məaşın alıcılıq qabiliyyətini aşağı salmaq variantı. Bunun da daha gec anlaşılan forması manatın məzənnəsinin aşağı salınması forması seçilir. Başqa sözlə, manat dollara münasibətdə devalvasiya edilir, dollar alanların sayı azalır, xaricdən mal alıb gətirmək faizi aşağı düşür, bazarda qiymətlər qalxır və bugünkü 500 manata aldığı şeylərin bir aydan sonra ancaq 70 və 3 aydan sonra 50 faizini ələ bilirsən. Yeni bu məsələni əlahəzrət bazar həll edir. Başqa bir yol isə sovet sistemidir, hökumət nə qədər pulu varsa, o qədər mal bazara çıxardır, talon və mallara standart qiymət qoyulması həyata keçirilir.

□ EİSAD MƏMMƏDLİ

Aprel döyüşlərindən sonra Ermənistan hökuməti və erməni diasporunun təşəbbüsü ilə işğalçı orduya yardım kampaniyası həyata keçirilib. Bu günə qədər 4 milyard 661 milyon erməni dram (9 milyon 821 min ABŞ dolları-red.) ianə yığılıb. Onun 2 milyard 101 milyonu (4 milyon 426 min ABŞ dolları) artıq xərclənib.

Qondarma "DQR" toplanan pulların hara xərcləndiyini göstərmək üçün Ermənistanın ictimai-siyasi xadimlərindən bir qrupunu Azərbaycanın işğal olunan ərazilərinə çağırıb.

Bu qrupun heyətinə deputatlardan Nikol Paşinyan, Tevan Poqosyan, Ovannes Saakyan, informasiya təhlükəsizliyi üzrə ekspert Samvel Martirosyan, razm.info-nun baş redaktoru Karen Vrtanesyan, hüquq müdafiəçisi Artak Kirakosyan, keçmiş deputat Anait Baxşiyən daxil olublar.

12-15 avqust arasında baş tutan səfərdə qrup qondarma "DQR"-in "baş naziri" Araik Arutunyan, "Qarabağ Müdafiə Ordusu" (*Ermənistan silahlı qüvvələrinin Qarabağdakı qruplaşması-red.*) Levon Mnatskanyanla, "Milli təhlükəsizlik xidməti"-nin "direktoru" Arşavir Qaramyanla görüşüblər.

Qrup bütün bu günlər ərzində qoşunların təmas xəttinin hamısını gəzəməyə fürsət tapıb.

Həmin gəzinti ilə bağlı deputat Nikol Paşinyan xüsusi yazı yazaraq gördüklərini təsvir edib. Paşinyan görüşlə bağlı təəssüratlarını Ermənistanın müdafiə naziri Seyran Ohanyanla görüşdə də paylaşmış.

Musavat.com erməni mediasına istinadən həmin yazıdan bölümləri ixtisarla təqdim edir. Erməni deputatın yazısında pafos və yaltaqlığın olduğunu qeyd etməklə (*Paşinyan Ermənistanın hakimiyyətə loyallıq münasibət bəsləyən müxalifət deputatlarından sayılır*) bir sıra maraqlı faktların mövcud olduğunu diqqətə çatdırır.

Erməni deputatın sözlərinə görə, aprel döyüşlərindən dərəcəli xərən Ermənistan silahlı qüvvələri burada ciddi müdafiə-tikinti tədbirləri həyata keçirir.

Erməni deputat Ermənistan artilleriyasının müharibədə effektivliyi iddia edib. Onun sözlərinə görə, Ermənistan artilleriyasının Azərbaycanın Qarabağda kəndində yerləşən mövqelərini atəşə tutması nəticəsində Azərbaycan ordusu 3 tank, 200 əsgər itirib (?).

Erməni deputat artilleriya atəşinin Azərbaycan ordusunun Ağdam-Əsgəran-Xankəndi istiqamətində hücumunu dayandırdığını bildirib.

Paşinyan Azərbaycan ordusunun qəfil hücumunun müəyyən edilməsi və qarşısının alınması üçün təmas xəttində kəşfiyyat-rabitə işlərinin gücləndiyini qeyd edir.

Erməni deputat bununla bağlı texniki planda bir çox işlərin görüldüyünü yazıb.

Onun sözlərinə görə, Ermənistan ordusuna yeni prinsiplərlə və keyfiyyətlə çalışan alternativ rabitə vasitələri gətirilib.

O iddia edir ki, Ermənistan ordusu Azərbaycan Silahlı Qüvvələri tərəfindən dinlənilməyə qorxusu olmadan baş qaragahla əlaqə saxlaya bilər.

Bundan başqa, yeni modernizasiya olunmuş rabitə vasitələri ilə cəbhə xəttinin yuxarı komandanlıq tərəfindən vizual olaraq izlənilməsi üçün şərait yaradılmasının nəzərdə tutulduğunu qeyd edib.

Həmçinin təmas xəttində hər bir posta gecə görmə cihazları quraşdırılıb. Lakin erməni deputat gecə görmə cihazına malik silahlıların az olduğunu qeyd edir.

Paşinyanın diqqət etdiyi və vurğuladığı xüsusiyyətlərdən biri də postlarda elektrik enerjisinin çar-

lışmazlığıdır. Paşinyan bu məsələnin bir neçə üsulla həll edildiyini yazır. Paşinyan yanacaqda işləyən daşınar generatorların baha başa gəldiyi üçün postlarda mobil günəş elektrik stansiyalarının quraşdırılmağa başladığını yazıb(?).

Erməni deputat həmin stansiyalardan birinin və ona quraşdırılan akkumulyatorun fotosunu da nümayiş etdirib.

yolu ilə dövlət təşkilatları tərəfindən göndərilib.

Rusiyadan gələn ianələr ümumi məbləğin 20 faizini, ABŞ-dan toplanan pullar isə 2,5 faizini təşkil edir. Fransa isə sadəcə 800 min dram və ya ümumi məbləğin 0,2 faizini göndərmiş.

Erməni deputat bununla bağlı maraqlı bir informasiyanı da bölüşüb.

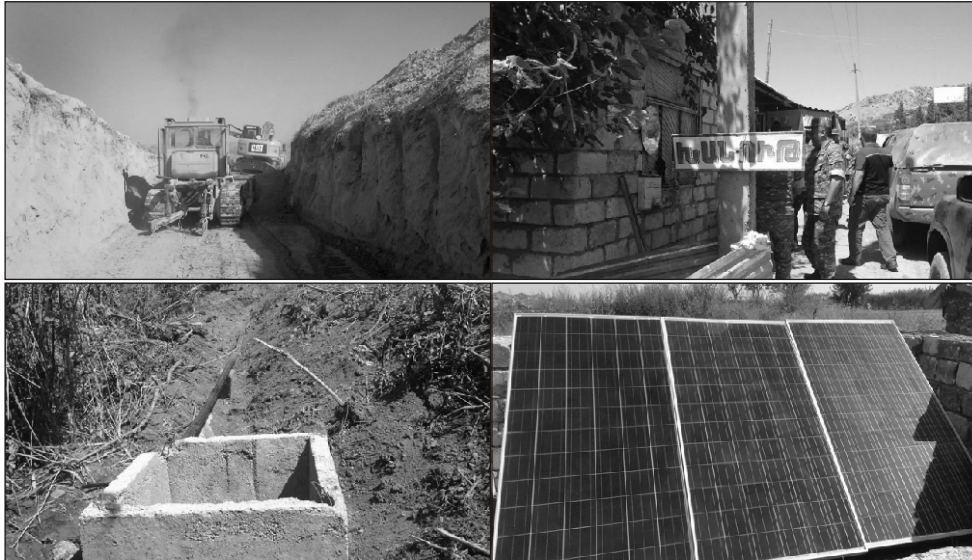
Qondarma respublikanın

iradəyə malik olmayan adamların təyin edilməsini də gördüyünü bildirir.

Paşinyan bu səbəbdən Ermənistan ordusunda böyük dəyişikliklər aparıldığını qeyd edib. Yazıda Madaqizdə (Tərter rayonunun ərazisi-red.) yerləşən hərbi hissə komandirlərinin vəzifədən azad olunduğu, cənub diviziyası komandiriyyəyə isə Cəlal Arutunyanın gətirildiyi qeyd olunub.

Erməni deputat işğalçı ordunun sirlərini ifşa etdi

Ermənistandan işğal altındaki ərazilərə gələn qrup korrupsiya faktlarını araşdırdı; "Arazdan Talişa qədər" - düşmən cəbhəsi erməni deputatın gözü ilə...

Paşinyanın sözlərinə görə, bu sistem hələ eksperiment əfəsindədir. Əgər özünü doğrulda bilsə, kütləvi istehsalə başlanılması nəzərdə tutulur.

Paşinyan ön xətlərin su ilə təchiz olunmasında da işlərin görüldüyünü qeyd edir. Erməni deputat itirən Lələtəpə (*erməni deputat buranı Varazatım yüksəkliyi də adlandırır*) qarşısındakı postlarda onlarla postun su ilə təminatı edilməsi üçün kəmərlərini çəkildiyini yazır.

Su kəmərləri

Paşinyan aprel döyüşlərində Ermənistan ordusunun 15 postu itirdiyini də qeyd edib. Erməni deputat ordunun postlar arasında yolların düzəldilməsi işlərinə başladığını bildirib.

Onun sözlərinə görə, bununla bağlı cəlb olunan texnika əsasən mülki şəxslər tərəfindən təqdim olunub.

Nikol Paşinyan bununla bərabər mühəndis istehkam işlərinin aparılması üçün vəsait və texnikanın azlığından da şikayətlənib.

Qondarma "DQR"-in "baş naziri" Araik Arutunyan isə erməni ictimaiyyətində ayrılan vəsaitlərin Qarabağda mənimləndiyi barədə xəbərlərdən hiddətləndiklərini bildirib. **"Bizim ailələrimiz burdadır. Məgər bu pulları sabah türklərin bizi qırması üçün yeyib dağıdırıq?"** Paşinyan bu mövzunun səfər vaxtı çox müzakirə olunduğunu yazıb.

Lakin erməni deputat qondarma qurumun daxilində tüğyan edən korrupsiya və rüşvətin, habelə rejimə qarşı çıxanların təqib edilərək döyülməsi faktlarının onlara olan inamı azaldığını da qeyd edib.

"İlanələrin coğrafiyasına göz yetirən kimi bu inamsızlığın öz qara işini gördüyünü müşahidə etmək olar" - deyər erməni deputat yazır: "Aydın məsələdir ki, toplanan 4 milyard 661milyon dramın yarısı inzibati metodlar

Paşinyan bu mənada "DQR" "ordusu"-nün komandanı Levon Mnatsakanyanı tərifləyib və onu orduda islahat aparmağa qadir adam kimi təsvir edib.

Erməni deputatın fikrincə, Azərbaycan ordusu qəfildən hücum imkanlarını artırıb.

Nikol Paşinyan Lələtəpə tərəflərdə baş çəkdiyini yazıb. Paşinyan vaxtilə bu postun bölgənin ən nümunəvi, yüksək vəzifəli şəxslərin tez-tez baş çəkdiyi, hətta "prezident postu" adlandırıldığı yazır: **"Heç kim bu postun əldən gedəcəyinə inanmırdı, elə məhz bu əminlik postun getməsinə səbəb olub"**.

Lakin Paşinyan məsələ ilə bağlı tamamilə başqa informasiyalardan da istifadə edib.

Nikol Paşinyanın yazdığına görə, qondarma "DQR"-in nümayəndələri səfər ərzində həmişə geriye deyil, irəliləyən baxmaqdan dem vurublar: "Lakin bəzi suallar öz cavabını tapmalıdır. Ne üçün Talişda bu qədər ərazi itirildi. Çünki başqa postlardan fərqli olaraq Talişətrafi postların hamısı gecə görmə cihazları ilə təchiz olunmuşdu. Ne üçün Lələtəpə yüksəkliyi təslim edildi".

Deputat bu suallara "hərbi sirr" səbəbi göstərərək birbaşa cavab almadıqlarını yazıb.

Hər halda, Paşinyan əsas faktorlardan biri olaraq komanda vəzifələrinə təhsili, biliyi olmayan,

Rəhimsiz şairin açıq donosu

Xalid KAZIMLI

Biz də uzun illər bu adamın adına olan küçələrdən keçmiş, orta məktəbdə şeirlərini oxumuş, sözlərinə yazılmış musiqiləri dinləmişik. Biri beləydi:

*"Hər aşıqın dövrü var,
Hər bir bağın bağbanı var.
Hər bağçanın reyhanı var.
Rahimin öz cananı var.
O bənzəməz gülə, bülbül".*

O isə əslində bir cəlladmış, əli qələmli cəllad. Söhbət sovet dövrünün alovlu kommunist şairi Məmməd Rahimdən gedir. Bugünlərdə onun 1937-ci ildə böyük şair Mikayıl Müşfiqin gənc yaşında ölümə göndərilməsinə səbəb olan "ifşaedici" məqaləsi dərc olunub. Bu yazı məqaləyə də yox, sovet prokurorlarının oxuduğu dövlət ittihamnaməsinə oxşayır.

Yazını oxuyursan və görürsən ki, onun müəllifi nə dərəcədə xəbis, məkrli, mərdiməzar biri olub. Adam rəsmən cəzalandırıcı orqanlara yazdığı donosa imza qoyub ölkənin birinci qəzetində dərc etdirib.

Müşfiqi və Stalin repressiyasının qurbanı olan digər görkəmli ziyalılarımızı məhz belə manqurt xislətli, üzəduran, ev-yıxan adamların açıq-gizli yazdıqları donoslar hesabına məhv ediblər. Yoxsa Stalin nə bilirdi ki, Müşfiq nə yazır, kimi, nəyi tərənnum edir.

Ölkənin ən işıqlı adamlarını sata-sata, üzlərinə durub ləbub ölümə göndərə-göndərə 37-ci il repressiyasından canlarını salamat qurtarmış Məmməd Rahim və digərləri bu hərəkətləri ilə əslində Azərbaycan ziyalılığına böyük zərbə vurub, ölkənin intellektual fondunu məhv ediblər.

Özlərini yabançı ideologiyaların, ad və qılıq dəyişdirən işğalçıların xalqa zorla sındığı ritorikanın və düşüncə tərzinin əsirinə çevirmiş bu şəxslər üçün bir ziyalının öz milli kimliyini dərk etməsi təhlükəli iş idi. Görün, M.Rahim Mikayıl Müşfiqi nədə ittiham edir:

"Pantürkist Müşfiq dildə osmanizmi təbliğ edirdi. O, müstəqil Sovet Azərbaycanının dilini tanımayırdı. O, pantürkist, panislamist bir dil ilə Azərbaycan xalqı dili arasında bül-lurlaşmağa doğru gedən doğma sovet ədəbiyyatı dili arasında heç bir fərq görməyirdi. O, öz fikirlərini yürütmək üçün "gəliyor", "gediyor"u rayonlarımızdakı "aleyir", "gəleyir" ilə qarşılaşdıraraq Sovet Azərbaycanı ilə Türkiyə dili arasında heç bir fərq olmadığını iddia edirdi. Onun dildə pantürkist bir siyasət yürütdüyünü göstərmək üçün leksikonundan gətirəcəyimiz bir neçə misal kifayətdir. O, "vətən" deyil, "vatan", "həftə" əvəzinə "hafta", "şəfəq" deyil, "şafaq" işlədirdi".

Bax, sovet rəhbərləri və kommunizm ideoloqları məhz belə manqurtların əliylə, diliylə Türkiyə və Azərbaycan arasında sədd çəkməyə çalışır, bu dövlətlərdə yaşayan və etnik kökü eyni olan xalqı parçalayır, bir-birindən uzaqlaşdırır, onlara ayrı-ayrı millətlər olduqlarını təlqin edirdilər.

Üstündən 80 il keçib, biz hələ də Anadoluda və Azərbaycanda yaşayan xalqların eyni millət olduğunu, yüzde doxsan eyni dildə danışdığını sübut etməyə çalışırıq. Müstəqillik qazanmağımızdan, Türkiyə ilə sıcaq (*indi kimse deyəcək ki, müəllif niyə "isti" yazmır, dilimizi korlayır*) münasibətləri bərpa etməyimizdən 25 il keçir, hələ də rahimlərin dilimizə, etnik kimliyimizə rəhimsizcəsinə vurduqları zərbənin təsirini yox edə bilməmişik. Sovet dövrünün korafəhim, yaltaq və satqın ziyalıları araya elə bir qarətikan kolu əkilə ki, tikanları hələ də əl-ayağımızı dalayır, cızır.

Bu sətirler Azərbaycandan 1500 kilometr uzaqda, Türkiyənin ucqar şəhərində yazılır, amma burada Azərbaycan deyəndə hər kəsin üzünü işıqlandır. Burada hər kəs doğmadır, kiminin "vatan", kiminin də "vətən" deməsinin heç bir fərqi yoxdur. (*Bu boyda vətən olduqdan sonra qalın sait-incə sait söhbəti etmək çox yersiz söhbətdir*).

Bu gün nə Mikayıl Müşfiqi həyatdadır, nə də Məmməd Rahim. Biri 78 il öncə amansızcasına güllələnib, o biri ondan 40 il sonra öz əcəli ilə, 70 yaşındaykən ölüb. Birindən parlaq misralar, ən azı "Yenə o bağ olaydı" kimi gözəl poeziya nümunəsi qalıb, o birindən 30 kitab qalıb, amma içində bir düz-əməlli misrası yoxdur, varsa da, şəxsiyyəti üzündən kitablarının arasını heç kim açmır. İndən belə heç olmayacaq. Məmməd Rahimin bu cür "ifşaedici" məqalələri onun bədii yaradıcılığını üstələyir, yerlə bir edir.

Gəlin hazırlayan universitet

Zamin Hacı
zaminhaci@gmail.com

Dünən Mərkəzi Seçki Komissiyasının adından bir yekə jurnalı götürüb taxıblar qapıya. O dükənlərdə hansı malın təzəsi gəlib, salfetka neçə qəpik ucuzdur, tualet kağızını rulonla alsan sərf edermi tipində broşürlər olur ha, bax, onun fason bir zad idi. Sadəcə, bunun içində sentyabrda olacaq referendumda konstitusiyamızın hansı maddələrinə barmaq edəcəyik (pis mənada anlamayın, çünki səsvərmədə barmaq çox önəmlidir, o səbəbdən üstünə ultrabənövşəyi mürəkkəb çiləyirlər - referendumdan sonrakı seçkilərdə bu da dəyişəcək, barmağımıza çış edəcəklər), bu haqda geniş yazılmışdı.

Çox kövrəldim, Allah səni də kövrəlsin, Məzahir müəllim. Yenə yaxşı mənada, çünki ağlamağım sevincəndən idi. Bəs necə, gör hökumət mənim kimi sadə zəhmətkeşlərə necə hörmət qoyur! Hansı maddəni dəyişəcəyik, bu haqda geniş məlumat verir. 25 ildir müstəqillik yollarına qədəm qoymuşuq, ilk dəfə idi belə şey görürdüm. Belkə də konstitusiyamızın axır nəfəsidir, bir növ, vəsiyyətnamə şəklində qayınlıqlar. O axmaq videoda deyilən kimi: "Baxın, baxın, həsrət qalacaqsınız".

Ancaq mən konstitusiya dəyişikliyinə tərəfdaram, bu haqda növbəti yazılarımda ətraflı bildirəcəyəm. Hələlik gəlin sizə təhsil sferasından xəbər verim.

Sən demə, bu il universitetlərin ödənişli ixtisaslarına qəbulda xeyli azalma varmış. Qabaqlar millət borc-xərc, kredit-filanla uşağı oxuda bilirmiş, indi isə devalvasiya, iqtisadi çətinlik, bankların çəzməsi, kredit almaqda yaranan çətinliklər təsirini göstərib. İndi uşaq pulluya düşəndə valideyn deyir, bala, oxuyub nə edəcəksən, qələtinə elə otur evdə.

Bu kimi məsələlərə modern.az saytı Hadı müəllimdən münasibət öyrənibdir. Çox maraqlı şərh ortaya çıxıb, istədim siz də oxuyasınız.

Demək, Hadı Rəcəbli deputatxanada sosial siyasəti qayıran komitənin şefidir. Xalqımız isə onu daha çox "müəllim dərindən sonra gedib divar hörsün, soğan əksin, hamamda kisəçilik eləsin" sözləri ilə yadda saxlamışdır. Üzr istəyirəm, burda soğan təklifinin müəllifi, deyərsən, Aqil müəllimdir, əşşi, problem yoxdur, hamısı millətin qaymağıdır. Uzun sözün qısa, jurnalistin təhsil problemləri haqda sualına Hadı müəllim belə cavab verib: "Təhsilin keyfiyyətinin yaxşılaşması istiqamətində Bakı Dövlət Universitetində, Slavyan Universitetində dəyişikliklər olub. Məsələn, bu il Slavyan Universitetinə qəbul olunanların sayında ötən ilə müqayisədə 10 faiz artım var. Universitetin yeni rektorunun imici də buna təsir edib. Nurlana Əliyeva Sabir adına Kolleçə də rəhbərlik edəndə ora maraqlı yüksək idi. O vaxt deyirdi ki, o texnikum təkcə peşə öyrətmir, həm də gəlin hazırlayır".

Bəli, gözünüzə yanlış görünmədi, Hadı müəllim məhz gəlin hazırlamaqdan bəhs edibdir. Deyir indi Slavyan Universitetində də yaxşı gəlinlər çıxacaqdır. Slavyan üslubunda gəlin. Bah. Əsi azərbaycanlı kişi arzusu. Ta insana nə gərəkdir?

Eyni zamanda yaxşı olar BDU da bəy hazırlasın, yoxsa BSU-nun hazırladığı gəlinləri kim almalıdır? Buna təhsilin integrativ islahatları, kurikulum və ququququim, Balonya prosesi deyilir! Misir müəllimin ruhuna və pedaqoji əmətin cəminə bir salavat zikr edək, ilahi, amin!

Azərbaycan Pedaqoji Universiteti qayına, Texniki Universitet bacanaq, Tibb Universiteti yenge, İqtisad Universiteti yeznə, Neft Akademiyası baldız hazırlamalıdır. Bar bir işə yarasınlar. Bədən Tərbiyəsi Akademiyasında isə "Toy gecəsi" ixtisası açılmalıdır.

Burda bir incə məsələ də var, oxucular mütləq bilməlidir. Məsələ ondadır ki, Nurlana Əliyeva BSU-ya rektor keçəndən sonra uca millətimizin diqqətini universitetin girişindəki gözəl bədii mozaikanı sökməklə çəkmişdir. Başqa bir islahat yox idi. Bəs Hadı müəllim niyə məhz onu misal çəkib, özü də gəlin hazırlamaq kontekstində? Vay-vay... Sən demə, Hadı müəllim özü bu pedaqoji islahatın maraqlı tərəflərindən biridir, şəxsən qayınata sifətində - Hadı müəllimin oğlu Nurlana Əliyevanın qızı ilə evlənibdir! Qudasını bizə örnək göstərir.

Sən də deyirsən konstitusiya... Məzahir müəllim, ayrı işin-gücün yoxdur sənənin?

Sərkisyanın könlündən yenə arvad xalası keçir?

Bir neçə gündür ki, Rusiya telekanalları İrəvan aeroportunda ABŞ-ın sərəğusu ilə saxlanılan Sergey Mironovla bağlı xəbərlər yaymaqdadır. Bildirilir ki, Mironov çirkli pulların yuyulmasında və qeyri-qanuni məxfi texnologiyalar ötürməkdə şübhəli bilinir. Avqustun 29-da isə rus telekanalları sevincək xəbər verib ki, İrəvan məhkəməsi S.Mironovun həbsi və ABŞ-a təhvil verilməsi barədə iddianı rədd edib.

"RIA Novosti"nin verdiyi xəbərə görə, iclası sədrlik edən hakim Mnaçakan Martirosyan bildirib ki, S. Mironov azad olunacaq. ABŞ tərəfindən beynəlxalq axtanışda olan S. Mironov hazırda da Ermənistan Milli Təhlükəsizlik Xidmətinin təcridxanasında saxlanılır.

Amma daha maraqlısı bundan sonra baş verib. Ruslar bu dəfə Mironovu Ermənistan almasıyla bağlı problemlə üzləşiblər. Bu, rəsmi şəkildə etiraf edilməyə də, xəbərlərdən məlum olub ki, "Rusiya XİN Mironovun qaytarılması üçün əlindən gələni edir". Rusiyanın ən sadıq müttəfiqinin ABŞ-a təhvil vermədiyi rusun Ermənistanı niyə geri almaqda problemə üzləşdiyinin, ümumiyyətlə, bu "əməliyyatın" şok təfərrüatları üzə çıxmaqdadır.

"Rusiya öz vətəndaşı Sergey Mironovun İrəvan hava limanında guya İnterpolun sifarişi və ABŞ-ın xahişi ilə saxlanması insidentini cavabsız qoymamalıdır". Musavat.com-un məlumatına görə, bu barədə rusiyalı tanınmış politoloqlar - Andrey Yepifantsev və Oleg Kuznetsov "Vestnik Kavkaza" nəşrinə olayı şərh edərkən bildiriblər.

İddia olunur ki, İrəvanda Rusiya vətəndaşının saxlanması sıradan bir hadisə deyil. Məsələ ondadır ki, Ermənistanda bu saxlanmanı ABŞ-ın sifarişi əsasında etdiyini bəyanlasalar da, rəsmi Vaşinqton bu hadisədən yaxasını kənara çəkib və bildirib ki, erməni xüsusi xidmət orqanlarının addımına hər hansı aidiyyət yoxdur. Mironovun adı isə ümumiyyətlə, İnterpolun axtarış bazasında yoxdur!

Qeyd etdiyimiz kimi, Ermənistan məhkəməsi Rusiya vətəndaşını həbs etmək qərarından vaz keçsə də, hadisə artıq böyüyüb və siyasi mahiyyət qazanıb. Eyni zamanda rəsmi İrəvanın bu hərəkəti onun müttəfiq saydığı Rusiyaya qarşı de-marş və özbaşınalıq kimi qiymətləndirilməkdədir.

Politoloq Andrey Yepifantsev da əmindir ki, bu halda söhbət Ermənistanın Rusiya əleyhinə hüquqi yox, siyasi hərəkətdən gedir: "Mənim fikrimcə, bu, Bakıda erməni əsilli Rusiya vətəndaşı Marat Qalustyanın həbsinə cavabdır. Ermənistanda hazırda Rusiyaya qarşı böyük bir kampaniya aparılır. O sırada belə bir ittiham da səslənir ki, guya Moskva erməni olduğu üçün həmin şəxs azad edilməsi üçün heç bir şey etməyir. İddia olunur ki, "Əgər o, İvanov olsaydı, onu dərhal azad edərdilər, Qalustyan olduğu üçün heç kimin vecinə deyil?"

İrəvandan Moskva və Bakıya qarşı de-marş - böyük skandal

Ermənistan hakimiyyəti Rusiya vətəndaşını Moskvadan intiqam almaq üçün həbs edibmiş; **Rusiyalı ekspertlər:** "Ermənistanın cavabı verilməlidir"; ermənilərin Kremldən narazılığının səbəbi aydındır: aprel döyüşlərində umduğu dəstəyi ala bilmədi, Putinin Bakı səfərində silah alqı-satqısı ilə bağlı ciddi razılaşmalar əldə olundu...

Əlbəttə ki, belə deyil. İş ondadır ki, Ermənistan Mironovu saxlamaqla Rusiyaya qarşı narazılığını ifadə edir", - ekspert qeyd edib.

Onun sözlərinə görə, Moskva heç bir halda bu olaya barmaqarası baxmamalı, onu öz axarına buraxmamalıdır. "Əks halda bizim vətəndaşları istənilən ölkədə, istənilən bəhanə ilə saxlayacaqlar. Fikrimcə, bu halda analoji cavab prinsipi tətbiq olunmalıdır. Məsələn, Moskva, sadəcə olaraq, Azərbaycanın axtarışa verdiyi və Rusiya ərazisində olan Ermənistan vətəndaşlarını Azərbaycana verməyə başlaya bilər" - Yepifantsev bildirir.

"Yekun etibarilə bu hadisə siyasi çalar daşıyır. Mənim üçün çox maraqlıdır, görəsən, Rusiya KİV-lərində və siyasi meydanlarında Rusiyanın deyil, Ermənistanın maraqlarını müdafiə edən və bunu Rusiyanın maraqları kimi təqdim edən erməni lobbisi bu olay haqda nə deyəcək. Bu adamların iki əsas tezisini yada salım:

a) hər şeydə Amerika günahtardır;

b) Ermənistan - Rusiyanın strateji və ən sadıq müttəfiqidir.

Amma indi belə çıxır ki, bizim strateji tərəfdaşımız hər şeydə günahkar olan bir ölkənin xahişi ilə Rusiya vətəndaşını saxlayır. Baxaq görək, onlar buna indi nə deyəcəklər", - analitik əlavə edib.

Öz növbəsində Oleg Kuznetsov Sergey Mironovun saxlanması müəmmalı, eyni zamanda rəsmi İrəvanın hələ də izah vermədiyi məqamlara diqqət yönəldir: "İnsanı dövlət sərhədini

keçərkən saxlamaq elə də sadə məsələ deyil. Bu, böyük həcmdə əməliyyat informasiyası və həmin şəxsin dövlət sərhədinin mühafizəsi orqanında uçota götürülməsini tələb edir. Bundan ötrü ya Ermənistanın xüsusi xidmət orqanları, ya da onun hüquq-mühafizə orqanları əməliyyat-istintaq işi həyata keçirməli idi".

Politoloq, hər necə olmasa, hesab edir ki, Rusiya öz vətəndaşını müdafiə etməlidir. "Dövlətin öhdəliyi ondan ibarətdir ki, öz vətəndaşlarının maraqlarını ölkəmizdən kənarda, xarici dövlətlərdə müdafiə eləsin - xüsusən də o halda ki, onlar hansısa məhkəmə və ya inzibati repressiyalar məruz qalır. Hazırda deqiqləşdirmək lazımdır ki, Mironova qarşı irəli sürülən ittiham nə dərəcədə qanuni və əsaslıdır. Öncə deyirdi ki, o, ABŞ-ın sifarişi əsasında saxlanılıb. Əz sonra Amerika hüquq-mühafizə orqanları bu məlumatdan imtina elədi. Belə çıxdı ki, bu, erməni hakimiyyətinin özbaşınalığıdır".

Beləliklə, Kremlin hələ reaksiya vermədiyi bu "casus" olayından istifadə edib Ermənistan hakimiyyətinin Rusiyaya meydan oxuması İrəvanın Moskvadan narazılığını bir daha sübut etmiş olur. Ermənistan hakimiyyəti Rusiya vətəndaşını Amerikanın adından istifadə edərək həbs edib, Kreml rəhbərliyinə minnət qoyması artıq göründüyü kimi, Rusiyada narazılıq doğurub. Vassal Ermənistan hakimiyyətinin bu cür meydan oxumaları Rusiyada həmişə bu cür qıcıqlı reaksiya ilə qarşılır və Sərkisyan hakimiyyətinin cəzalandırılması tələbləri ilə müşayiət olunur. Bunu "itin sahibini qapması"na reaksiya da demək olar.

Ermənistan hakimiyyətinin Kremldən narazılığının səbəbi isə aydındır. Bu ilin aprelində cəbhə bölgəsində Azərbaycan ordusunun uğurlu əməliyyatları zamanı ciddi itkilər verən Ermənistan Rusiya rəhbərliyindən umduğu dəstəyi ala bilmədi. Əksinə, Rusiya Azərbaycanla silah sövdələşmələrini tələfədi ki, bu da Sərkisyan hakimiyyəti üçün öldürücü zərbə oldu. Hətta düşmən ölkənin xarici işlər naziri Edvard Nalbəndyan açıq şəkildə Rusiyaya tənqid etdi. "Biz Azərbaycanın silah almasını və az qala hər gün yeni mühərribəyə başlayacağına dair hədə-qorxu gəlməyinə heyran deyilik. Və bu silahın Ermənistan ilə, o cümlədən də KTMT çərçivəsində qarşılıqlı fəaliyyət üçün say göstərən müttəfiqdən alınması bizə xoş deyil", deyir, erməni diplomatı bildirir. Avqust ayında Rusiya müdafiə naziri Sergey Şoyqu və prezident Vladimir Putinin Bakıya səfərində də silah alqı-satqısı ilə bağlı ciddi razılaşmalar əldə olunub. Ermənistan isə daha açıq danışımağa cəsarət etmədikcə, bu cür oyunlar və planlar qarşılıqlı sahibinə diş qıcamağa çalışır. Amma unudurlar ki, bir neçə il əvvəl Putinə qarşı İrəvan küçələrində etiraz aksiyalarını təşkil edən Sərkisyan hakimiyyəti o vaxt ağır cəzalandırıldı. Moskvada qəza törədən Ermənistan vətəndaşı olan sürücü məhkəməyə arvad xalatasında çıxarıldı...

İndi Ermənistanın de-marşına Kremlin reaksiyası nə olacaq?

Strateji və Beynəlxalq Araşdırmalar Mərkəzinin rəhbəri, politoloq Eldar Namazov "Yeni Müsavat"ın qonağı olub, günün aktual mövzuları ilə bağlı sualları cavablandırıb. Eldar Namazovla müsahibənin ikinci hissəsini təqdim edirik.

(əvvəli ötən sayımızda)

- Əli İnsanovu bu qədər ciddi-cəhdlə müdafiə etməyiniz nədən qaynaqlanır? Onunla əlaqələriniz varmı?

- Əli İnsanovu müdafiə eləyən insanlardan biri mənəm və bunu özümə mənəvi borc sayıram. Bunun səbəbini də izah edə bilərəm. Bütün siyasi, hüquqi tərəfləri qoyuram kənara, bizim ailəmiz Əli müəllimi 1970-ci illərdən tanıyır. Atam dünyasını dəyişəndə mən 8-ci sinifdə oxuyurdum. Anam böyük çətinliklə mənə və bacımı böyüdü. Bizim ailənin ən çətin dövrlərində biz Əli İnsanovun dəstəyini hiss etmişik. Mənim rəhmətlik anam onun rəhbərlik etdiyi xəstəxanada işləyib. Mən prezidentin köməkçisi təyin olundandan sonra anam mənə demişdi ki, bizim ailənin çətin günlərində çox sayda insanlar bizə köməklik ediblər. O adamlara yaxşıqlarının əvəzinə qaytarmaq lazımdır. Dedim, ay ana, sən özün bir siyahı hazırla görək kimə borcluuyq. Anam böyük bir siyahı tutmuşdu və həftədə bir-iki dəfə mənə deyirdi ki, filan adama filan işdə kömək etmək lazımdır. Sonra siyahıda həmin adamların qarşısında üstəgəl işarəsi qoyurdu ki, köməklik edildi. Təxminən bir il sonra evdə anamla çay içirdik; dedi ki, oğul, siyahıda hamı qurtarıb, amma o siyahıda olmayan bir neçə nəfər qalıb; ancaq əlim çatmır ki, ondan soruşam nə köməklik lazımdır... Anamdan həmin adamın kimliyini soruşdum. Dedi ki, həmin adam Əli İnsanovdur. Dedim ki, ay ana, mən hələ məktəbdə oxuyanda bizə köməkliklər edən Əli müəllim deyilən adam həmin Əli İnsanovdur? Bildirdi ki, bəli, odur. Dedim ki, ana, Əli İnsanov bu gün çox böyük nüfuzu olan nazirdir, YAP-ı yaradanlardan biridir, prezident Heydər Əliyevə ən yaxın adamdır. Mənim ondan "sənə nə köməklik lazımdır", soruşmağım gülməli olar... Milli Məclisdə Əli İnsanov, Akif Muradverdiyev və mən yan-yanə otururduq. Növbəti dəfə Milli Məclisdə olanda Əli müəllimə bu hadisəni danışdım. Əli İnsanov güldü və dedi ki, hesab elə ki, köməklik etmişəm, anana da hörmətimi, salamımı çatdır. Mən 1990-cı illərin sonlarında istefa verdim, 6-7 il sonra Əli İnsanov həbs olundu. İndi mən çətin vaxtda Əli İnsanovu mənəvi borcumu qaytarıram.

- Siz istefa verdikdən sonrakı illərdə Əli İnsanov sizinlə əlaqə saxlayırdımı?

- Yox. Elə bir əlaqəmiz olmayıb.

- Əli Kərimli bəyan edib ki, onu həbs edə bilərlər, çətinlikdədir. Əli Kərimliyə necə, mənəvi borcunuz varmı? Bir düşürgədə, müəyyən fraqmentlərdə isə eyni blokda təmsil olunmusunuz...

- Bizdə iki siyahı olsaydı deyirdim bəlkə ikincidə adı var. Ancaq bizdə yalnız bir siyahı var. Orada isə Əli İnsanovun adı var, Əli Kərimlinin adı yoxdur.

"İkinci Qarabağ savaşı olduqca real görünür, başlama vaxtı..." - Eldar Namazovdan sensasion təsbitlər

Strateji və Beynəlxalq Araşdırmalar Mərkəzinin rəhbəri: "Aprel savaşından sonra Qarabağ danışıqlarında, diplomatiyada vəziyyəti bizim xeyrimizə dəyişən diplomatlar deyil, ordumuzdur, əsgərimizdir"; "Erməni müxalifəti bilir ki, 7 rayon Azərbaycana qaytarılmalıdır, sadəcə, elə variant istəyirlər ki, Sərkisyanı yıxa bilsinlər"

"Buraxılan səhvlərin nəticəsidir ki, belə bir durum yaranıb müxalifət düşürgəsində"

Müxalifət daxilində gedən prosesləri başa düşürəm. Hesab edirəm ki, yaranmış durumda 90 faiz günah subyektiv amillərlə bağlıdır, buraxılan səhvlərin nəticəsidir ki, belə bir durum yaranıb müxalifət düşürgəsində.

- Eldar bəy, istərdük ki, daxili siyasi durumdan, mənasiz bətlərdən Azərbaycanın bir nömrəli məsələsi olan Qarabağ məsələsinə keçid edək. Regionda gedən proseslər Qarabağ probleminin həllində Azərbaycanın xeyrinə, yoxsa zərərinə işləyir?

- Yeni Qarabağ müharibəsinin başlanması mümkündür. Bunu təhlükə də, şans da adlandırmaq olar...

- Daha çox hansıdır, təhlükədir, yoxsa şansdır?

- Hesab edirəm şansdır. İkinci Qarabağ savaşı da, üçüncü dünya müharibəsi də ola bilər... Xatırlayırsınızsa, aprel savaşından sonra sizə verdiyim geniş müsahibədə demişdim ki, torpaqları ya müharibə yolu ilə qaytaracağıq, ya da ermənilər mərhələli həll planına razılıq verməli olacaqlar. İndi Ermənistanın daxilində çox maraqlı proseslər gedir. Hamı başa düşür ki, bu iki yoldan biri olmalıdır. Ermənilər bilir ki, müharibə yolu seçilsə də işğal etdikləri rayonlardan çıxmalı olacaqlar. Ancaq Ermənistanda maraqlı bir situasiyadır. Dünənə qədər mərhələli həll planına üstünlük verən siyasi qüvvələr, bütün müxalifət birləşib Serj Sərkisyanı sıxır ki, bir qarış da olsun torpaq qaytarmaq olmaz. Onların bir qismini Sərkisyan özü təşkil edir ki, Moskvaya göstərsin... Amma

bir qismi Sərkisyanı həqiqətən küncə sıxır ki, torpaq qaytarmaq olmaz. Ermənistan müxalifətinin bu davranışının arxasında əslində Sərkisyanı devirmək planı dayanır. Onlar bilirlər ki, Sərkisyan mərhələli plana imza atsa, bu addım onun hakimiyyətini möhkəmləndirəcək. Çünki mərhələli plan real kompromisdır və Ermənistanı da, Azərbaycanı da qane edir. Müxalifət başa düşür ki, mərhələli həll planına imza atılsa, Azərbaycanla da, Türkiyə ilə də sərhədlər açılacaq, Dağlıq Qarabağda yaşayan ermənilərə də təminatlar verilecək, Ermənistanın iqtisadi vəziyyəti güclənəcək və hakimiyyət möhkəmlənəcək. Ermənistan müxalifəti bilir ki, onsuz da 7 rayon Azərbaycana qaytarılmalıdır. Sadəcə olaraq, düşünlər ki, bu, müharibə yolu ilə olanda Serj Sərkisyanı hakimiyyətdən asanlıqla yıxa biləcəklər. Ona görə də mərhələli həll planına qarşı çıxırlar ki, yeganə yol müharibə yolu qalsın. Onu da bilirlər ki, mərhələli həll planına imza atmaqdan qəti imtina etsə Moskvada Sərkisyanı üz döndərə bilər və Azərbaycana "Sərkisyan başa düşür, onu siz başa salın", mesajı verər və nəticədə Azərbaycan ordusu Qarabağda hərbi əməliyyatlara başlayar, sürətlə torpaqları azad edər. Bunun nəticəsində duruş getirə bilməz.

- Məsələləri həddən artıq çox sadələşdirmirsiniz?

- Yox. Ona görə ki, artıq ermənilər də etiraf etməyə başlayıblar ki, torpaqlar Azərbaycana qaydacaq. Ermənilər artıq de-

danışıqlar yolu ilə qaytarılması. Əvvəllər diplomatiya yolu ilə torpaqların qaytarılması ehtimalı mənim üçün sıfır faiz idi, indi 30 faizdir. 30 faiz də az deyil. Mümkün olsa, qan tökmədən, insan itkiləri olmadan 7 rayonu azad etmək daha məqbul variantdır. Ona görə də danışıqların son nəticəsini gözləmək olar. Ancaq hələlik üstün versiyam sonda müharibə variantının işə salınacağıdır.

- İkinci Qarabağ savaşının başlaması ehtimalına zaman biçmək mümkündür?

- Məncə, gələcək il gerçəkləşə bilər. Bəzi xarici ekspertlər ikinci Qarabağ savaşının payızın sonlarında başlayacağını deyirlər. Mən sizin qəzetə demişdim ki, ilin sonuna qədər diplomatik səylərin nə qədər nəticə verib-vermədiyini bəlli olacaq. O fikirə yenə də qalırım. Prosesin sürətini azaldan ciddi amillər var.

- Sizcə, Rusiya öz maraqlarını təmin etmədən, Azərbaycandan nələrsə qoparmadan bizə "Gedin, müharibə ilə torpaqlarımızı geri alın, mən qarışmayacağam" deyər? Biz başlasaq mane olmayacaqlar?

- Hər halda, danışıqlarda pərdə arxasında konkret hansı şərtlər qoyulduğunu ehtimalı yoxdur. Bu vəziyyəti yaradan isə Azərbaycan ordusudur. Ordu müxalifətə qarşı qətiyyətli deyil, bəzi xarici ekspertlər ikinci Qarabağ savaşının payızın sonlarında başlayacağını deyirlər. Mən sizin qəzetə demişdim ki, ilin sonuna qədər diplomatik səylərin nə qədər nəticə verib-vermədiyini bəlli olacaq. O fikirə yenə də qalırım. Prosesin sürətini azaldan ciddi amillər var.

- Amma elə azərbaycanlı siyasi ekspertlər var ki, onlar 5+2 variantını Azərbaycana tələb edirlər və bu variantda razılaşmağa çağırırlar, paket həll variantını məqbul sayırlar...

- Əslində paket həll variantı ümumiyyətlə yoxdur. Biz də deyirdik ki, paket variantı qəbul

"Bizdə yalnız bir siyahı var, orada isə Əli İnsanovun adı var, Əli Kərimlinin adı yoxdur"

yırlar ki, 7 rayonun geri qaytarılması heç də Ermənistan dövlətçiliyinə, Ermənistana hansısa təhlükə yaradası deyil. Əksinə, Ermənistan Qarabağ konfliktini kimi onun ayağına buxov olan bir problemdən xeyli dərəcədə xilas olur. Hətta son vaxtlar İrəvanda keçirilən mitinglərdə Serj Sərkisyanın qarabağlıları özünü götürüb Ermənistandan rədd olub getməsi, Ermənistanın bu problemdən xilas olması tələbləri irəli sürülürdü.

Aprel savaşından sonra hamı düşünürdü ki, keçmiş prezident Levon Ter-Petrosyanın əlinə fürsət düşüb. O, Sərkisyanı "axır ki, mənim hələ 1999-cu ildə dediyimə gəldiniz" deyə bilər. Amma demədi. Çünki Ter-Petrosyan da başa düşür ki, 5 rayon, sonra isə 2 rayon mütləq Azərbaycana qaytarılmalıdır.

- Amma elə azərbaycanlı siyasi ekspertlər var ki, onlar 5+2 variantını Azərbaycana tələb edirlər və bu variantda razılaşmağa çağırırlar, paket həll variantını məqbul sayırlar...

- Əslində paket həll variantı ümumiyyətlə yoxdur. Biz də deyirdik ki, paket variantı qəbul

edilsin, Dağlıq Qarabağ Azərbaycanın tərkibində muxtariyyət olsun və ətrafındakı 7 rayon da geri qaytarılsın. Bunu demək heç olmasa Azərbaycanın çox asandır. Bunu ermənilərlə razılaşdırmaq mümkün olmadığı üçün, status haqqında indi razılığa gəlmək mümkün olmadığına görə mərhələli plana üstünlük verilir ki, 7 rayon məsələsini ayrıca həll edək, Dağlıq Qarabağa müvəqqəti status verilsin, bundan sonra keçək status məsələsini həll etməyə. Biz indi bu prinsipdən imtina eləsək, onda belə çıxır ki, Dağlıq Qarabağın statusu haqqında biz razılığa gəlməyincə 7 rayonu da geri almaq istəmirik. Bu, düzgün

dividentləri qazanacağıq? Heç bir; ancaq erməniləri sıxıb məsələsini diplomatik yolla həll etsək, heç olmasa Azərbaycanın əvəzində nəse qoparda bilərəm... Güman edirəm ki, Qarabağ məsələsi ilə bağlı ilin sonuna qədər müəyyən bir nəticələr əldə oluna bilər. Aprel savaşından sonra da demişdim ki, ən azı 7-8 ay vaxt keçməlidir. Ona görə ki, bu cür proseslər bir-iki günə həll olunmur. Mən bilirəm o diplomatiyanın ağır mexanizmini dəyişmək asan deyil. Ona görə də proseslər istədiyimiz sürətlə getmir. Mənim ələmdə ikinci Qarabağ savaşı daha real görünür, neinki torpaqların

"Əli İnsanovu müdafiə etməyi özümə mənəvi borc sayıram, çünki ailəmizin çətin dövrlərində, mən 8-ci sinifdə oxuyanda..."

□ Hazırladı: Etibar SEYİDAĞA

Xəbər verdiyimiz kimi, Gürcüstanda yaşayan 100-dən artıq azərbaycanlı ziyalı hazırda həbsdə olan sabiq MTN generalı Akif Çovdarovun müdafiəsinə qalxıb. Prezident İlham Əliyevə müraciət ünvanlayan bu şəxslər A.Çovdarovun Gürcüstanda yaşayan azərbaycanlılara yaxşılıqlar etdiyini iddia ediblər. Müraciətdə bildirilir ki, A.Çovdarov vəzifədə olarkən Gürcüstanda yaşayan azərbaycanlılar üçün az iş görməyib:

"Onlarla problem onun müdaxiləsindən sonra həllini tapıb. O, gördüyü bütün işləri Sizin ona verdiyiniz dəstək əsasında edib və bizi sizin apardığınız siyasəti dəstəkləməyə çağırıb. Möhtərəm prezident, Gürcüstanda yaşayan azərbaycanlıların bugünkü heç bir münasibət bildirməməsinin səbəbi Akif Çovdarova qarşı laqeydliyi deyildir. Biz ölkənin başında sizin kimi ədalətli bir liderin dayandığını bildiyimiz üçün baş verənləri izləməklə kifayətlənmişik. Möhtərəm Prezident! Biz Gürcüstanda yaşayan azərbaycanlıları sizdən artıq dərəcədə xahiş edirik ki, Akif Çovdarovun səhəhətində olan təhlükəli xəstəliklərə görə istintaqın gedişini öz şəxsi nəzarətinizə götürəsiniz".

Amma bu müraciət cəmiyyətdə birmənalı qarşılanmayıb. A.Çovdarovla bağlı media və cəmiyyətdə hökm sürən mənfəətimicin fonunda onun "xeyriyyəçi" obrazının yaradılması cəhdi inandırıcı olmayıb. Tanınmış Borçalı ziyalıları buna etirazını bu və ya digər formada bildiriblər. "Yeni Müsavat"a açıqlamasında isə onlardan ikisi bu müraciəti yazılmasına və oradakı fikirləri etirazını bildirib.

Vəkil Aslan İsmayılov hesab edir ki, bu müraciətin Borçalı camaatının adına çıxarılması böyük bir yanlış və mahallın adına xələldir. Borçalıdakı azərbaycanlıların problemi ilə

hər zaman dərindən maraqlandığını, onların Gürcüstanda ayrı-seçkiliyə məruz qalması barədə alternativ hesabatlar hazırlayıb iki ildə bir dəfə BMT-yə, ATƏT-ə yolladığını xatırladan müsahibimiz bu səbəbdən də sözügedən məsələyə mövqe bildirmək haqqı olduğunu dedi: "Mən bu müraciəti hazırlayan şəxsə də dedim ki, siz fərd olaraq nələrisə yazı bilərsiniz. Amma Borçalı ziyalıları adından bunu vermək onlara qarşı haqsızlıqdır. Ümumiyyətlə, orada yaşayanların gətirməyən bəxti var. Çünki Azərbaycanda yaşayan, Borçalının özündə hakimiyyətə gəlmək istəyənlər daim sırayı borçalılıların adından istifadə ediblər. Gerçəkdən Borçalıya can yandıran çox az adam görmüşəm. Vaxtilə ziyalılar olub, Borçalıda yaşayan azərbaycanlılar üçün müəyyən işlər görüblər. Şəxsen tanıdıklarım rəhmətlik şair İsa İsmayılov, professor Camal Mustafayev və başqaları bunu təmənnaşız ediblər. Bu gün Moskvada olan biznesi hesabına Borçalıya kömək göstərən çoxlu insanlar da tanıyıram. Onlar heç vaxt Borçalı adından istifadə etməyiblər. İndi isə hərə özündən bir Borçalı ziyalıdır. Akif Çovdarov kimi adamı bu bölgənin fəxri qismində təqdim etmək borçalılılara qarşı hörmətsizlikdir. Mən tək o məktubu imzalay

Borçalı ziyalıları adından Akif Çovdarovla bağlı yayılan müraciət etiraz doğurdu

Aslan İsmayılov: "Cinayətkarlığı bütün ölkəyə bəlli olan birini bu bölgənin fəxri qismində təqdim etmək borçalılılara qarşı hörmətsizlikdir"

yanların yox, oradan olan sırayı vətəndaşların, ziyalının, təqaüdüçünün, gəncin bu neçə gün ərzində fikrini öyrənmişəm. Bir nəfər də onu dəstəkləmir. Sadəcə, qohum-əqrəbəsi arasında kimsə fərd kimi ondan faydalanmış ola bilər. Amma Akif Çovdarovun nə Borçalıya, nə də borçalılılara bir faydası olmayıb. Akif Çovdarov kimi adamı borçalılıların adı ilə yanaşı qoymaq onlara qarşı ən böyük haqsızlıq və təhqirdir".

Zəlimxan Məmmədli: "Akif Çovdarov halal haqqı olan yerdədir..."

Aslan bəy hesab edir ki, belə bir müraciəti hazırlayanların yeganə məqsədi maddi maraqlardır. Təbiət etibarilə yuxıları heç vaxt vurmadığını deyən müsahibimiz bu məqamda A.Çovdarov haqda da danışmaq istəmədiyini xatırladı: "Amma cinayətkarlığı bütün ölkəyə bəlli olan bir nəfəri borçalılıların az qala kumiri kimi qələmə vermək haqsızlığına da susa bilmərəm. Bu, tam yanlış addımdır. Bu, heç borçalılıların 1

faizinin belə mövqeyini ifadə etmir. Onun orada yaşayanlara ziyarı deyib ki, xeyri dəyməyib. Nə qədər borçalılıya problem yaradıb. Bunun əksini demək istəyənlər bir fakt desinlər. O, kriminala kömək edib, onlara dəstək verib, amma xalqın yanında olmayıb heç vaxt. Kriminal aləmdən olanlar ona dəstək versə susardım. Ancaq Borçalı camaatını kriminala eyniləşdirmək yolverilməzdir. Orada yaşayan insanlar halal zəhməti sevən, bacarıqlı, elmə, mədəniyyətə meylli və Azərbaycanı Azərbaycanda yaşayanlardan az sevməzlər deyillər. Bu günə qədər Bakıda bir toyda da Azərbaycan şərəfinə sağlq əsilməmişəm. Borçalıda isə bütün şadlıq mərasimlərdə ikinci sağlq hökmən Azərbaycan şərəfinə deyilir. Belə bir insanları cinayətkarların müdafiəçisi kimi qələmə verib onları hörmətdən salmaq olmaz".

"Borçalı" Cəmiyyətinin sədri Zəlimxan Məmmədli də bu müraciəti olduqca məntiqsiz addım adlandırdı. Onun sözlərinə görə, həmin məntiqsiz sözügedən müraciəti imzlayanlar Neft Akademiyasındakı terroru törədənə də bəraət istəməyiblər: "Cinayətka-

rın nə regionu, nə dini, nə də inancı var. Bunun əvəzində isə qanun, dövlət və dəyərlər var. Bu dəyərlər, qanunlar, səlahiyyət kənarında qalır, millətin belə qırılırsa, elin adına qara ləkə sürülürsə, daha sonra kimsə dirijor çubuğu ilə müdafiə kampaniyası keçirilsə, bu, çox utanc gətirən şeydir".

Z.Məmmədli dedi ki, A.Çovdarov zamanında xeyli qanunsuzluqlara, haqsızlıqlara imza atan biri olaraq indi halal haqqı olan yerdədir. Müsahibimizin sözlərinə görə, Borçalı insanların adını bu cür məsələlərdə hallandırmaq, onlardan istifadə etmək olmaz: "Bu cür məsələlərdə el təəssübkeşliyi, yurd təəssübkeşliyi heç bir normala uyğun deyil. "Borçalı" cəmiyyəti hər zaman haqqın, hüququn yanında olub. Cinayətkar Zəlimxanın qardaşı da ola bilər. Amma o, mənəndir, "Borçalı" Cəmiyyətinin hər hansı formada imdad diləməsin. Bu imzaları atanlar da, onları buna təhrik edənlər də yanlışlığa yol veriblər. Təbii ki, onun ailəsi, təəssübkeşləri var. Onun üçün çalışmaları təbiidir. Amma ictimai proseslərə bunu yönəltməliyə heç cür yol vermək olmaz".

□ **Sevinc TELMANQIZI**

Kərimovdan sonra Özbəkistan qarışa bilərmə?

Toğrul İsmayılov: "Kərimovun ölümünün açıqlanmaması daxili bazarlığa işarədir"
Bayram Balçı: "Heç bir kaos mümkün deyil, orada KQB var"

Özbəkistan prezidenti İslam Kərimovun ötən həftə insult olması xəbəri yayıldıqdan sonra nəzərlər Orta Asiyaya bu qapalı ölkəsinə çevrildi. Baxmayaraq ki, hələlik özbək liderinin öldü-qaldı dəqiq bilinmir. Müstəqil agentliklər Kərimovun avqustun 29-da ölüm xəbərini yaysa da, Daşkənd hələlik xəbərləri təkzib edir.

Ancaq 78 yaşlı Özbəkistan diktatorunun varisi axtarıqları artıq başlayıb.

1938-ci il yanvarın 30-da dünyaya gəlmiş İslam Kərimov ixtisasca iqtisadçı və mühəndisdir. Sovet illərində Özbəkistanda nazir postunu tutan Kərimov korrupsiyaya qarşı mübarizə çərçivəsində həbs olunub və 3 il həbsdə qalıb.

1989-cu ildə Özbəkistan SSRİ-nin birinci katibi, bir il sonra isə prezidenti oldu. İslam Kərimov sərt idarəçiliyi ilə tanınıb. 26 ildən çoxdur Özbəkistan Kərimovun sərt yumruğu ilə idarə olunur.

İslam Kərimov 11 sentyabr olaylarından sonra ABŞ-in terrorizmə qarşı böyük koalisiyasına dəstək verib, Özbəkistanda yerləşən hərbi hava bazalarından birini Əfqanıstanda əməliyyat keçirən ABŞ ordusunun ixtiyarına verib. Yeni ABŞ-la da münasibətləri yaxşı olub. Lakin Özbəkistanda insan haqlarının vəziyyəti, demokratiyanın durumu zaman-zaman tənqid olunub. 2005-ci ilin əvvəllərində -

may ayında Əndican bölgəsində baş verən olaylar zamanı İslamçı etirazçıların sərt şəkildə yatırılması da Kərimova qarşı ciddi tənqidlərə səbəb olsa da, Orta Asiyanın bu ölkəsində siyasət mənşərəyə təsir etmədi. 2007-ci ildə müddəti bitməyə Kərimov yenidən namizəd oldu və qazandı.

İndi isə artıq necə deyərək, vəzifədən getmək siyasət qərar deyil, İlahi təqdirdir. Kərimov təbii ömrünü başa vurur, beyin qanaması keçirən 78 yaşlı ölkə başçısının hazırda həyatda olub-olmadığı dəqiq bilinməsə də, artıq hər kəs onun siyasətindən danışmağa başlayıb.

Yerli və beynəlxalq mediada yer alan iddialara əsasən hazırda Özbəkistanda siyasət varis siyahısında bir neçə nəfərin adı hallanır. Bunların arasında birinci yerdə 58 yaşlı baş nazir Şövkət Mirziyayev adı dayanır. 2003-cü ildən Özbəkistanın baş naziri postunu tutan Mirziyayev əslən ölkənin Cizax əyalətindəndir. Sərt, qəd-

dar siyasətçi xadim olaraq tanınır. Mirziyayev Cizax və Səmərqənd klanları tərəfindən dəstəkləndiyi deyilir. Bir neçə il əvvəl baş vermiş konstitusiyaya dəyişikliyinə sonra baş nazirin səlahiyyətləri artırılıb və bu da Mirziyayevin dövlət başçısı olmaq şansını artırır.

Özbəkistana rəhbərlik edəcək digər varis 56 yaşlı maliyyə naziri Rüstəm Əzimovdur. Daşkənd klanını təmsil edən Əzimov 1998-ci ildən bu yana maliyyə naziri postunu tutur. Onun Qərb ölkələri, beynəlxalq maliyyə qurumları və Avropa İttifaqı ilə əməkdaşlıq əlaqələrinin olduğu deyilir.

Özbəkistanda daha bir hakimiyyətə iddialı şəxs Milli Təhlükəsizlik Komitəsinin (MTK) 72 yaşlı rəhbəri Rüstəm İnoyatovdur. İnoyatov Özbəkistanda ən güclü fiqurlardan biri hesab olunur. Daşkənd klanının nümayəndəsidir. Rəhbərlik etdiyi qurum ölkədə əsas güc strukturu kimi tanınır.

4-cü mümkün namizəd isə Kərimovun bioloji varisi Lola Kərimovadır. Daha əvvəl hakimiyyətə əsas namizəd kimi adı hallanan Gülnara Kərimovanın iki il əvvəl ev həbsinə atılmasına qədər adı çox da duyulmayan

İslam Kərimov

Lola Kərimova atasının xəstəliyi ilə bağlı açıqlama verib. Ancaq müşahidəçilərə görə, bioloji varisin şansları nisbətən azdır. Çünki əsas qərar ölkəni idarə edən klanlar verəcək.

Məsələ ondadır ki, Orta Asiyanın ən avtoritar rejimlərindən birinin hökm sürdüyü Özbəkistanda siyasət müxalifət demək olar ki, yox vəziyyətindədir. Ölkədə aktiv siyasətçi təşkilatlar yoxdur, nisbətən tanınmış siyasət müxalifləri isə xaricdədir. Ölkə siyasətini müəyyən edən klanlardır. Ankara TOBB Ekonomi və Texnologiya Universitetinin dosenti, Avrasiya üzrə ekspert Toğrul İsmayılov deyir ki, kənarından ciddi qarışıqlıq müşahidə olunmasa da, Özbəkis-

tan daxilində hakimiyyət ötürülməsi prosesi rahat olmayacaq, ciddi bazarlıq sonucu hakimiyyətin ötürülməsi olacaq: "Üz çıxmasa da, daxildə qarşıdurma olacaq. Ancaq xaricdən ciddi müdaxilə olacağını da düşünürəm. Xüsusən də Qərbin müdaxiləsi olmayacaq. Amma Rusiyanın təsiri daha çoxdur".

T.İsmayılov fikrincə, siyasət hakimiyyətin ötürülməsi prosesində kənarından müdaxilələr müəyyən gərginlik ocaqlarının yaranması mümkündür, ancaq bu gərginliyin böyük xoosa çevrilməsi real deyil: "Qərbin Özbəkistanda təsir gücü yoxdur, amma radikal dini qrupları qızışdırırlar, lakin bunun nə qədər effektiv olacağı və lazımlı

olduğu məlum deyil. Qarşıdurma cəbhəsinin Yaxın Şərqdən Orta Asiyaya keçəcəyi gözləniləndir, amma indi bunun üçün təzdir, hələ zamanı yetişməyib. Radikal qruplardan istifadə edib kaos yaratmaq hər kəsin işinə gəlmir artıq, çünki ağır fəsadları olur. Amma lokal gərginlik ocaqları yaranma bilər. Məsələ ondadır ki, Özbəkistanda çox qapalı sistemdir, içəridən kimsə olacaq. Həm də bu gün bölgədə gərginlik beynəlxalq güclərə də lazım deyil. Üstəlik, ölkə daxilində sərt sistem olub. Müxalifət demək olar ki, yoxdur, güclü klanlar ölkəni idarə edir, onlar öz aralarında anlaşmağa çalışırlar. Kərimovun ölümünün açıqlanmaması bu daxili bazarlığa işarədir".

□ **Kənan RÖVSƏNOĞLU**

Bu yem məhsulu quşçuluq məhsullarını balıq iyi verməkdən qurtarıb. 10-15 il əvvələdək broylar etindən imtina edənlər bunu onun məhz balıq iyi verməsi ilə əsaslandırır. Toyuqların belə iy verməsinin səbəbi isə o idi ki, ucuz yem arxasınca qaçan quşçular toyuqlara zülmət əvəzi - balıq unu verirdilər.

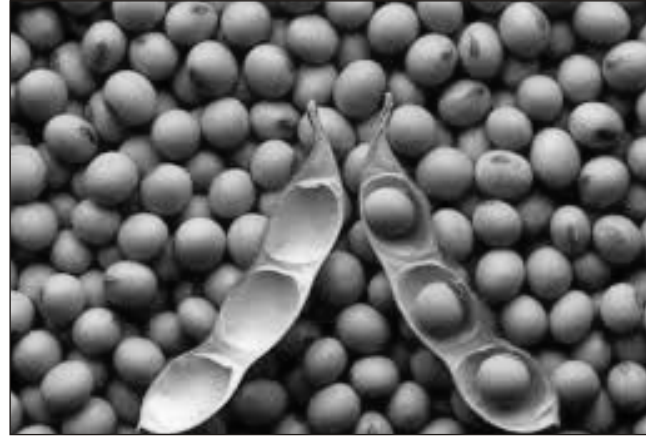
Bu da nəticədə özünü quşların etinin dadında göstərirdi. Lakin həm bu iyden imtina etmək istəyən, həm də islami qaydalara riayət edib, toyuqlara et yedirmək istəməyən şirkətlər daha bahalı, amma daha faydalı olan bu bitkini yem kimi seçdilər. Zəngin zülal tərkibi onu bu gün həm də vegeterianlar üçün et əvəzləyicisinə çevirir. Ümumiyyətlə isə dünya üzrə əldə edilən bu məhsulun 95%-dən çoxu yem məqsədilə tədarük edilir. Bəli, söhbət soyadan gedir.

Vətəni Çin olan bu bitki dünyu, buğda kimi müqəddəs yem bitkilərindən sayılırdı. Bu gün dünyanın 50-dən çox ölkəsi soyanı hətta vətəni Çindən daha çox becərir. Çünki strateji məhsul kimi, dünya birjalığında buğda, pambıqla yanaşı yer tutur. Soyanın birja qiymətləri mal, qoyun, quş etinin və süd məhsulları

Tonunu xaricdən 1000 manata aldığımız soya bitkisini niyə özümüz becərmirik?

nın qiymətinə birbaşa təsir edən amillərdən hesab olunur. Dünyanın ən böyük soya ixracatçıları ABŞ, Braziliya, Argentinadır. Misal üçün, bu il dünya üzrə hasil edilən 310 mln. ton soyanın 110 mln. tonu ABŞ-in payına düşüb. Dünya

üzrə mövcud soya sahələrinin 1,5%-i Rusiyaya aiddir və hər il soya becərmək istəyən fermerlərin sayı hündəsi silsilə ilə artır. Ukrayna, hətta Özbəkistan bir neçə ildir ki, soya sahələrini idən-ile genişləndirir və hektara düşən məhsuldarlığı yüksəltdir.

Belə soya həvəskarlığının səbəbi isə tək öz heyvandarlığını xarici yemdən asılı etməmək istəyi yox, həm də məhsulun yüksək ixrac potensialından istifadə etməkdir.

Bəs Azərbaycana idxalı hər ton üçün 1000 manata başa gə-

lən soyanın ölkəmizdə becərilməsinə nə mane olur? Elə özümü 98 faiz təmin etdiyimiz quşçuluq 85 faizdən çox xarici yemdən asılıdır. Bunun da əvəzəlməz hissəsini soya təşkil edir. Görünür, ölkədə bu məhsulun dəyərini əkinçilərdən da-

ha çox, quş eti və süd məhsulları istehsalçıları hiss edir. Ya da əkinçiliklə məşğul olanları bu bitki barədə məlumatlandırmaq lazımdır.

Soya özü qiymətli olduğu kimi, torpaq üçün də faydalıdır. Dənli bitkilər, qarğıdalı ilə növbəli ekilə bilən soya torpağı azotla zənginləşdirir. Torpaqda atmosferin təbii azot dövrüyəsini təmin etdiyinə görə, xüsusilə azot gübrələrinə yüksək tələbatı yoxdur. Qarğıdalı və pambıq qəder suya tələbkar deyil. Bəs Azərbaycan təbiətinə bu qəder uyğun olan belə əlverişli bitkini nə üçün becərmirik? Bir tonu 1000 manatdan baha olan, et və süd istehsalında ən vacib yem komponenti sayılan və hər il Azərbaycana Latın Amerikasından 100 minlərlə ton idxal olunan bu paxlalı bitkini - soyanı becərmək bizə sərfəli deyilmi?

Xəbər xidməti

Siqaretin bahalaşması digər malların da qiymətinin artacağına işarədirmi?

Ekspert: "Manatın dəyərsizləşməsi idxal olunan məhsulların qiymətlərinə təsir göstərir"

Ölkədə siqaretlərin qiymətləri bahalaşmışdır. Artım 10-40 qəpik arasındadır. Bakıdakı mağazalardan bildiriblər ki, bahalaşma barədə tam dəqiq bilgiyə sahib deyillər. Ancaq çox güman ki, tezliklə artırılmış dəqiq qiymət cədvəlləri onlara çatdırılacaq. Bununla belə, bəzi marketlərdə siqaretlər artıq baha qiymətə satılır. Şərifzadə küçəsində yerləşən marketlərdən birində adını açıqlamayan satıcı azadlıq.org-a bildirib ki, indiyədək qiyməti 2 manatadək olan siqaretlər 20 qəpik bahalaşmışdır. 2 manatdan baha olan siqaretlərin qiyməti isə 30 qəpik artıb.

Siqaret istehsal edən müəssisələr, habelə əlaqəli dövlet qurumları bu bahalaşma ilə bağlı hələlik hər hansı açıqlama verməyiblər. İqtisadçı ekspertlər isə bildirirlər ki, bu, dünyada baş verən qiymət dəyişməsi ilə əlaqəli deyil. Onlar devalvasiyadan sonra bahalaşan siqaretlərin qiymətinin inzibati yolla aşağı salındığını yada salırlar. İqtisadçıların fikrincə, məcburi şəkildə qiymət artımının qarşısını almaq çıxış yolu deyil. Əgər normal bazar, rəqabət olsaydı, qiymət artımından qaçmaq olardı.

Ötən il dekabrın 21-i Azərbaycanda baş verən devalvasiyanın ilk günü siqaretlərin qiyməti birdən-birə təqribən 50 faiz bahalaşmışdı. Halbuki onda manat dollar qarşısında Azərbaycan Milli Bankının müəyyən etdiyi məzənnəyə görə, 47 faiz dəyərdən düşmüşdü. Ondan bir qədər sonra bəzi siqaretlər ucuzlaşmışdı.

Ekspert Vüqar Bayramov musavat.com-a açıqlamasında bildirib ki, siqaretin qiymətinin artması daha çox manatın dollara nisbətən ucuzlaşması ilə bağlıdır: "Son üç ay-

da manat dollara nisbətən 13 faiz ucuzlaşmışdır. İlin əvvəlində yüz dollar almaq üçün 149 manat ödəmək lazım idisə, hazırda bazarda yüz dollar almaq üçün 170 manatdan artıq pul ödəmək lazımdır. Siqaret də əsasən ölkəyə idxal olunur. Ölkə daxilində istehsal olunan siqaretin xammalı da idxal olunur. Bu da qiymətlərin artmasına gətirib çıxarır".

O, siqaretin qiyməti ilə digər məhsulların qiymətləri arasında əlaqə olacağını, digər məhsulların da bahalaşacağını düşünməyə də, bahalaşmanın olacağını istisna etmir. Ancaq bunun manatın dəyərsizləşməsi səbəbindən baş verəcəyini vurğulayır: "Manatın dəyərsizləşməsi idxal olunan məhsulların qiymətlərinə təsir göstərir. Nəzərə alsaq ki, Azərbaycan istehsal etdiyi məhsulun təxminən 76 faizini xarici ölkələrdən idxal edir. Bu isə o deməkdir ki, manat dollara nisbətən ucuzlaşmaqda davam edərsə, idxal olunan məhsulların qiymətlərində artımlar olacaq. Bu, yerli məhsullara təsir göstərməməlidir. Hökumət çalış-

malıdır ki, yerli məhsulların qiymətlərinin stabil saxlanması və kəskin artmaması ilə bağlı tədbirlər həyata keçirsin. Amma sözsüz, əksər yerli məhsulların xammalı xaricdən gəlir, yerli məhsullar istehsal edən sahibkar, fermer xaricdən idxal etdikləri malların qiyməti artdığı təqdirdə, xərci artdığına görə məcbur olur ki, istehsal etdiyi məhsulların qiymətini artırınsın. Ona görə də idxaldan asılılıq çox təəssüf ki, milli valyutanın məzənnəsi ilə tarazlıqda kəskin bir əlaqə formalaşdırır. Nəticə etibarilə milli valyuta dəyər itirdikcə, ölkəyə gələn məhsulların qiymətlərində artımlar müşahidə olunur. Ona görə də istər siqaretin qiymətinin artmasından sonra və digər bu tip qiymət artımları düşünürəm ki, bir məsələni bir daha gündəmə gətir-

ir. Azərbaycan idxaldan asılılığı aradan qaldırmalıdır. Azərbaycan çalışmalıdır ki, kompleks islahatlarla daha qısa zamanda idxaldan asılılığın aradan qaldırılmasını və bazarı daha çox yerli məhsulların çıxarılmasını təmin edə bilsin. Bu gün istehlak bazarında məzənnədən asılılığın aradan qaldırılmasının yeganə yolu yerli istehsalın inkişaf etdirilməsi və idxaldan asılılığın aradan qaldırılmasına nail olmaqdan ibarətdir. Amma hələlik manat dəyər itirdiyi üçün bu idxal olunan məhsulların qiymətində mərhələli şəkildə artımlar müşahidə edilə bilər".

Ekspert Fikrət Yusifov isə musavat.com-a açıqlamasında qeyd edib ki, siqaretin bahalaşması cəmiyyəti narahat etməməlidir: "Son günlər mətbuat səhifələrində tez-tez si-

qaretin qiymətlərinin bahalaşması ilə bağlı məlumatlara rast gəlinir. Qiymətlərin qalxmasının səbəblərini araşdırarkən bəzi maraqlı məqamlar ortaya çıxdı. Öncə onu deyək ki, artıq bir neçə on ildir ki, bütün dünyada, ilk növbədə iqtisadi cəhətdən inkişaf etmiş ölkələrdə siqaret çəkməklə bağlı müxtəlif qadağalar tətbiq olunmağa başlayıb. Yaşlı nəslin yadından çıxmış deyil. Keçən əsrin səksəninci illərində uçağa билет alırken, satıcı mütləq sənədən soruşurdu: "Siz təyyarənin salonunda siqaret çəkmək üçün icazə verilən yerlərə, yaxud icazə verilməyən yerlərə bilet istəyirsiniz?" Təsəvvür edin, təyyarənin salonunda yerləşən oturmaqaların bir cərgəsində siqaret çəkməyə icazə var idi, ondan qabaqdakı cərgədə isə siqaret çəkmək qadağan idi. Səndən arxada oturan səni siqaret çəkib tüstünü sənə tərəf üfürəndə sən ona heç nə deyə bilməzdin, çünki o, icazə verilən yerdə siqaret çəkirdi. Bu böyük-lükdə məntiqsizliklə cəmiyyətdə hər yerdə siqaret çəkənlər siqaret çəkməyənləri zəhərləyirdi. Nəhayət ki, sovetlər birliyi dağılandıqdan sonra sivil dünyaya inteqrasiya bu birlikdən çıxıb müstəqil olmuş ölkələrə də siqaretə münasibəti dəyişməyə başladı. Əslində siqaretin faydası haqqında bir kəlmə sözə belə heç yerdə rast gəlmək mümkün deyil. Əksinə, bütün dünyada yalnız onun insan orqanizminə ziyanından danışılır. Elə bu səbəbdəndir ki, inkişaf etmiş ölkələrdə siqaret çəkməklə bağlı yerlərin həlqəsi tam daralıb və bu proses davam edir. Bizdə də bu istiqamətdə bir çox işlər görülüb. Lakin hələlik bir çox ictimai yerlərdə siqaret çəkənlərin siqaret çəkməyənləri zəhərləməsi prosesi davam edir. Fikrimcə, çəkinmədən biz də bütün ictimai yerlərdə siqaret

çəkilməsinə qadağa qoymalıyıq. Siqaretin qiymətlərinin bahalaşmasının əsas səbəblərindən biri insanların sağlamlığını qorumaq naminə qiymətləri qaldırmaqla onu bir qədər də əlçatmaz etməkdir. Bu gün Avropada tütün ekini qadağan olunub. Hazırda bu bitkini əsasən Cənubi Amerika və Afrika ölkələrində ekirlər. Dünya bazarlarında tütünün qiymətləri isə getdikcə bahalaşır. Azərbaycan bu gün siqaretə olan daxili tələbatının 20-25 faizini daxili istehsal hesabına ödəyir. Bazarın yerdə qalan tələbatı idxal hesabına təmin olunur. Manatın məzənnəsində son aylarda baş verən ucuzlaşma meylləri və bu meyllərin getdikcə artması idxal olunan siqaretlərin qiymətlərinin bahalaşmasının başlıca səbəblərindən biridir. Bütün bu dediklərimizdən çıxan nəticə ondan ibarətdir ki, siqaretin bahalaşması cəmiyyəti narahat etməməlidir. Əksinə, bu hesabla siqaret çəkənlərin sayının azalmasını, xüsusən də gənclərin bu xoşagəlməz vərdətdən uzaqlaşmasını müsbət qarşılamaq lazımdır".

Məsələ ilə bağlı aznews.az-a açıqlama verən Milli Məclisin iqtisadi siyasət, sənaye və sahibkarlıq komitəsinin üzvü Vahid Vahid Əhmədov isə bildirib ki, siqaretlərin qiymətinin artması dolların kursu ilə əlaqədardır: "Qiymətlər tənzimlənməyib. Siqaret tam olaraq Azərbaycana xarici ölkələrdən idxal olunur. Ola bilər ki, onun qiymətində müəyyən dəyişikliklər olsun. Adi bir şeydir. Bundan əlavə, siqaretlərin qiyməti artıb-artıb, çərkə deyil ki..." Deputat hesab edir ki, siqaretin qiymətinin artması cəmiyyətdə böyük narazılıq yarada bilməz: "İnsanlar daha az siqaret çəksələr, daha yaxşı olar".

Röya RƏFİYEVA

Telekanallarda referendum təşviqatı ilə bağlı fantastik efir qiymətləri...

Ələsgər Məmmədli: "İTV-də siyasi təşviqatın 1 saatını hesablasaq, təxminən 180 min manata başa gəlir"

2016-cı il sentyabrın 26-na keçiriləcək referendumun (referendum) ehtiyat ödənişli təşviqat və yayım xərclərini qiymət

Programın adı	1 saatın Gəliri	1 saatın xərcləri	Çıxış (dövlət)	1 saatın xərcləri
Referendumun təşviqatı	100	1150	50	20
Təşviqatın yayımı	100	1150	40	20
Referendumun təşviqatı	100	1150	40	20
Təşviqatın yayımı	100	1150	40	20
Referendumun təşviqatı	100	1150	40	20
Təşviqatın yayımı	100	1150	40	20
Referendumun təşviqatı	100	1150	40	20
Təşviqatın yayımı	100	1150	40	20

Chexovla 01704.4511041

İnternet: www.azneft.az

© 2016. Bütün hüquqlar qorunur.

Azərbaycanda sentyabrın 26-da baş tutacaq referendumla bağlı təşviqat kampaniyasına bu həftənin şənbə günü, yəni sentyabrın 3-də start veriləcək. Təşviqatı referendum üzrə qeydə alınmış təşviqat qrupları apara bilər. Televiziyalar da referendum təşviqatı ilə bağlı ödənişli efir vaxtlarının qiymətlərini müəyyən ediblər. Bu gün həmin rəqəmlər ictimaiyyətə açıqlanıb.

Lakin təşviqatın bir saniyəsinin qiyməti o qədər baha

olub ki, sosial şəbəkələrdə tənqid və gülüş hədəfinə çevrilib. Belə ki, dövlət büdcəsindən maliyyələşən İctimai Televiziya da təşviqat kampaniyası aparmaq üçün praym-taymda efir vaxtının hər saniyəsinə görə qiymət 50 manat müəyyən edilib. Bu isə 10 dəqiqəlik efir vaxtı üçün 60 min manat ödəmək anlamına gəlir.

Bu rəqəmlər ictimaiyyət nümayəndələri tərəfindən narazılıqla qarşılanıb.

Media hüququ üzrə ekspert Ələsgər Məmmədli musavat.com-a açıqlamasında bildirib ki, qeyd olunan rəqəmlər heç bir mənəvi sığır və televiziyaların təşviqat prosesində iştirak etmək istəməməsi anlamına gəlir: "Təəssüf ki, qanunvericilikdə televiziya efirində siyasi təşviqatın qiyməti ilə bağlı konkret limit tətbiq edilməyib. Biz vaxtilə bununla bağlı dəfələrlə müraciət etdik. Milli Məclis səviyyəsində təkliflər də verdik ki, bu məbləğin konkret limiti olmalıdır. Siyasi təşviqat, kommersiya reklamı və ya əmtəə materialı satmaq deyil. Bu, həm də demokratiya, plüralizm üçün vacib bir məqamdır ki, insanların referendumda müzakirəyə çıxarılan məsələlərlə bağlı daha geniş məlumat almaları təmin olunsun. İndiki halda təşviqatla bağlı qanunvericilikdə konkret limit yoxdur. Televiziyalar siyasi plüralizmi təmin etməkdən daha çox, alternativ fikirləri göstərmək məqsədilə çox yüksək qiymətlər müəyyən edirlər. Mən belə başa düşdüm ki, televiziyalar bu təşviqat prosesindən gələn gəlirdə maraqlı deyillər. Çünki siyasi baxımdan azad deyillər. Amma buna baxmayaraq, qiymətlər çox astronomikdir".

Siyasi təşviqat üçün ödənişli efir vaxtının bir saatını hesablayan ekspert rəqəmlərin həddindən artıq yüksək olduğunu vurğulayıb: "İctimai Televiziyada təşviqatın 1 saniyəsi praym-taymda 50 manat müəyyən olunub. Bu, çox böyük bir məbləğ deməkdir. Təxminən hesablasaq, bir saatda 3600 saniyə var və biz 3600-ü 50 manata vursaq, bu, bir saat üçün 180 min manat pul deməkdir. ATV-də də təxminən praym-taymda təşviqatın 1 saati 90-95 min manata başa gəlir. Yalnız Lider TV bununla bağlı ucuz qiymət müəyyən edib. Onun 1 saat üçün qiyməti təxminən 4800 manat, bazar gündürsə, təxminən 6000 manat müəyyən olunub. Azərbaycan reallığında minimum əmək haqqını, bu televiziyaların vergi ödəmələri nəticəsində formalaşan büdcədən aldıkları dotasiyalı düşündükdə həddindən artıq astronomik rəqəmlərdir. Mütləq bununla bağlı tənzimləmə aparılmalıdır. Seçki Məcəlləsində, digər qanunlarda bununla bağlı dəyişiklik edilməlidir. ABŞ seçkilərində belə bir şərt var ki, seçkilərdə ən yuxarı hədd ən aşağı kommersiya reklamının dəyərindən yüksək ola bilməz. Əgər ən ucuz reklamın bir dəqiqəsi 300 dollardarsa, o zaman siyasi reklamın praym-taymdakı ən yüksək həddi 300 dollar ola bilər. Bu cür limit qoyulub. Bu limit siyasi reklam üçün kommersiya reklamının ən aşağı qiymətinin altında müəyyən olunub. Bizim kommersiya reklamları o qədər də baha olmasa da, siyasi reklamlar dəfələrlə bundan yüksəkdir".

Ödənişsiz efir vaxtının verilməsinə gəlincə, Ə.Məmmədli bildirdi ki, qanuna görə, İctimai Televiziya istər seçkilərdə, istərsə də referendumda ödənişsiz efir vaxtı vermək məcburiyyətindədir: "Televiziya və radioda ümumi olaraq həftə ərzində 6 saata qədər vaxt ayrılmalıdır. Onlar bununla bağlı vaxtı müəyyən edib, MSK-ya göndəriblər. Televiziyada yəqin ki, həftəlik ən azı 3 saat ödənişsiz vaxt verilmiş olacaq".

Məsələ ilə bağlı İTV rəhbərliyinin mövqeyini öyrənməyə çalışsaq da, mətbuat xidməti zənglərimizə cavab vermədi. İTV-də baş tutan seçki debatlarının moderatoru olan Anar Yusifoğlu isə bu haqda açıqlama vermək səlahiyyətinin olmadığını bildirdi.

□ Nərgiz LİFTİYEVA

Türkiyədə məşhur azərbaycanlı "qanuni oğru" "Rövşən Lənkəranski" (Caniyev) qətlə yetiriləndən sonra onun həyat yoluna, tərəcəyi-halına olan maraq bir qədər də artdı. Bu gün mətbuatda, xüsusilə Rusiya nəşrlərində "Rövşən Lənkəranski" haqda saysız-hesabsız yazılar var. belə məlumatların bir çoxu da həqiqətdən uzaqdır. Həmin məlumatlardan biri də "Rövşən Lənkəranski"nin atasının milis olması ilə bağlıdır.

Rusiyanın bəzi saytları bu məqama istinad edib milis oğlunun "qanuni oğru"ya çevrilməsini istehza ilə vurğulayırlar. Bu məqamın "qanuni oğru" kodeksinə uyğun olmadığını qabardırlar.

Əslində necədir? "Lənkəranski"nin həyatını dəyişən mübhəm olay nə vaxt və nəyə görə baş verib? Onun vendetta qanuna əl atmasına sürüklənən nə olub?

Rafiq Caniyevi ağaca bağlayıb öldürüblər

Sabiq daxili işlər naziri İsgəndər Həmidov müsahibələrindən birində bu haqda yarımçıq danışdı. Deyib ki, "Lənkəranski"nin atası Rafiq Caniyevi Astarada "Dədə" ləqəbli cinayətkar dəstənin başçısı öldürdü. İ.Həmidov həmin şəxsin rayonun Şahağac kəndində yerləşən gömrükxanaya qeyri-rəsmi nəzarət etdiyini də açıqlayıb. Deyib ki, "Lənkəranski"nin atasını Astaraya gedərkən "pekarnı"nın yanında ağaca bağlayıb güllələmişdilər.

Caniyevlərin qonşusu Ələsgər Ağayev isə deyir ki...

Caniyevlərin Lənkəranda, "Kiçik Bazar" deyilən məhəllədə qonşuları olmuş, hazırda Rusiyada yaşayan Ələsgər Feyzulla oğlu Ağayev "Yeni Müsavat" üçün həmin illəri xatırlayıb. Yaşı 70-i haqladığını deyən Ə.Ağayev deyir ki, Rafiq Caniyevin milis olması xəbəri yalandır: "Rövşəninin atası heç vaxt milisdə işləməyib. O, sovet vaxtı, sonradan müstəqillik dövründə Lənkəran çörək zavodunun direktoru olub. Milis Rövşəninin dayısı Məmmədəğa idi, o da rəhmətə gedib".

"Rövşən əlini anasının çantasına atıb oradan tapança çıxartdı"

Həmsöhbətimiz deyir ki, "Lənkəranski"nin məhkəmədə atasının qatili güllələməsi onun anasının gözünü qarşısında baş verib: "Rafiq kişinin ölümünə görə həmin şəxsi bir neçə il sonra tutmuşdular. Həmin adamın məhkəməsinə Rövşəninin əmisi Xəzailin yoldaşı Səltənət, mənim anam və Rövşəninin anası Məsudə xanım birgə getmişdilər. Məhkəmənin ortasında bir də görüblər ki, Rövşən əlini anasının çantasına atıb oradan tapança çıxartdı və mütəhəmmə atdı. Həmin vaxt anası Məsudə xanım da bilməyib ki, Rövşən tapançanı gizli

onun çantasına qoyub. Atasını öldürənə 3-4 güllə vurub".

Rövşəninin qətlində istifadə etdiyi silah milisdə işləyən dayısının olub

Silahın kimə aid olması, "Lənkəranski"nin onu necə öldürməsi haqda suala Ə.Ağayevin cavabı belə olub: "O vaxt belə söhbət də vardı ki, Rövşən-

bu qədər dərinliklə fikirləşmək, hər şeyi götür-qoy etmək də hər oğlun işi deyil".

Rövşəninin atasının qətlilə bağlı 2 versiya

Ələsgər Ağayev Rafiq Caniyevin qətlinin səbəbi haqda o dövrdə Lənkəranda geniş yayılmış 2 versiyayı da bizimlə bölüşdü: "O vaxt belə söhbət

Zavodu götürmək üçün Rafiqi öldürdülər

Ə.Ağayev deyir ki, "nifaq alması"na çevrilmiş çörək zavodu Rafiq Caniyevin ölümündən sonra başqa şəxslərin nəzarəti altına düşüb: "Zavod Rafiqə idi, amma özəlləşməmişdi. Dilruba Camalova da təzə təyin olunmuşdu, zavodda Ra-

"Lənkəranski"nin atasının

qətlilə və intiqam hekayəsi -

ilk dəfə "Yeni Müsavat" da

Caniyevlərin qonşusu Ələsgər Ağayev "Bir cənub şəhərində"ki vendettanın tarixçəsini danışır

nin qətlində istifadə etdiyi silah milisdə işləyən dayısının olub. Bu nə dərəcədə doğrudur, bizlər bilmədik".

İstəyən gedib tapança, avtomat alıb gəlirdi

Həmsöhbətimiz fikrini qətl və ondan sonrakı illərdə Lənkəranda vəziyyətlə əlaqəli davam etdirir: "Respublikanın hər yerində, rayonunda olduğu vəziyyət Lənkəranda da vardı. O vaxt elə dövr idi ki, aləm bir-birinə qarışmışdı. Lənkəranda şəhərin mərkəzində 2-3 "poqrana-zastava" (sərhəd mühafizə dəstəsi-E.M.) vardı. Ələkrəm Hümətov da o vaxtlar "at oynadırdı". İstəyən gedib tapança, avtomat alıb gəlirdi. Deməyim odur ki, o vaxt silah tapmaq çətin iş deyildi. Anam danışırdı ki, Rövşən məhkəmədə silahı götürüb atasını öldürən adama atanda hamımız şoka düşdük ki, bu silahı haradan aldı? Onun tapançanı cibinə qoymaması çox düşündürücü addım olub. Onun özünü yoxlaya bilirdilər axı... Yeni Rövşən məhkəməyə atasını öldürənə öldürmək üçün hazırlıqlı gedib, hər şeyi də xırdalığına qədər fikirləşib. Yetkinlik yaşına yeniyə çatmış, 16-17 yaşında

fiq kişinin direktor kimi qalmasını istəməyib. Lənkəranda Dilruba Camalovanın da sözü keçirdi. Rafiqin ölümündən sonra da xəbər yayılmışdı ki, zavodu götürmək üçün Rafiqi öldürdülər. Zavodu da götürdülər. 6-7 il bundan əvvəl də Dilruba Camalova avtoqəzada öldü".

Dilruba Camalova Rafiqi kişini ona görə istəmədi ki...

Həmsöhbətimiz Dilruba Camalovanın Rafiq Caniyevin çörək zavoduna öz namizədinin olduğunu diqqətlə çatdırır: "Rafiqi kişini ona görə istəmədi ki, o, yerli adam idi. Ora özünükləri - Astaradan olanları direktor getirmək istəyirdi. O, Astaranın Pensər kəndində doğulub, Bakıda ali təhsil alandan sonra Lənkəranda məktəbdə dərs deyib. Mən özüm də ondan dərs almışam, şagirdi olmuşam. O, özünə yaxın, öz ətrafından olan bir adamı çörək zavoduna direktor qoymaq istəyirdi. Bunun üçün gerek Rafiqi kişini zavodu təhvil verib gəldiydi ki? Dilruba Camalova Lənkəranda 1-ci katib olan vaxtlarda Rafiqin böyük qardaşı da, kiçik qardaşı da mağaza müdiri işləyirdilər. Deməyim odur ki, Rafiqi kişini kasib alıb deyildilər və imkanlı idilər. Rafiqi tanıyırdım, yaxşı və səxavətli insan idi. Babası Eynəli kişisi Lənkəranda yağ-bal satan tacir kimi tanınırdı. Bazarda yeri vardı. Yadımdadır ki, o vaxt Rafiqi bir xeyli itkin düşmüş kimi axtdılar, sonra da meyitini məşəddən tapdılar. Sonra da bir neçə il Rafiqin qətlini kimin elədiyini araşdırdılar, axırda da tutub məhkəməyə verdilər. O da məhkəmədə hədələmişdi ki, həbsdən çıxacaq, guya Rövşən-gilə qarşı cinayət eləyəcək. Rövşən də vurub onu öldürdü".

□ E.MƏMMƏDƏLİYEV

Avropalılar Tur Heyerdalalı heyvətləndirən Kiş məbədinə axışır

Səkinin mərkəzindən 5 km-lik məsafədə, meşəliklərlə örtülmüş dağların ətəyində yerləşən Kiş kəndi Azərbaycanın qədim və gözəlliyi ilə seçilən yaşayış məntəqələrindəndir. Mənbayını Kiçik Qafqaz sıra dağlarından götürən Kiş çayı alban tarixini özündə cəmləşdirən abidələrlə zəngin bu kəndə xüsusi gözəllik verir.

Kiş məbədi 2001-ci ildə əfsanəvi Norveç alimi və səyyahı Tur Heyerdalın xeyir-duası və sponsorluğu ilə təmir olunub, daha sonra muzeyə çevrilib. Heyat yoldaşı ilə buranı ziyarət edən alim sübut edib ki, norveçlilərin də kökü qədim albanlara məxsus olub.

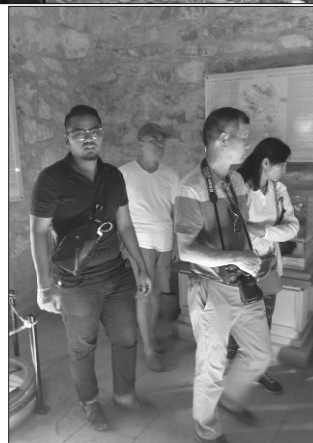
Son zamanlar haqqında çox danışılan ərəb turistləri burada görməyiniz. Elə sözarası soruşduğumuz şəxslər də ərəblərin Şəkinin mərkəzinə qədər gəlib çıxdıqlarını, Kiş məbədinə qalxmadıqlarını deyirlər. Bəlkə də kilsəyə getməyi haram hesab etdiklərindən...

Avropadan gələnlər isə bu ünvanı ziyarət etməyi sanki özlərinə borc bilirlər. Kiş məbədinə Almaniya gəlmiş bir dəstə turistlə birgə üzüyaxarı qalxır. Yolların narahat olması onları taksidən enib piyada adımlamağa vadar edir.

... Bu yerdə qeyd edim ki, əhvalımı təlx edən məqamlar da var. Elə Kiş kəndinə gedən yolun narahat olması, məbədə qalxan küçə ilə üzüşağa axan sular və s. Min km-lərlə uzaqlardan gəlmiş turist axtardığı ünvanı belə yollarla getməməlidir. Həm də tariximizin min illərlə o üzünə aparan yollar çirkab sulara bələnməməlidir.

Ortayaşlı bir xanımın maraqla ətrafı seyr etməsindən, fotoaparatinin yaddaşına yeni kadrları əlavə etməsindən, düz, çox məmnun oluram. Bəzən qədrini bilmədiyimiz, hətta gözədən saldıığımız maddi və mənəvi sərvətlərimizə əcnəbilərin heyranlıqla tamaşa etməsi təbii ki, qürurvericidir.

Bir az da bu kimi üreksiz müşahidələri unutdurmaq üçün xanım turista yaxınlaşıb adını soruşuram. "Sekret" deyir. Bir anlıq düşünürəm ki, yaqin adını məxfi saxlayır. Ancaq növbəti sualın cavabında gülərək üzünü tərcüməçiyə çevirib, "yox, adım Sekretir" deyir. Vaxtilə hoteldə işləyib. Təqəddür çıxandan sonra isə dünya turuna çıxmağı özü üçün hobbilye çevirib. Elə söhbət hotelçilikdən düşmüşkən, Azərbaycandakı hotellər haqda fikrini öyrənmək istəyirəm. Razılığını bildirir: "Təmizdir, yeməkləri çox xoşuma gəlir". Dediyyə görə, ilk günlər Gəncədəki "Ramada" hoteldə qalıb, növbəti günlər isə Şəkinin "Karvansaray"ında yerləşib. Bir həftə ərzindəki xərcləri ilə də maraqlanıram. Cavabında deyir: "3 həftədir yoldayıq. Gürcüstandan bura gəldik. Təxmini bölsəm, Azərbaycanda bir

Kiş məbədinə axışır

Əməkdaşımız təkəcə Azərbaycanın deyil, bütün Qafqazın ən unikal abidəsi olan alban kilsəsindən yazır; dünya turuna çıxan almanlar "Yeni Müsavat"a nələr danışdılar; bəs Kiş sakinləri nədən narazıdır?

həftə ərzində 700 avro xərcimiz çıxıb. Elə də baha hesab eləmirəm". Sekret xanım onu da deyir ki, Azərbaycan da daxil olmaqla, gəzdirdi ölkələrdən bəhs edən bir film hazırlamaq niyyətindədir: "Sadəcə, marağa, dostlarımız üçün bir film hazırlayacağam".

Almanlar məbədin qarşısında qoyulmuş norveçli səyyah Tur Heyerdalın abidəsinin önündə ayaq saxlayırlar, onun mərmər üzünə həkk olunmuş fikirlərini oxuyurlar. Alim Azərbaycana belə dəyər verir: "Norveç mifologiyasında Skandinav Allahı Odin haqqında yazılır ki, o, Şimali Avropaya Azər adlanan yerdən gəlib. Mən bu yazıları defələrlə oxudum və belə qərara gəldim ki, bu, heç də mifologiya yox, əsl tarix və coğrafiyadır".

Ardınca məbədin heyətinə daxil olur. Bələdçi xanım eramızdan əvvəl bir neçə minillikdən üzün bəri başlayan tarixi faktlardan bəhs etdikcə mən də əcnəbilərin heyretinin müşahidəçisinə çevrilirəm. Xanım bələdçi deyir ki, arxeoloji qazıntılar zamanı 6 sərdabə tapılıb. Qazıntı məbədin bayırından başlayıb və buradakı qədim qəbirlər açılıb. Məbədin içərisindəki quyunun dərinliyi 5 m, eni 3 metrdir. İçərisində 2 m 30 santimetr boyu olan 20-25 nəfər insan dəfn olunub. Özü də bu insanların qab-qacaq, zinet əşyaları da özləri ilə birgə basdırılıb.

Miladdan əvvəl, 4 və 3-cü minilliyə - tunc dövrünə - aid dəfn olunan müqəddəs keçilərin buynuzları da olduğu kimi qalıb.

Küncdəki oyuqda yığılıb qalmış qəpiklər diqqətimizi çəkir. Məlum olur ki, bu, niyyət köşəsidir. Gələnlər niyyət tutur, qəpikləri divara yaxınlaşdırır, niyyəti hasil olanların qəpiyi divara yapışır. Hər halda, bu da bir inanandır. Yerli turistlərdən fərqli olaraq əcnəbilər sadəcə gülüb keçirlər.

Biz isə turistləri bu sehrlə aləmdə söhbətə tuturuq. Almaniyadan gəlmiş digər turist Kliment de "Yeni Müsavat"ın əməkdaşına heyvətləndiyini deyir: "Mən bu kilsəni görəndə çox təəccübləndim. Azərbaycanda ilk dəfədir oluram, tolerant ölkədir. Səfərimə Bakıdan başladım. Daha sonra Şəkiyə gəldim. Gəncəyə də getmək fikrim var. Daha sonra Gürcüstanı səfər edəcəyik". Sözarası onu

da öyrənirik ki, planda Cənubi Qafqazın üçüncü ölkəsinə, Ermənistanı səfər də var. Bu səbəbdən də "siz bilirsinizmi Ermənistanı əksər turistləri aldadıb Azərbaycanın işğal altındakı ərazilərinə - Qarabağa da aparırlar və sonradan həmin turistlər Azərbaycanın "arzuolunmaz şəxslər" siyahısına düşür" soruşanda məlum olur ki, həmsöhbətim qonaq da olsa, vəziyyətdən xəbərdardır.

Almanlara bu barədə ətraflı məlumatı Turizm və Mədəniyyət Universitetinin nümayəndəsi, Azərbaycanın ilk rəsmi bələdçilərindən biri olan Abbasov verir. Özü də bizə "narahat olmayın, ilk gündən qonaqları məlumatlandırmışım", deyir. A.Abbasov əlavə edir ki, o, 6 nəfərlik Almaniya gəlmiş qrupa bələdçilik edir: "Bu qrup dünyanı gəzir. Hər il bir neçə ölkəyə səyahət edirlər. Qrupdakılardan biri alman olsa da, İsveçdə yaşayır, heyat yoldaşı da Qazaxıstandandır".

Digər həmsöhbətim Dita Zaytsa da ilk dəfədir Azərbaycandır. Onun dediklərindən: "Azərbaycan mədəniyyəti mənə çox maraqlandırır. İnsanların necə yaşadığını, ölkənin nə qədər dəyişdiyini görmək istəyirdim. Gördüklərim mənə heyran etdi. İnsanlar çox mehribandır, hər tərəf təmizdir. Növbəti dəfə də Azərbaycana gəlməyi düşünürəm. Amma bu dəfə özümün şəxsi avtomobilimlə".

Məbəddə Çindən, Cənubi Koreyadan gəlmiş turistlərlə də rastlaşırıq. Çindən gəlmiş turistlərlə - ixtisasca turizm məşğul olan Məhəmməd Rido ilə həmsöhbət olduqda ondan da ölkəmiz haqqında xoş sözlər eşidirik: "Azərbaycana gəldim və çox təsirləndim. Əhali çox mehriban, istiqanlı, qonaqpərvərdir. Bakı və Gəncədə olduq. Mən bu iki şəhərin həm əhalisi, həm də arxitekturası arasında böyük fərq gördüm. Bir şeyi də dəqiqləşdirdim ki, Bakı heç də 1991-ci ildən sonrakı, müstəqillik illərindən sonrakı şəhər deyil, çox-qox qədimdir. Ümumiyyətlə, Azərbaycanın tarixinin çox qədim olduğunu yaqin etdim".

Tarixi-memarlıq abidəsi kimi dövlət tərəfindən qorunan Kiş məbədi bütün Qafqazda təqribən 2 min il bundan əvvəl xristianlığın yayıldığını rəmzləşdirən məşhur tarixi abidədir.

2012-ci il sentyabrın 12-də Azərbaycan prezidenti İlham Əliyev və xanımı Mehriban Əliyeva, Türkiyənin keçmiş baş naziri, indiki prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğan və xanımı Əminə Ərdoğan Kiş kəndindəki Alban məbədi ilə tanış olublar. Onu da öyrənirik ki, Azərbaycan prezidenti ilk dəfə 2006-cı ildə xanımı ilə bu ünvanı gəlib. Muzeyin işçilərindən biri bildirir ki, turistlərin sayı ilbəil artır: "Yay mövsümündə orta hesabla 10-12 min ziyarətçimiz olur. Bütün ölkələrdən gəlirlər. Əsasən də Avropa ölkələrindən. Bu il Moskvadan çox gəldi. Amma ərəblərdən gələn yoxdur".

Qeyd edək ki, məbəddə giriş səhər saat 9-dan 20.00-dəkdir. Biletin qiymətinə gəldikdə, böyüklər üçün 2 AZN, tələbələr üçün 1 AZN, şagirdlər və uşaqlar üçün 20 qəpikdir.

Statistikaya görə, qədim yaşayış məskəni olan Kiş kəndinin 8 mindən artıq əhalisi var. Kənddə 4 orta məktəb fəaliyyət göstərir. Amma... Əhəlinin dolanışığı ilə maraqlandıqda heyvətə cavab alırıq. "Camaatın 80 faizi Rusiyadadır"-sakinlərdən biri deyir. Əlavə edir ki, əkin üçün ayrılan pay torpaqları 40-50 km kənarında olduğu üçün gəlib-gəlmək, əkin-becərmək sərf eləmir. Ona görə də torpaqları başqalarına icarəyə verən kişilər çörək ardınca qonşu ölkəyə üz tutur. Söhbət əsnasında məlum olur ki, müşahidələrimiz bizi aldatmayıb. Kənd sakinlərini ən çox narahat edən yol problemi. Sakinlərdən biri ümitsiz halda "gündəmdə var, amma ortada heç nə yoxdur" deyir. Bir müddət əvvəl gələn güclü sel 6 metr hündürlükdəki körpünü yuyub apardığı üçün vəziyyət daha da pisləşib. Ona görə də hazırda körpünün yenidən qurulması işi gedir. Amma yolun sonadək çəkilib-çəkilməyəcəyi dəqiq deyil. Onu da öyrənirik ki, bu kəndin su, qaz, işıq sardan problemi yoxdur. "Ən böyük problemimiz yol və işsizlikdir"-bunu da digər həmsöhbətimiz deyir.

Ümid edək ki, Tur Heyerdal daxil, avropalı səyyahları heyvətləndirən məbəddə aparan yol tezliklə abadlaşdırılacaq. Elə Kiş kəndinin daxilili yolları da. Əgər turistlərin yarıyoldan qayıtmasını istəmiriksə...

□ Elşad PAŞASOY
FOTOLAR: MÜƏLLİFİNDİR
Şəki, Kiş kəndi

DİN Aygün Bəylərin qardaşı və digərlərinin törətdiyi qətl hadisəsi barədə məlumat yaydı

Daxili İşlər Nazirliyi (DİN) əməkdar artist Aygün Bəylərin qardaşı və digərlərinin törətdiyi qətl hadisəsi barədə növbəti dəfə məlumat yayıb.

DİN-in mətbuat xidmətindən bildirilib ki, respublikanın daxili işlər və prokurorluq orqanları qeyri-əşkar şəraitdə baş verən ağır və xüsusilə ağır-insan həyatına qəsd edilməsi ilə nəticələnən cinayətlərin açılması istiqamətində növbəti uğurlu əməliyyat tədbiri həyata keçirib.

Belə ki, Suraxanı Rayon Polis İdarəsi və rayon prokurorluğunun əməkdaşları tərəfindən həyata keçirilən əməliyyat-axtarış və istintaq tədbirləri nəticəsində 2013-cü il iyun ayının 16-dan itkin düşmüş şəxs kimi axtarılda olan Bakı şəhər sakini Elnur Hübətovun qətlə yetirildiyi müəyyən edilib.

Faktla əlaqədar həyata keçirilən istintaq-əməliyyat tədbirləri nəticəsində məlum olub ki, E.Hübətov 2013-cü ilin may ayında həmyerliləri Fuad Məmmədov, Elmür Alxazov, Abbas Hümətov, Ramil Əsirov və qardaşı Elnur tərəfindən Xəzər rayonunun Qala qəsəbəsi ərazisində boğulma yolu ilə qətlə yetirilib.

Cinayəti törətməkdə şübhəli bilinən şəxslər polisin keçirdiyi əməliyyat nəticəsində saxlanılaraq istintaqa təqdim olunublar.

Araşdırmalar zamanı məlum olub ki, qeyd edilən şəxslər

cinayətin izini itirmək məqsədilə meyiti Qala qəsəbəsində əvvəldən müəyyən etdikləri yerdə basdırıblar.

Polis və prokurorluq orqanları əməkdaşları tərəfindən hadisə yerinə birgə baxış keçirilib və E.Hübətovun meyitinin qalıqları basdırıldığı yerdən ekskumasiya olunaraq Məhkəmə Tibbi Ekspertiza və Patoloji Anatomiya Birliyinə göndərilib.

Qeyd edilən fakta bağlı Suraxanı Rayon Prokurorluğunda cinayət işi başlanılıb və iş digər istintaq hərəkətlərinin davam etdirilməsi üçün Bakı Şəhər Prokurorluğuna göndərilib.

Ərəbləri daşıyan avtobus aşdı

Şamaxı-İsmayılı yolunda baş verən yol-nəqliyyat hadisəsi zamanı 7 nəfər xəsarət alıb. APA-nın yerli bürosunun xəbərinə görə, ərəb turistləri Qəbələdən Bakıya aparan avtobus Şamaxı ərazisində aşdı.

Bakı sakini Əhməd Rüstəmovun idarə etdiyi mikroavtobusun yoldan çıxaraq aşması nəticəsində İraq vətəndaşları - 1960-cı il təvəllüdü Fatimə Casim, 1969-cu il təvəllüdü Ömər, 1961-ci il təvəllüdü Hüseyin, 1976-cı il təvəllüdü Abbas Yusif, Rəvay Asir və Əhməd adlı şəxslər, eləcə də sürücünün azyaşlı oğlu, Bakı sakini Rüstəmov Rüşət Əhməd oğlu müxtəlif dərəcəli bədən xəsarətləri ilə Şamaxı Mərkəzi Rayon Xəstəxanasına yerləşdirilib. İkinci tibbi yardım göstərildikdən sonra zərərçəkənlər müalicə üçün Bakıya göndərilib.

Hadisə zamanı mikroavtobusda olan daha 7 turist xəsarət almasa da, həkim müayinəsindən keçirilib.

Faktla bağlı Baş Dövlət Yol Polisi İdarəsində araşdırma aparılır.

İsmayılıda dəhşətli qəza; 2 ölü

İsmayılı rayonunda 2 nəfərin ölümü, 3 nəfərin ağır xəsarət alması ilə nəticələnən avtoqəza baş verib. APA-nın yerli bürosunun xəbərinə görə, avqustun 30-da saat 13:00 radələrində İsmayılı-Muğanlı avtomobil yolunda, İsmayılı Olimpiya İdman Kompleksinin qarşısında Qəbələdən Bakı istiqamətinə hərəkət edən "Ford Transit" markalı sərnişin mikroavtobusu qarşı tərəfdən gələn Tovuz rayon sakini məxsus 12-HD-146 dövlət nömrə nişanlı, "Mitsubishi" markalı evakuatorla toqquşub.

Nəticədə iki nəfər aldığı xəsarətdən hadisə yerində ölüb, evakuatorun sərnişini, Tovuz rayon sakini 1982-ci il təvəllüdü Musayev Fuad Şəmil oğlu və mikroavtobusdakı sərnişinlər - Qəbələ sakini, 2006-cı il təvəllüdü Paşayeva Həqiqət Vəfadar qızı, 2002-ci il təvəllüdü İsmayilova Nuhələ Məsud qızı müxtəlif dərəcəli bədən xəsarətləri ilə İsmayılı Mərkəzi Rayon Xəstəxanasına yerləşdirilib.

Faktla bağlı Baş Dövlət Yol Polisi İdarəsinin istintaq və təhqiqat şöbəsi tərəfindən araşdırma aparılır.

Sevgilisi ilə birləşib ərini parçalayan tibb bacısı özünü günahkar saymır

Ərini sevgilisi ilə birlikdə öldürüb, parçalara ayıran və izi itirmək üçün basdıran qadın növbəti dəfə hakim qarşısına çıxarılıb. Musavat.com xəbər verir ki, Bakı Ağır Cinayətlər Məhkəməsində həyat yoldaşını öldürməkdə təqsirləndirilən Lalə Mahmudova və onun tanışı Sədi Məmmədovun cinayət işi üzrə məhkəmə prosesi keçirilib.

Hakim Əfqan Hacıyevin sədrliyi ilə keçirilən proses qapalı baş tutub. Məhkəmədə ittiham aktı elan olunub. L.Mahmudova özünü təqsirli bilmədiyini, S.Məmmədov isə özünü qismən təqsirli bildiyini deyib.

Məhkəmə sentyabrın 6-da davam etdiriləcək.

Qeyd edək ki, qətl törədən S.Məmmədov və L.Mahmudovanın hər birinin himayasında iki uşaq var.

Cinayət işində zərərçəkmiş hüquqi varisi kimi onun qardaşı Elçin Zahidov tanınıb.

Qeyd edək ki, qətl hadisəsi ötən il sentyabrın 26-da Yasamal rayonunda baş verib.

Paytaxt sakini L.Mahmudova Yasamal Rayon Polis İdarəsinin 27-ci Polis Bölməsinə müraciət edərək, həyat yoldaşı 39 yaşlı Kamran Mahmudovun itkin düşməsi barədə məlumat verib. Hadisədən 5 gün sonra K.Mahmudovun öldürüldüyü müəyyən edilib.

Cinayətin mərhumun həyat yoldaşı L.Mahmudova və onun tanışı S.Məmmədov tərəfindən törədildiyi aşkara çıxarılıb. Hər 2 şəxs saxlanılaraq ifadələri alınıb. İstintaq araşdırmaları zamanı məlum olub ki, sentyabrın 26-da gecə saatlarında S.Məmmədov L.Mahmudovanın yaşadığı evə gəlib. Bu zaman mərhum Kamran Mahmudov və evdəki azyaşlı uşaqlar yatırıbmış...

L.Mahmudova ilə əvvəlcədən plan quran S.Məmmədov özü ilə gətirdiyi tapança ilə yatmış K.Mahmudovun baş nahiyəsindən 3 dəfə atəş açaraq, onu qətlə yetirib. Onlar izi itirmək məqsədilə meyiti hissələrə bölərək, bağlamalara yığdıblar. Sonra həmin bağlamalarla S.Məmmədov Bakıdan İsmayılı rayonuna yola düşüb. O, meyiti İsmayılı rayonunda meşədə basdıraraq Bakıya qayıdıb.

Xatırladaq ki, L.Mahmudova Bakıdakı xəstəxanalardan birində tibb bacısı işləyib, əri isə bizneslə məşğul olub.

□ İkinci MURADOV

Elan

Qarayev Azər Habil oğluna Miqrasiyadan verilmiş müvəqqəti yaşayış vəsiqəsi itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Elan

Qəbələdə bağ sahibi olmaq istəyənlərin nəzərinə!

Qəbələnin gözəl ərazisi olan Vəndam kəndində yola yaxın, dağın ətəyində, meyvə ağacları ilə dolu 54 sot torpaq sahəsi satılır. Hissə-hissə də (6 sot) almaq mümkündür.

Əlaqə telefonu: (050) 371-01-60, (070) 335-90-15

Kişilər!!! Axırmıçsıans!!!

İsrail təbabəti tətbiq edilir!

Əgər Sizə nə Azərbaycanca, nə də xaricdə heç kim kömək edə bilməyibsə, onda yaxşı insanlara, aşağıdakı xəstəlikləri, keyfiyyətli, qısa müddətlə və tam müalicəsini d-r Vaiz Səmədov apara bilər:

- * Cinsi zəiflik, meyilin və ereksiyanın azalması tam impotensiyədək (yaşdan və səbəbdən asılı olmayaraq)
- * Cinsi marağın və cinsi aktların azalması
- * Vaxtından tez toxum ifrazatı (səbəbdən asılı olmayaraq)
- * Toy gecəsinin uğursuzluqları (kişi tibbi problemlər)
- * Prostatitlər. Prostat vəzin böyüməsi və ya kiçilməsi
- * Prostat adenomasi (vəzidə düyünlərin amala gəlməsi)
- * Cinsi vəzilərin-xayaların böyünməsi və ya kiçilməsi
- * Qasıq-xayalıqda sızılı, küt və ya kəskin ağrılar
- * Əvvəldən xarici cinsi üzvün balaca olması
- * Xarici cinsi üzvün sonradan birdən kiçilməsi
- * Cinsi üzvün düyünlə birdən öyilməsi (Peyroni xəstəli.)
- * Oğlan uşaqlarında cinsiyyət üzvlərinin inkişafsızlığı
- * Uşaqlarda gecə vaxtı yerinə sidiyə getməsi (enurez)
- * Hormonal və iltihablı sonsuzluq (kişilər və qadınlarda da)
- * Yuxusuzluq və yuxu pozuntuları
- * Sidik aktlarının gecə ya gündüz tez-tez olması
- * Sidik aktlarının çətinlikləri və tutulmaları
- * Cinsi aktla bağlı sidikdə və spermada qan olması
- * Zöhrəvi xəstəliklərdən sonra qalqlar və ağrılaşmalar
- * Saçların bütün formalatda tökülməsi. Sızanaqlar
- * Yuxuda iken və yuxudan qalxanda qan təzyiqinin yüksək qalxması
- * Boyun, baş, bel, ayaq ağrıları və osteoxondroz
- * Onurğa sütununun yırtığı, qulunların dərmansız müalicəsi

Həkimə zəng etmək üçün (saat 11.00-dan sonra)

Tel: (050) 213 88-05.

Həkimin 16 TV çıxışları: youtube.com və facebook.com doktor Vaiz Səmədov.

"Qara bazar" da tuthatut...

Və ya turistlərin Bakıda valyutadəyişmə problemi

Azərbaycanda valyutadəyişmə məntəqələrinin lisenziyası ləğv edildikdən sonra "qara bazar" a tələbat artdı. Son günlər bankların dollar satışını dayandırması da "qara bazar" da canlanmaya səbəb oldu. Dollara ehtiyacı olanlar məcbur olub banklara və bank filiallarına, orada mümkün olmadıqda isə qeyri-leqal fəaliyyət göstərən dollar alverçilərinə üz tutmalı olurlar.

Əlində olan vəsaiti dollara çevirmək istəyən vətəndaşlar, idxal-ixrac əməliyyatları ilə məşğul olan sahibkarlar və ölkəyə gələn on minlərlə turist də valyuta dəyişməklə bağlı problem yaşayır. Birincilər, manatı dollara, turistlər isə əllərindəki dollar və avronu manata çevirə bilmirlər. Xüsusən qeyri-iş günlərində banklar bağlı olduğundan insanların son ümid yeri "qara bazar" olur.

Lakin son günlər polisin paytaxtın mərkəzi küçələrində qanunsuz valyuta dəyişənlərə qarşı əməliyyatlar keçirməsi, dollar alverçilərinin saxlanması "qara bazar"ı da dağıtdı. Amma az sayda olsa da, yenə də gizli şəkildə valyuta satanlara rast gəlmək mümkündür.

"Qara bazar" da həbslər dalğası...

Musavat.com-un müxbiri "28 May" metro stansiyası ya-

xınılındakı "qara bazar" da olub və vəziyyətlə maraqlanıb.

Əvvəlki günlərlə müqayisədə dollar alverçilərinə daha az rast gəlinir. Fəaliyyət göstərənlər isə gizli işləyirlər. Müştəri qismində onlara yaxınlaşıb, dolların və rublun məzənnəsi ilə maraqlandıq. "Qara bazar" alverçiləri dolların kursunun alışı 1.70 AZN-dən, satışını isə 1.71 AZN-dən hesablayırlar. Rus rublunun alış qiyməti 0.0250, satışı isə 0.0280 AZN-dir.

Özünü Rəsul kimi təqdim edən şəxs tanıdığı bir çoxunun həbs olduğunu dedi: "Yeganə qazanc yerimiz buradır. Hər dəqiqə qorxu içindəyəm ki, gəlib həbs edəcəklər. İki gün əvvəl tanıdığımız şəxslər saxlanıldı. Biz burada milyon qazanırıq ki... Şənbə və bazar günləri banklar bağlı olduğundan 10-15 manat çörək pulu üçün çıxırıq".

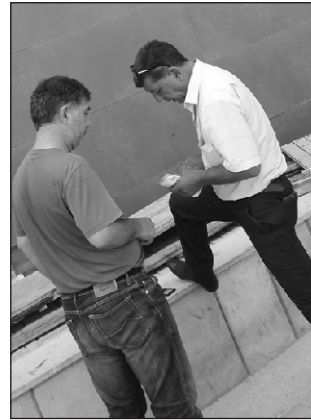

Turistlər ac və evsiz qalsın?

Valyutadəyişmə məntəqələrinin olmaması turistləri də çətin vəziyyətə salır. Onlar da əllərindəki xarici valyutayı milli valyutaya çevirməkdə çətinlik çəkirlər. Həftənin 5 günü, saat 17:00-a kimi işləyən banklar çox vaxt turistlərin üzünə bağlı olur. Bu səbəbdən onlar istedikləri zaman valyuta dəyişə bilmirlər.

"Qara bazar" da dollar dəyişən həmsöhbətim turistlərin valyuta dəyişməkdə

çətinlik çəkdiklərini dedi: "Tutaq ki, turist axşam saat 18:00-da Azərbaycana çatdı. Bu saatda isə nə bank, nə də onun filialları açıq olur. Belə olan təqdirdə turist ac qalacaq və küçədə yatmalı olacaq. Əgər bu vəziyyət şənbə və bazar günləri baş verərsə, vay o turistin halına... Bu, ölkəmizin imicinə də zərərdir. "Qara bazar"ın yeri burada görünür. İstənilən vaxt gələn xarici rahatlıqla pulunu xırdalaya bilir. Məzənnə də banklardan sərfəlidir".

Banklar dollar satışını tam dayandırıb

Banklar isə ümumiyyətlə, dollar satışı həyata keçirmir. Eksperiment olaraq, Dilare Əliyeva 241 ünvanında yerləşən bank filiallarına da baş çəkdik. Məzənnəni göstərən tablolarla alış qiymətləri yazılsa da, satış qiyməti qrafası boş saxlanılmışdı. "Bank Standart"ın filialından bizə bildirdilər ki, dollar satışı həyata keçirilmir. Nizami rayonu ərazisində yerləşən digər banklarda da vəziyyət eynidir.

"Xalq Bank"dan da dollar satışının dayandırıldığını bildirdilər. Bu banklarda dolların alış qiyməti 1.68 AZN göstərilir. Yeni hər 100 manata görə "qara bazar" qiymətindən 2 manat aşağı...

Bu durumdan bələdçilər qazanır...

Bu durum ölkəyə gələn turistlərə bələdçilik edən şəxslərə daha çox sərf edir. Onlar həm xarici qonağın işini asanlaşdırır, həm də özləri qazanırlar. Bələdçilər özləri ilə kifayət qədər pul götürüb, yerində valyuta dəyişirlər. Həm bələdçilikdən, həm də valyutadəyişmədən qazanırlar. Bu zaman dolların alış da fərqli olur. Bələdçi şəxslər dolların alışı 1.50 AZN-dən hesablayırlar. Xarici turistlər də valyutadəyişmə məntəqələri axtarmağa və ya "qara bazar" a getməyə məcbur qalmırlar.

□ **Məğrur MƏRD**
Fotolar müəllifindir

O "əjdahadan" bizdə niyə yoxdu - Dubayda kondisionerli şəhərcik

"Dünya Mall" haqda maraqlı məlumatlar

Yayın istisi bizi tənqə gətirəndə sərinişmək üçün yer axtarıyıq. Hətta elə insanlar var ki, onlar yay aylarında öz həyatlarını kondisionersiz təsəvvür edə bilmir. Bu gün demək olar getdiyimiz hər məkanda - evdə, işdə, şəxsi avtomobilimizdə, hətta bəzi avtobuslarda da kondisioner var. Digər ölkələrdə isə kondisioner nəinki avtomobil, ofis, evdə və maşında, hətta dayanacaqlarda, küçələrdə də var.

Kondisionerlər icad edilmədən öncə insanlar sərinişmək üçün qapı girişlərinə yaş həsilər asardılar. Hələ qədim hindular və farslar öz evlərini mayenin buxarlanması prinsipi hesabına sərinişdirirdilər: məsələn su qablarının yerləşdirildiyi zirzəmidəki buxar divarlardakı hava boruları vasitəsilə yayığı binasına daxil olurdu.

Kondisioner sözünün özü isə ilk dəfə hələ 1815-ci ildə fransız Jan Şabannesin havanın sərinişdirilməsi metodu na görə Britaniyadan patent aldığı vaxt işlədilib. Kondisionerin əsl atası isə Vills H. Karrierdir. Kondisioner industriyasında avtoritet kimi qəbul edilən Karrier 1902-ci il-

də ilk dəfə mətbəenin sərinişiyi ilə soyutma maşını adlı aparatı kəşf edib. 30 tonluq bu alət 2 il sonra o, öz icadını təkmilləşdirmək üçün əməliyyata başlayıb. 1904-cü ildə hava püskürdən kondisioner icad edib və bu icadın patentini 1906-cı ildə alıb. Bu icadın kütləvi şəkildə istehsalına isə 1920-ci illərin sonlarından başlayılıb. Əvvəllər kondisioner adamların rahatlığı üçün deyil, poliqrafiyanın xeyrinə, daha doğrusu, "tipograf çapına mane olan nemişliyin aradan qaldırılması" üçün yaradılıb. Belə ki, yayda temperaturun daim dəyişməsi və rütubət keyfiyyətli rəng ötürülməsinə nail olmağa imkan vermirdi. Kerrierin aparatı isə da-

imi temperaturadək havanı sərinişlədir və rütubətin eyni səviyyədə qalmasına kömək edirdi.

Kondisionerlərdən insanların ehtiyacları üçün isə ilk dəfə 1920-ci illərin ortalarında Almaniya istifadə olunmağa başlayılıb. Kondisionerin istifadə olduğu ilk böyük sahə 1920-ci illərdə teatrlar olub. Daha bir yenilik isə 1930-cu ildə Düpon şirkətindən Tomas

Midqleyn freon kondisionerə yaxın bir alət olan - otaq soyuducusunu inkişaf etdirməsi olub. Sürətlə davam edən texniki inkişaf nəticəsində 1950-ci illərdən etibarən split tipli kondisioner cihazları istifadə olunmağa başlandı. 1928-ci ildə Amerika Konqresinin binası, 1929-cu ildə ABŞ senatının binası kondisionerlə təmin olunub. Qeyd edildiyi kimi, ilk dəfə teatrların səriniş sax-

lanılmasında istifadə edilən kondisionerlər inkişaf etdirilərək maşınlarda da quraşdırıldı. İlk dəfə 1933-cü ildə ABŞ-da avtomobillərdə kondisioner quraşdırılıb. Lakin bu cür "hədiyyə" olduqca bahalı limuzinlərə yerləşdirilib.

Zavod komplektasiyasında kondisionerləşdirilmiş hava qurğusuna sahib olan ilk avtomobil 1939-cu il istehsalı "Packard" avtomobili olub. Qeyd edək ki, bu avtomobil əli yığılı olub və olduqca az sayda istehsal edilib. "Packard Motor Car Company" şirkəti tərəfindən buraxılan avtomobil 1939-cu il 4-12 noyabr tarixlərində keçirilən 40-cı Çikaqo avtosərgisində ictimaiyyətə təqdim edilib. Avtomobildə quraşdırılan kondisioner əl əməyi ilə hazırlanıb və az sayda buraxılıb.

O dövrlərdə kapot altındakı aqreqatlardan savayı kondisionerin öz ölçüsü təxminən baqajın yarısını tutub və böyük çəkiyə malik olub. Bu səbəbdən belə qurğuya malik avtomobil o qədər geniş şöhrət qazana bilməyib. 1941-ci ildə oxşar sistem "Cadillac" şirkəti tərəfindən təklif edilib: daha bahalı avtomobillərdəki qurğular arasında hava kondisionerləşdirilməsi quraşdırılması da nəzərdə tutulurdu. Lakin bu növ bir avtomobilin belə satışı barədə məlumat mövcud deyil. Qeyd edək ki, ilk tam avtomatlaşdırılmış kondisionerləşdirmə sistemi - "Climate Control" (iqlim idarəsi) olub. Ondan

1964-cü ildə "Cadillac" avtomobillərinin istehsalında istifadə edilməyə başlanılıb. Daha sonralar müasir dövrimizdə Azərbaycanda olmasa belə dünyanın bir çox yerində dayanacaqlarda da kondisionerlər quraşdırıldı. Təkcə Dubayda 123 kondisionerli dayanacaq var. 5-6 kvadrat metrlik dördbucaqlı formasında inşa edilən bu dayanacaqlara düyməyə basdıqdan sonra açılan qapıdan girilir. Dayanacaqların soyudulmasında istifadə edilən elektrik güneş panellərindən istifadə edilir. Bu cür rahat, kondisionerli dayanacaqlar hələ ki Azərbaycanda mövcud olmasa da dünyanın əksər ölkələrində var. Artıq nəinki dayanacaqlarda, hətta küçələrdə belə kondisioner quraşdırılmağa başlayıb. Bu ilkə isə Dubay əl atıb.

Belə ki, dünyanın ən isti yerlərindən biri olan Dubayda mini-şəhər yaradılıb. Bu şəhər digər yerlərə nisbətən səriniş olacaq. Çünki şəhəri küçədən belə qurğuya malik avtomobil o qədər geniş şöhrət qazana bilməyib. 1941-ci ildə oxşar sistem "Cadillac" şirkəti tərəfindən təklif edilib: daha bahalı avtomobillərdəki qurğular arasında hava kondisionerləşdirilməsi quraşdırılması da nəzərdə tutulurdu. Lakin bu növ bir avtomobilin belə satışı barədə məlumat mövcud deyil. Qeyd edək ki, ilk tam avtomatlaşdırılmış kondisionerləşdirmə sistemi - "Climate Control" (iqlim idarəsi) olub. Ondan

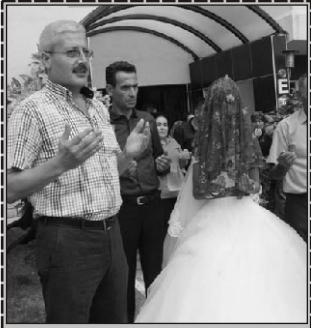
□ **Günəl MANAFLI**

MÜSAVAT

Son səhifə

N 192 (6513) 31 avqust 2016

Toy günü gəлиндən ilginç kapriz - "Zurna gəlməsə, getmirəm..."

Türkiyənin Bursa şəhərində toy günü qız evinə davul-zurna gətirməyi unudan bəyin başına gəlməyən qalmayıb. "Çalğı olmasa, mən bu evdən çıxmaram" deyən gəlin 3 saat boyu inadını davam etdirib. Oğlan evinin adamları da bu kapriza çaş-baş qalıblar və 3 saat qız evinin qabağında gözləyiblər. 27 yaşlı bəy Məsud Altay 19 yaşlı gəlin Əminə Mərmuta bildirib ki, son anda musiqiçi tapmaq çətin olduğu üçün onun bu istəyi yerinə yetirilməyəcək. Gəlinin 35 yaşlı anası Bilgə Mərmut isə iki ayağını bir başmağa dirəyərək deyib: "Burada 100 dənə mənzil var. Bu günə qədər bu binadan bir dənə də gəlin zurnasız, davulsuz çıxmayıb. Məni qaçıranda yaşım kiçik idi, toy üzünü görmədim. Qızım da həvəsini var. Gedin, davul-zurna ilə gəlin".

Gəlinin sözləri isə olduqca iddialı olub: "Davulu unuttun deyə, beləcə gözləyəcəksən. Musiqiçiləri gətir, mənə apar. Evin tək qızıyam. Bir az nazlıyam".

Beləcə, bəyin dostları 3 saatlıq axtarışdan sonra musiqiçiləri gətiriblər. Musiqiçiləri gören gəlin də, ailəsi də razılış və beləcə qız ata evindən çıxıb. Gecə isə musiqiçilər sayəsində olduqca şən keçib.

Əri çek-pot uddu, milyoner oldu, arvadı ondan daha varlısına vuruldu

İngiltərədə yaşayan Ceyson və Viktoria Cons cütlüyü şans oyunlarında böyük mükafatı qazanandan sonra lüks həyatlarına baxmayaraq, nikahlarını davam etdirə bilməyiblər. Amma cütlüyü pullarını necə xərcləyəcəkləri ilə bağlı mübahisə ayırmayıb.

İngiltərənin "Daily Mail" qəzetindəki xəbərə görə, Cons cütlüyü 2004-cü ildə evləndikdən sadəcə bir ay sonra son qəpikləri ilə lotereya kuponu alıblar və 2.3 milyon sterlinq udublar. Ceyson işdən çıxıb yoldaşı ilə birlikdə əmlak biznesi ilə məşğul olmağa başlayıb. Ardınca isə 70 min sterlinqə idman maşını, eləcə də lüks ev alıblar. Amma çox keçmədən cütlük bildirib ki, pul onlara gözlənilmədiyi kimi, xoşbəxtlik gətirməyib və boşanmaq istəyirlər. Ayrılıq qərarında Viktoria Consun erindən 100 dəfə varlı olan

Mayk Klar adlı bir iş adamı ilə yaxın münasibətlər qurmasının səbəb olduğu bildirilir. Ayrılıq qərarını öncə qadın verib. Ceyson isə bunun ciddi məsələ olduğunu və bunun üçün bir az zamana ehtiyacı olduğunu deyib. Qərar barədə düşünmək üçün birlikdə tətillə çıxan cütlüyün burda da şans yorunda getməyib. Belə ki, tətillə zamanı həyat yoldaşı Vik-

torianın telefonunda iş adamı Mayk Klardan gələn mesajları görüb. Bunu həyat yoldaşından soruşanda isə qadın artıq ona aşiq olmadığını və ayrılmaq istədiyini söyləyib. Amma Ceysonu daha çox incidən həyat yoldaşının onu daha varlı birinə tərcih etməsidir. O, məhz buna görə günün birində Klardan daha varlı olmağı arzulayıb.

İnsan yatanda da bilik öyrənir

Son araşdırmalara görə, insanın yatanda aldığı çəki və eyni anda eşitdiyi səs bir-birinə uyğundur. Oyandıqdan sonra sadəcə səsi eşitdiyində isə qoxu duyur. Bundan öncə insanın hər sabah "öldümdən oyandığma" inanılırdı. Amma indi beyin yatanda da aktivdir və həтта yatanda da öyrənir deyə bilərik.

Ən son elmi araşdırmalara görə, insan gün içinde öyrəndiklərini yuxu zamanı beynində möhkəmləndirir. Veizmann İnstitutunda həyata keçirilən araşdırmanın nəticələrinə görə, beynin məlumatı dəyərləndirmə

forması inanılmazdır. İnsan yatanda beyni işləməyə davam edir. Yuxu zamanı insan beyni keçmişdəki məlumatları daha da möh-

kəmləndirir. Ancaq beynin yeni məlumatları nə qədər yaxşı qavraması mövzusunda dəqiq nəticə alınmayıb.

QOÇ - Şəxsi münasibətlərdə meydana çıxan mübahisəli situasiyalar qismən də olsa, qaydasına düşəcək. Sadəcə, təmkin göstərmək lazımdır. Bu gün müqəddəs yerlərdən müsbət enerji yığmaq vacibdir.

BUĞA - Bu təqvimdə aktivliyinizi bir-beş qat artırmalısınız. Ona görə də şəxsi məqsədlərinizə naminə müəyyən ünvanlara baş çəkməyiniz vacibdir. Əmin olun ki, sizə kömək edənlər tapılacaq.

ƏKİZLƏR - O qədər də uğurlu gün deyil. Mənzələriniz çox olacaq. İkitərəfli danışıqlarda təşəbbüskarlığı əldə saxlayın. Əsas diqqətinizi maliyyə problemlərinə və səhhətinizə yönəldin.

XƏRÇƏNG - Ailə üzvlərinizlə müəyyən anlaşılmazlıqlarınız gözlənilir. Çalışın ki, yaranmış konfliktləri sülhə doğru istiqamətləndirəsiniz. Tanrıya zidd addımlardan uzaq olmağa çalışın.

ŞİR - Astroloji göstəricilər ovqatınızın havadan asılı olduğunu bəyan edir. Deməli, iqlim ürəkəcan olsa, nəzərdə tutduğunuz işlər də qaydasında gedəcək. Özünüzü gərginliyə salmayın.

QIZ - Fikir və düşüncələrinizdə qətiyyətli olsanız, hər hansı problemlə rəhbərlik etməyəcəksiniz. İqlimin təhərindən asılı olmayaraq günün ikinci yarısında qonaq getmək əlverişlidir.

TƏRƏZİ - İşgüzar sövdələşmələrdə iştirak etmək və gələcək planları götür-qoy etmək üçün səmərəli gündür. Axşamı bütünlüklə sevdiyiniz insanlara həsr edin. Onlarla birgə olmağa çalışın.

ƏQRƏB - Kənardan kömək göstərən olmasa, hansısa cəhdinizin baş tutma ehtimalı reallaşmayacaq. Ümumiyyətlə, bu tarixdə yalnız başqalarının məsləhətilə hərəkət etməlisiniz. Axşam qonaq getməyə dəyər.

OXATAN - Riskli gündür. Çıxardığınız qərarlar yaxın gələcək üçün tələyinizi həll edə bilər. Amma Göy qübbəsi haqqınızda nikkindir. Deməli, daxili potensialınızı səfərbər edib nicata çatmağa çalışın.

OĞLAQ - Ümumən xoş gündür. Bir şərtlə ki, işgüzar sövdələşmə və müzakirələrinizi bir kənar qoyasınız, heç olmasa, saat 16-ya qədər. Qarşılıqlı münasibətlərdə ürəyinizcə olan hadisələr mümkündür.

SÜTÖKƏN - Maliyyə problemlərinə görə danışmayın. Ulduzlar yaxın vaxtlarda sizi varlandıracaq. Bu günə evlə bağlı mənzələrin həllinə çalışmalısınız. Səhhətinizə ciddi yanaşın.

BALIQLAR - Qarşınızda duran öhdəliklərin çoxluğu sizi üznməməlidir. Əgər bu vəzifəni icra etməkdə təرددünüz varsa, dost-tanışlarınızın məsləhətlərindən bəhrələnin. Bir az qətiyyətli olun.

Unutmayın, Tanrı ulduzlardan daha yüksəkdə durur!

Dünyanın ən bəxtli iti

Boliviyada bir it "dünyanın ən bəxtli gətirən iti" elan edilib. Bu barədə lenta.ru saytı xəbər verir. İtin şanslı olmasının səbəbi isə maşın yarışları zamanı baş verənler olub. Belə ki, yarış izləyən it maşınlarından birinin dalınca qaçmağa başlayıb.

Həmin an arxadan son sürətlə gələn maşının olmasından xəbərsiz olub. Arxadan gələn maşın isə şans əsəri ona yaxınlaşanda yerdən yarım metr yüksəyə qalxıb və bununla da it ölməkdən qurtulub. It yarış zolağına aniden çıxdığı üçün heç kim onu oradan kənarlaşdırma bilməyib. İzleyicilər isə sürücüyə kənarə çəkilməsi üçün xəbərdarlıq etsələr də, o səs-küydə eşitməyib. Bununla belə, ani və planlaşdırılmamış halda maşınını yuxarı qaldırmaqla iti ölməkdən xilas edib və bununla da heyvan "dünyanın ən şanslı iti" ünvanına layiq görülüb.

Səhifəni hazırladı: SELCAN

Təsisçi: Rəuf ARİFOĞLU
Baş redaktorun birinci müavini:
Azər AYGAN

e-mail adres: yenimusavat@mail.ru

"Yeni Musavat"ın kompüter mərkəzində yığılıb, səhifələnilib, "Azərbaycan" nəşriyyatında çap edilib. Əlyazmalar geri qaytarılmır. Müəlliflərlə redaksiyanın mövqeyi uyğun gəlməyə bilər.

Ünvan: Bakı şəhəri,
R.Rüstəmov küçəsi
2528-cü məhəllə ev 44/d
Tel: 520 01 23 (24, 25, 26, 27, 28)

Redaktor:
Elsad MƏMMƏDLİ

Lisensiya N: B 114
SAYI: 4.750